

Matica

broj
no.

6

lipanj
june

2017.

MJESEČNA REVIIJA HRVATSKE MATICE ISELJENIKA MONTHLY MAGAZINE OF THE CROATIAN HERITAGE FOUNDATION

Prvo skupno hodočašće gradišćanskih Hrvata u Zagreb

ISSN 1330-2140

9 771330 214009

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matis.hr

Naslovnica:
Prvo skupno hodočašće
gradišćanskih Hrvata u Zagreb
(foto: Ured Predsjednice)

Dragi čitatelji,

ulazimo u 66. godinu izlazenja časopisa MATICA. Kako bismo njezin sadržaj učinili pristupačnijim što širem čitatelja, odabrane tekstove prevedene na engleski i španjolski jezik objavljivat ćemo na našim web i Facebook stranicama. Ti su tekstovi u časopisu označeni **ENG** ili **ESP**.
Zahvaljujemo vam na dugogodišnjoj vjernosti i veselimo se daljnjoj suradnji,
Uredništvo

Posjetite stranice web portala
Hrvatske matice iseljenika!

www.matis.hr

Web stranice
HMI čitaju se diljem
svijeta, dostupne su na tri
jezika (hrvatski, engleski,
španjolski) i bilježe stalan
porast posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

Oglašavajte na web portalu Hrvatske matice iseljenika!

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:

- **BANERI**
- **SPONZORIRANI ČLANAK**
- **SPONZORIRANE RUBRIKE**

Odjel za marketing i promociju HMI - Ivana Rora

tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522

mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matis.hr

Kolumne

11
Globalna Hrvatska
(Vesna Kukavica)

42
(S)kretanja
(Šimun Šito Ćorić)

48
Naši gradovi
(Zvonko Ranogajec)

50
Povijesne obljetnice
(Željko Holjevac)

54
Klikni – Idem doma
(Dražen Klinčić)

57
Govorimo hrvatski
(Sanja Vulić)

58
Djelovanje hrvatskih sestara
u inozemstvu
(Jozo Župić)

60
Ljepote Hrvatske okom
fotografa
(HTZ)

- 5** Bleiburg: Komemoracija
žrtvama
- 6** Održani lokalni izbori
- 8** Mostar: Večernjakov pečat
- 9** Čikaški kardinal Cupich u
Zagrebu
- 10** Sporazum Hrvata
sjeverozapadne Bosne
- 12** Susret kanadsko-hrvatskih
gospodarstvenika
- 15** Padova: 11. susret Hrvata
Italije
- 16** Razgovor: Milan Kovač
- 21** Konferencija Udruženja
hrvatskih profesionalaca u
Americi

- 22** Hrvatski folklorni festival
Zapadne Kanade
- 25** Izložba crteža hrvatskih
učenika iz Švicarske
- 26** Program namijenjen
hrvatskim školama u Kanadi
- 29** Radionica o hrvatskoj
emigraciji (1945-90.)
- 30** Joe Bašić i festival Ultra
Europe u Splitu
- 33** Veliko hodočašće
gradišćanskih Hrvata u
Zagreb
- 36** Obljetnica Centra za
hrvatske studije u svijetu
- 38** Hedvig Hricak američka
Hrvatica svjetski stručnjak
za radiologiju
- 40** Obljetnica Vankinih fresaka
u Millvaleu
- 44** Mladi iz Berlina na Susretu
hrvatske katoličke mladeži
- 47** Knjiga Davora Marijana
'Domovinski rat'
- 53** Matičin vremeplov
- 65** Nogometaši Rijeke osvojili
duplu krunu

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matiz.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / ANNUAL SUBSCRIPTION

Običnom poštom / regular mail:
Hrvatska / Croatia 100 kn
ostale europske države /
other European countries 25 EUR
Zračnom poštom / airmail:
SAD / USA 65 USD
Kanada / Canada 65 CAD
Australija / Australia 70 AUD
ostale prekomorske države /
other overseas countries 70 USD

DEVIZNI RAČUN BROJ /

FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:

IBAN: HR06 2340 0091 5102 96717
SWIFT CODE: PBZGHR2X
Privredna banka Zagreb, Radnička cesta 50

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA / DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):

IBAN: HR80 2390 0011 1000 21305
Hrvatska poštanska banka

Naručite i vi svoju Maticu jer Matica je most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / Name and surname

Adresa / Address

Grad / City

Država / State

Pošt. broj / Zip Code

Tel.

Fax.

E-mail

Datum / Date

Prvi put i nominalno smanjen udio javnoga duga u BDP-u

ZAGREB - Prihodi državnoga proračuna u 2016. u odnosu na godinu prije porasli su za 6,5 posto, na 116,8 milijardi kuna, dok su rashodi rasli za znatno nižih 1,6 posto, na 120,2 milijarde kuna, zbog čega je i zabilježen povijesno niski deficit, od 0,8 posto BDP-a, rekao je ministar financija Zdravko Marić. Predstavljajući prijedlog godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna za prošlu godinu, Marić je rekao kako su najveći udio u ukupnim prihodima lani imali porezni prihodi, koji su ostvareni u iznosu od 71,7 milijardi kuna, 5,4 posto više nego godinu prije. Pritom su rasle gotovo sve kategorije poreznih prihoda, posebno porez na dobit, za 15 posto.

Posebno je naglasio da su prihodi od pomoći, koje 95 posto čine EU fondovi,

zabilježili međugodišnji rast od 57,2 posto. "Znači, prošla godina bila je značajna godina unapređenja iskoristivosti EU fondova, a za ovu godinu planiramo nastavak trenda visokih stopa rasta", rekao je Marić.

Sve to pridonijelo je i ovoj godini preporuci Europske komisije da Hrvatska izađe iz Procedure prekomjernog deficita (EDP), rekao je Marić, dodavši da su to uočile i kreditne rejting agencije. Rastom prihoda višim od rasta rashoda ispunjeno je i fiskalno pravilo za prošlu godinu, rekao je ministar financija te najavio kako će u drugoj polovici ove godine biti predložen novi zakon kojim će ova pravila postati rigoroznija, transparentnija i efikasnija. (Hina)

Otvorena nova zgrada putničkoga terminala Zračne luke Dubrovnik

ČILIP - Ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković, ministrica regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Gabrijela Žalac i direktor Zračne luke Dubrovnik Roko Tolić svečano su u Konavlima 12. svibnja otvorili novu zgradu putničkoga terminala vrijednu više od 476 milijuna kuna.

Ministar Butković rekao je kako će se otvorenjem ove zgrade otvoriti i nova mogućnost turističkoga uzleta te da je realizacija tog projekta jasna potvrda da Vlada intenzivno radi na realizaciji prometne povezanosti juga s maticom. "Vi znate da se na spomen Hrvatske mnogi prvo sjete Dubrovnika. Čilipi, u kojima se nalazi Zračna luka, žive svoju svakodnevnicu iščekujući bolju prometnu vezu s ostatkom Hrvatske. Današnje otvaranje simboličko je otvaranje te veze. Nastavljamo rješavanje pitanja nepovezanosti. Zahvaljujući širenju kapaciteta podižu se sigurnosni, operativni i tehnički standardi Zračne luke zbog čega su stvoreni preduvjeti za provođenje schengenskog režima", rekao je Butković te ponovio kako na jesen kreće i gradnja Pelješkoga mosta.

Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava u iznosu nešto većem od milijardu i 114 milijuna kuna za realizaciju Projekta obnove i razvoja Zračne luke Dubrovnik 2020. potpisali su predstavnici Vlade i Zračne luke Dubrovnik još u svibnju 2015. godine. Riječ je o bespovratnim sredstvima Europske unije, a Vlada je u travnju te godine donijela odluku o financiranju tog projekta, koji prema odluci Europske komisije iz javnih sredstava može biti sufinanciran sa

145 milijuna eura, odnosno preračunato nešto više od milijardu i 114 milijuna kuna, za koje je potpisan ugovor. Preostalih 75 milijuna eura morala je osigurati sama Zračna luka, a to realizira iz vlastitih sredstava i u sklopu investicijskoga plana Europske komisije, poznatijeg kao 'Junckerov plan'. Cjelokupni projekt vrijedan 220 milijuna eura mora biti završen do travnja 2019. godine. (Hina)

Istražiti cjelovitu istinu o žrtvama i počiniteljima

Organizator komemoracije je Počasni blajburški vod, pokrovitelj je predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković, posebni izaslanik hrvatske predsjednice je ministar Goran Marić, a premijera ministar Tomo Medved

Hrvatski dužnosnici i visoki gosti na spomen-misi

Tekst/foto: Hina

U povodu 72. obljetnice blajburške tragedije i hrvatskoga križnog puta, 13. svibnja okupilo se na središnjoj komemoraciji žrtvama na Blajburškom polju, prema novinarskim procjenama, oko 15.000 ljudi iz Hrvatske, BiH i drugih zemalja, među kojima predstavnici hrvatskoga državnog vrha, predstavnici braniteljskih udruga, predstavnici crkve, kao i obitelji i potomci ubijenih razoružanih hrvatskih vojnika te hrvatskih civila. Organizator komemoracije je Počasni blajburški vod, pokrovitelj je predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković, posebni izaslanik hrvatske predsjednice je ministar državne imovine Goran Marić, a premijera ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, dok je izaslanik HDZ-a Milijan Brkić.

Na spomen-misi za sve ubijene razoružane hrvatske vojnike i civile na Bleiburgu i križnome putu, đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić po-

“Ti zločini bili su jedna od najdublje zakopanih tajni, a oni koji su počinili te zločine nikada nisu bili izvedeni pred sud pravde”, rekao je predsjednik Hrvatskoga sabora.

ručio je kako se spomen na one koji su nevino stradali nikada ne smije zaboraviti, pozvao je na istraživanje cjelovite istine o žrtvama i počiniteljima nasilja, ali i na praštanje, dok je predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković istaknuo kako su zločini na Bleiburgu i masovne likvidacije bili jedna od najdublje zakopanih tajni komunističke Jugoslavije.

“Sabrani smo na području koje predstavlja jedno od najtragičnijih polja u povijesti našega hrvatskoga naroda i početak velikog stradanja čak nekoliko stotina tisuća hrvatskih vojnika i civila poslije Drugoga svjetskog rata”, rekao

je Hranić služeći misu u memorijalnoj kapeli na Bleiburškom polju. Podsjetio je da se za mnoge od ubijenih hrvatskih vojnika i civila još uvijek ne zna gdje su točno bili pogubljeni i stradali, gdje su sve grobišta i jame u kojima leže njihove kosti. “Njihova je sudbina toliko tragična i ponižavajuća da su oni koji su ih osudili i pogubili smatrali da nisu vrijedni čak niti toliko da se zapišu i doznaju njihova imena, i za koje se totalitarni sustav pobrinuo da ne doznamo gdje su točno bili pogubljeni i stradali i gdje su sve grobišta i jame u kojima leže njihove kosti”, upozorio je mons. Hranić. “Ostaci toga totalitarnoga komunističkog sustava još se i danas za to brinu”, naglasio je. Predsjednik Hrvatskoga sabora Jandroković istaknuo je kako su se i ove godine okupili na ovome svetome mjestu da se poklone žrtvama strašnih zločina i članovima njihovih obitelji, da im izraze najiskreniju sućut, razumijevanje i priznavanje njihovih patnji. “Stotine tisuća nedužnih civila i razoružanih vojnika morali su propješačiti mnogobrojne kilometre kroz cijelu bivšu državu, dok ih smrt nije sustigla”, rekao je. “Ovdje želim naglasiti da je na Bleiburgu, ali i u mjesecima nakon njega, počinjena masovna likvidacija ljudi bez ikakvog suđenja. Ti zločini bili su jedna od najdublje zakopanih tajni, a oni koji su počinili te zločine nikada nisu bili izvedeni pred sud pravde”, rekao je predsjednik Hrvatskoga sabora. ■

ENG *Some fifteen thousand from Croatia, Bosnia-Herzegovina and other countries, including representatives of the Croatian national administration, gathered on Bleiburg field to commemorate the 72nd anniversary of the massacre committed there at the close of World War II.*

HDZ ima razloga za zadovoljstvo

Predsjednik HDZ-a Plenković čestitao je stranačkim kolegama na, kako je rekao, sjajnim rezultatima. Naglasio je kako je HDZ dobio povjerenje da vodi svih pet slavonskih i svih pet dalmatinskih županija i ocijenio kako to pokazuje snagu HDZ-a

Predsjednik HDZ-a i premijer Andrej Plenković obratio se okupljenima u izbornom stožeru HDZ-a u Zagrebu

Milan Bandić u svojem izbornom stožeru nakon što je osigurao svoj šesti mandat na čelu Zagreba

Tekst: Uredništvo (izvor Hina) Foto: Hina

Hrvatska nakon drugoga kruga lokalnih izbora dobiva tri nova župana u Varaždinskoj, Osječko-baranjskoj te Splitsko-dalmatinskoj županiji, a pet župana potvrdilo je svoje pozicije, kao i gradonačelnik Grada Zagreba koji ima status županije.

U Varaždinskoj županiji reformist Radimir Čačić pobijedio je dosadašnjega župana Predraga Štromara iz HNS-a, HDZ-ov Ivo Anušić pobijedio je u Osječko-baranjskoj županiji dosadašnjega župana Vladimira Šišljagića (lista birača), a u Splitsko-dalmatinskoj županiji Blaženko Boban (HDZ) pobijedio je Miru Bulja (Most).

Osam župana uspjelo u prvome krugu ponovno osvojiti tu dužnost, u još

četiri županije izabrana su nova lica. U fotelje župana ponovno su zasjeli Stjepan Kožić (HSS, SDP, HNS, Laburisti) u Zagrebačkoj županiji, Željko Kolar (SDP, HNS, HSU, Laburisti) u Krapinsko-zagorskoj županiji, Zlatko Komadina (SDP, PGS, IDS, HSU, HSS) u Primorsko-goranskoj, Alojz Tomašević (HDZ, HSS, HSLS, HSU, HDSSB) u Požeško-slavonskoj, Danijel Marušić (HDZ, HDSSB, HSP, HKS, SU) u Brodsko-posavskoj, Damir Bajš (NL, HNS, HSU, BUZ, SU, ORaH, HSS Braće Radić, HDSS, NSH, SDP) u Bjelovarsko-bilogorskoj, Valter Flego (IDS, HNS, ISU - PIP, HSLS, Zeleni) u Istarskoj i Matija Posavec (HNS, HSLS, Reformisti) u Međimurskoj županiji.

MNOŠTVO VRLO TIJESNIH REZULTATA

Milan Bandić osvojio je svoj šesti mandat na čelu Zagreba. Andro Krstulović Opara (HDZ) novi je gradonačelnik Splita. Vojko Obersnel (SDP, PGS, HSU,

"Nikada nitko u povijesti ovoga grada nije niti će pobijediti šest puta zaredom. Nikada nitko!", rekao je Milan Bandić i dodao kako bi mogao predavati operativnu politiku na Sorboni.

IDS, Laburisti, SDSS i HSS) gradonačelnik je Rijeke. Na čelu Osijeka ostaje dosadašnji gradonačelnik Ivan Vrkić (kandidat grupe birača).

Predsjednik HDZ-a i premijer Andrej Plenković čestitao je stranačkim kolegama na, kako je rekao, sjajnim rezultatima na lokalnim izborima, kao i svim drugim političkim strankama i njihovim biračima te svim građanima koji su im dali povjerenje i izrazio uvjerenost da će odgovorno obnašati povjerene im dužnosti u iduće četiri godine. HDZ je, zajedno s partnerima u Koprivničko-križevačkoj županiji, osvojio 12 županija, rekao je Plenković i posebno čestitao Ivanu Anušiću, novome županu u Osječko-baranjskoj županiji koja je, nakon Splitsko-dalmatinske, druga po veličini u Hrvatskoj.

BANDIĆ POZIVA NA KONSENZUS

Naglasio je kako je HDZ dobio povjerenje da vodi svih pet slavonskih i svih pet dalmatinskih županija i ocijenio kako to pokazuje snagu HDZ-a. - Uvjeran sam da ćemo zajedničkim snagama kvalitetno voditi projekt Slavonija - poručio je.

- HDZ je osvojio 62 grada od 127, od 428 općina HDZ je dobio povjerenje u 204 - istaknuo je dodavši da od ukupno 576 jedinica lokalne i regionalne samouprave HDZ zajedno s partnerima ima vlast u njih 279.

Posebno je čestitao na pobjedama u Daruvaru, Dubrovniku, Karlovcu, Ozlju i Oroszlavlju, Senju, Đakovu, Požegi, Kutini, Imotskom, Makarskoj, Šibeniku, Vodicama, Vinkovcima, Velikoj Gorici, Zaprešiću i drugima.

Čestitao je i Andri Krstuloviću Opari te splitskome HDZ-u i svima koji su pridonijeli pobjedi.

Uz to, čestitao je i Nikoli Dobroslaviću u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Blaženku Bobanu u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Goranu Pauku u Šibensko-kninskoj, Ivi Žiniću u Sisačko-moslavačkoj te Boži Galiću u Vukovarsko-srijemskoj, kao i kolegi Darku Krenu u Koprivničko-križevačkoj.

Milan Bandić, koji je u drugome krugu izbora ponovno izabran za gradonačelnika Zagreba, u šestome mandatu, istaknuo je da nikada nitko u povijesti ovoga grada nije niti će pobijediti šest puta zaredom pa je poručio da od sutra počinje bitku za sedmi mandat, pozivajući sve ljude koji participiraju u Gradskoj skupštini na konsenzus oko bitnih,

Čelnici SDP-a ocijenili su da je Anki Mrak Taritaš pobjeda u drugome krugu izmakla zbog 'lutanja dijela vodstva HNS-a' i najava koaliranja HNS-a s HDZ-om.

strateških zagrebačkih pitanja. Bandić je u svome Izbornom stožeru obraćanje medijima počeo riječima: "Kako je lijepo vidjeti vas opet. Prekrasno. Nećemo večeras pjevati, ali je lijepo reći tu rečenicu jer je to točno. Emocije na viru, teško je ostati ravnodušan i teško je ostati neemotivan jer ja sam čovjek od krvi i mesa. Nikada nitko u povijesti ovoga grada nije niti će pobijediti šest puta zaredom. Nikada nitko!" Rekao je da bi to mogao predavati na Sorboni, operativnu politiku.

STRANKU PREUZEIO PRIJE ŠEST MJESECI

Čelnici SDP-a Davor Bernardić i Rajko Ostojić ocijenili su, komentirajući rezultate drugoga kruga lokalnih izbora u Zagrebu, da je Anki Mrak Taritaš pobjeda u drugome krugu izmaknula zbog 'lutanja dijela vodstva HNS-a' i najave koaliranja HNS-a s HDZ-om. "Naša kandidatkinja postigla je sjajan rezultat i malo joj je falilo za pobjedu. Bila je žrtva koketiranja ljevice i desnice posljednjih nekoliko dana, no i jasna alternativa drukčijeg Zagreba i drukčije Hrvatske", rekao je predsjednik SDP-a Bernardić obraćajući se SDP-ovcima koji su na Iblerovu trgu čekali rezultate drugoga kruga izbora. Na novinarsko pitanje je li zadovoljan rezultatima izbora i boji li se da će netko u SDP-u pokrenuti pitanje njegove smjene, odgovorio je kako je stranku preuzeo prije šest mjeseci, a lokalni izbori su rezultat četverogodišnjega rada lokalnih organizacija. No, potvrdio je da osjeća dio odgovornosti za rezultate u Zagrebu s obzirom na to da je u prethodnom razdoblju vodio tu gradsku organizaciju. ■

Praćenje rezultata drugog kruga lokalnih izbora u središnjici SDP-a na Iblerovom trgu

ENG The runoff round of voting for local governments – electing assemblies, municipal and city mayors and country prefects in Croatia, saw the Croatian Democratic Union party scoring the overall best results.

Plenkoviću priznanje europski lider i lobist za BiH, Pipunić osoba godine

“Drago mi je da dobivam priznanje za potporu BiH na europskome putu. To je zahvala Vladi RH. Uvjereni smo da je europski put najbolji put za razvoj BiH i ravnopravnost triju konstitutivnih naroda”, rekao je Plenković

Tekst/foto: Hina

Hrvatski premijer Andrej Plenković primio je 18. svibnja priznanje za europskoga lidera i lobista za BiH na svečanosti *Večernjakova pečata* u Mostaru na kojemu je osobom godine proglašen hrvatski gospodarstvenik Marko Pipunić koji je od izbjeglice u Bosni i Hercegovini postao hrvatski “kralj žita”.

Posebno priznanje uručeno je glumcu Armandu Assanteu koji je glumio u filmu o Antonu Kikašu, hrvatskome emigrantu koji je neposredno prije rata dovezao oružje za obranu Hrvatske.

Ocjenjivački sud Večernjega lista BiH proglasio je premijera Plenkovića europskim liderom i lobistom BiH zbog njegove potpore ovoj zemlji da prošle godine podnese zahtjev za stjecanje statusa kandidata te da Europska komisija dostavi upitnik BiH. “Drago mi je da kao predsjednik Vlade dobivam priznanje za potporu BiH na europskome putu. To je zahvala Vladi RH. Uvjereni smo da je europski put najbolji put za razvoj BiH i ravnopravnost triju konstitutivnih naroda”, rekao je Plenković u Hrvatskome domu hercega Stjepana Kosače.

Ovogodišnji Večernjakov pečat izabra osobe godine, koji organizira Večernji list BiH, imao je moto - Europsko proljeće, a na njemu su priznanja za doprinos europskome putu BiH dobili ministar vanjskih poslova Slovačke Miroslav Lajčak kao osoba godine u Europi te hrvatski član Predsjedništva BiH Dragan

Čović kao promotor europskih vrijednosti u ovoj zemlji. Osobom godine proglašen je Marko Pipunić, vlasnik gotovo cijeloga bivšeg Industrijsko- poljoprivrednog kombinata Osijek, PPK Valpovo, PPK Orahovica, sedam velikih silosa i mlinova, osječke šećerane, a 2013. postao je vlasnik i Tvornice ulja Čepin. Najveći je proizvođač svinja u državi, izgradio je novi pogon u Vuki koji godišnje proizvede 70 milijuna jaja. Za sebe je rekao da je bosanski Hercegovac te istaknuo da će biti društveno odgovoran prema zajednici iz koje je potekao.

Priznanje ‘Naše gore list’ primio je Goran Marić, ministar državne imovine u hrvatskoj Vladi, koji je rodom iz Gruda.

Posebno priznanje dodijeljeno je zamjeniku pomoćnika američkoga državnog tajnika za jugoistočnu Europu i euroazijska pitanja Brianu Hoytu Yeeu za potporu BiH. Posebno priznanje uručeno je i glumcu Armandu Assanteu koji je glumio u filmu ‘Nisam se bojao umrijeti’ koji govori o Antonu Kikašu, hrvatskome emigrantu koji je neposredno prije rata dovezao oružje za obranu Hrvatske.

Za humanista godine proglašen je Ivo Soldo, predsjednik Udruge ‘fra Mladen Hrkač’ koja pomaže liječenju najtežih bolesnika, a koja je prošle godine dobila priznanje i od Europskoga parlamenta za svoje djelovanje. ■

ENG Croatian Prime Minister Andrej Plenković was honoured as a European leader and advocate of Bosnia-Herzegovina at the *Večernjakov pečat* gala in Mostar. The event also declared Marko Pipunić the Person of the Year – he went from Bosnian refugee to Croatia’s “Wheat King”.

'Srce mi je ganuto kad se sjetim vlastitih korijena'

Zahvalivši na pozivu kardinalu Bozaniću, ocijenio je kako mu je iskazao iznimnu čast pozvavši ga da predsjedava i propovijeda na slavlju svetkovine Blažene Djevice Marije - Majke Božje od kamenitih vrata

Tekst/foto: Hina

Nadbiskup i metropolit Chicaga kardinal Blase Joseph Cupich u srijedu, 31. svibnja, u zagrebačkoj katedrali naglasio je kako mu je srce posebice ganuto kad se sjeti vlastitih korijena u zemlji koju su mu djedovi i bake nazivali "Lijepa naša domovino", a on ih je kao dijete usvojio pa danas moli "da bi vazda sretna bila". Kardinal Cupich izjavio to je predvodeći svetu misu u zagrebačkoj katedrali na slavlju svetkovine Blažene Djevice Marije - Majke Božje od kamenitih vrata.

Zahvalivši na pozivu kardinalu Bozaniću, ocijenio je kako mu je iskazao iznimnu čast pozvavši ga da predsjedava i propovijeda ovom prigodom koja, kako je rekao, u sebi sadrži bogatu tradiciju i povijest Zagrebačke nadbiskupije i Crkve u Hrvatskoj. Istaknuo je kako u zagrebačkoj prvolonici susreće dragi lik blaženoga kardinala Alojzija Stepinca te dodao kako njegovu kanonizaciju iščekujemo u radosnoj molitvi. Kardinal Stepinac primjer nam je odanosti života Majci Božjoj, napomenuo je dodavši kako je posebno držao do svoje obitelji te obitelji u životu Crkve, kao što je posebno bio

žive sa sobom rado nose lik nebeske Majke i blaženoga Alojzija. Oni su, smatra Cupich, putovi prenošenja vjere i ljudskih vrijednosti te se često nalaze u obiteljskim domovima.

Napomenuo je kako će ubrzo u svojoj rodnoj

Napomenuo je kako će u rodnoj župi u Omahi, koju je prije 100 godina utemeljila hrvatska useljenička zajednica, uključujući i njegove djedove i bake, obilježiti tu važnu obljetnicu.

osjetljiv prema progonjenima, siromašnima i prema svima potrebitima.

Ocijenio je kako je Stepinčeva žrtva za druge izrasla iz radosti služenja te je prepoznata u pobožnosti hrvatskih vjernika, koji posvuda kamo odlaze i gdje

Procesija sa zavjetnom slikom Majke Božje od kamenitih vrata

župi u Omahi, u državi Nebraski, koju je prije 100 godina utemeljila hrvatska useljenička zajednica, uključujući i njegove djedove i bake, obilježiti tu važnu obljetnicu. "Nove ću župljane podsjetiti na mnogobrojne žrtve koje su podnijeli useljenici iz Hrvatske, kako bi izgradili župu koju su sadašnji doseljenici baštiniili", najavio je kardinal dodavši kako će im reći da su raniji useljenici vjerovali

da ih Bog poziva na davanje svoga doprinosa prije sto godina i na prenošenje vjere budućim naraštajima.

Poslije svete mise vjerničko mnoštvo uputilo se u procesiju iza kardinala, biskupa i svećenika, u molitvi prema Kamenitim vratima na zagrebačkome Gornjem gradu.

Čikaški kardinal hrvatskih korijena Blase Joseph Cupich rođen je 1949. godine u Omahi, u američkoj saveznoj državi Nebraski. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je 1998. godine biskupom Rapid Cityja u Južnoj Dakoti, a papa Benedikt XVI. povjerio je 2010. godine njegovoj pastoralnoj brizi biskupiju Spoken u državi Washington. Papa Franjo imenovao ga je 2014. godine nadbiskupom metropolitom Chicaga, a 2016. godine uvrstio ga je u zbor kardinala Svete Rimske Crkve. ■

ENG Blase Joseph Cupich, born into an American family of Croatian extraction, is the Roman Catholic cardinal serving as archbishop in the US city of Chicago. He led a mass at Zagreb's cathedral in celebration of the Blessed Virgin Mother Mary of the Stone Gates.

Kardinal Blase Joseph Cupich (Blaž Josip Čupić) ulazi u zagrebačku prvoloniciu

Temelj bolje budućnosti Hrvata sjeverozapadne Bosne

“Svjesni smo svih problema s kojima se suočavate prilikom povratka. Od zakonodavnih rješenja koji idu na štetu Hrvata povratnika do borbe za osiguranje elementarnoga ljudskog prava - prava na dom”

Državni tajnik Milas s predstavnicima udruga prognanih Hrvata i Hrvata povratnika sjeverozapadne Bosne

Tekst/foto: Središnji državni ured za
Hrvate izvan RH

U ponedjeljak, 8. svibnja, u prostorijama Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH potpisan je Sporazum o zajedničkoj suradnji udruga prognanih Hrvata i Hrvata povratnika sjeverozapadne Bosne. Sporazum o zajedničkoj suradnji potpisalo je osam udruga: Udruga Dom Briševo Dobri; Udruga Prijatelji Volara; Udruga prognanih Hrvata Banje Luke i banjalučkog područja Nazaret; Udruga Šimićana – Šimići; Udruga za povratak građana, regionalni razvoj i zaštitu okoliša – Ivanjska Potkozarje; HKU Orahova, Kotor Varoš; Hrvatska udruga Banja

Cilj zajedničkoga nastupa udruga je snažnije zastupanje svojih prava te rješavanje mnogobrojnih otvorenih pitanja i problema s kojima se Hrvati povratnici u ovaj dio BiH suočavaju.

Luka, Okučani i Zavičajni klub župe Stara Rijeka i okolica, Zagreb.

Prije svečanog potpisivanja, predstavnici udruga predstavili su svoj rad, aktivnosti te probleme s kojima se suočavaju. Istaknuli su da je cilj zajedničkoga nastupa udruga prognanih Hrvata i Hrvata povratnika u sjeverozapadnu Bosnu snažnije zastupanje svojih prava te rješavanje mnogobrojnih otvorenih pitanja i problema s kojima se Hrvati/povratnici u ovaj dio BiH suočavaju - od obnove porušenih kuća, sanacije puteva i prilaza naseljima i selima gdje žive Hrvati, zakonskih rješenja koja motiviraju na prodaju ili napuštanje imovine, izostanak sustavnoga pristupa obnovi infrastrukturnih objekata poput nedostatka električne energije i vode u povratničkim naseljima, teškoća pri korištenju zdravstvenih usluga, zapošljavanju i sl.

“Čestitam vam na ovoj vrijednoj i značajnoj inicijativi, spremnosti da udruženi, dodatnim naporima ostvarujete zajednički cilj – stvaranje uvjeta za održivi povratak, kako vas tako i naših sunarodnjaka na svoja stoljetna ognjišta”, rekao

je tom prigodom Zvonko Milas, državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH te dodao: “Svjesni smo svih problema s kojima se suočavate prilikom povratka. Od zakonodavnih rješenja koji idu na štetu Hrvata povratnika do borbe za osiguranje elementarnoga ljudskog prava - prava na dom. Stoga sam siguran da je Sporazum koji danas potpisujete temelj bolje budućnosti Hrvata sjeverozapadne Bosne. No, na tom putu niste i nećete biti sami. Vlada RH i mi u Središnjem državnom uredu pružat ćemo vam i nadalje maksimalnu potporu u stvaranju uvjeta za održivi povratak – od omogućavanja stvarne jednakopravnosti hrvatskoga naroda u BiH do pomoći u otvaranju radnih mjesta, izgradnji škola, domova zdravlja odnosno unapređenja ukupne kvalitete života i položaja Hrvata u BiH”, rekao je Milas koji je još jedanput naglasio kako ta potpora nije samo ustavna i zakonska obveza Republike Hrvatske. “Dio smo jednog i nedjeljivog naroda bez obzira na granice”, istaknuo je. ■

Katolička crkva u Ivanjskoj kod Banja Luke

ENG The State Office for Croats Abroad hosted the signing of an agreement that will see refugee associations and Croatian returnees to northwest Bosnia working together to resolve the many challenges faced by people returning to this part of Bosnia-Herzegovina.

Popularizacija STEM područja

U Kanadi je profesorica kemije hrvatskih korijena Kathy Cepo nagrađena *Premijerovom nagradom za izvrsnost u poučavanju u STEM području*. U RH takvu nagradu zaslužuje matematičar Nenad Bakić

Velike promjene društva kreću od pojedinaca koji svojom kreativnošću guraju ovaj svijet prema naprijed. Predsjednik Instituta za razvoj i inovativnost mladih i novi savjetnik hrvatske predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović za digitalnu transformaciju i STEM, Nenad Bakić, nedvojbeno posjeduje to čarobno umijeće. Riječ je o našem najvećem internetskom poduzetniku iz Zagreba koji se, nakon diplome kod kuće, usavršavao na postdiplomskom studiju matematike na uglednome američkom Penn State Universityju. Na financijskim tržištima se dokazao 2000-ih te je postigao uspjeh u online trgovini dionicama, profitirajući čak i kao prvi aktivistički dioničar u Hrvatskoj. Osnivač je tvrtke *Selectio* koja se dokazala u vrhunskim praksama upravljanja ljudskim resursima, brišući postsocijalističko uhljebništvo koje koči razvitak Lijepe Naše. Danas je Bakić (51) među najimućnijim Hrvatima, ali i zapaženim filantropima.

Uz trogodišnju *Croatian Makers* robotičku ligu za poticanje inovativnog obrazovanja mladih (robotika, automatika, avijatika, 3D printanje...), *BBC micro:bit – STEM revolucija u školama* njegov je najveći aktualni projekt u širenju digitalne pismenosti među našim školarcima. Uređaj *BBC micro:bit* razvijen je u informatičkim laboratorijima BBC-a i Microsofta i već se upotrebljava u školstvu Velike Britanije i Islanda. Prema Bakićevu viđenju *micro:bit* je zahvalno mini računalo koje kreativnost digitalne epohe može jednostavno dovesti do svakog djeteta u Hrvatskoj kako bi naši učenici postali ravnopravnim građanima 21. stoljeća, kada vještine u globalnoj zajednici bivaju nešto drugo od onoga što se trenutačno uči u našim lokalnim školama. Reforma školstva u RH na sporom je kolosijeku, čini se, zbog svjetonazorskih prijevora političkih elita. Bakićev dinamični projekt financiran je *crowdfunding* kampanjom te osobnim donacijama. Prikupljeno je više od 300.000 dolara kojima je kupljeno 22.000 *BBC micro:bit* računala tijekom proljeća 2017. Računala su odmah donirana osnovnim i srednjim školama te udrugama koje sustavno rade s učenicima na popularizaciji STEM područja.

Kao što znate, STEM je akronim engleskih riječi *Science, Technology, Engineering, Mathematics / znanost, tehnologija, inženjerstvo, matematika* – pojam smišljen u američkoj Nacionalnoj zakladi za znanost, a odnosi se na prirodoslovno znanje koje čovječanstvu i te kako treba za četvrtu industrijsku revoluciju. Predviđa se kako će u budućnosti devedeset posto zanimanja zahtijevati neku digitalnu vještinu u planetarnim ekonomijama, pa tako i u EU i Hrvatskoj. Kao zabavno polazište djeci za poučavanje o digitalnim vještinama, ova

Piše: Vesna Kukavica

Bakićeva donirana džepna računala pokazala su se moćnim alatom i za njihove nastavnike s iskustvom programiranja. Slijedom te činjenice Bakić vjeruje kako će njegov projekt *BBC micro:bit – STEM revolucija u školama* fantastično pripremiti naše suvremene naraštaje za izazove četvrte industrijske revolucije, kojoj će se naš javni školski sustav morati brzo prilagođavati u hodu.

S druge strane, razvijene zemlje u kojima višedesetlježno živi hrvatsko iseljeništvo poput sjeverne Europe, Australije, Novoga Zelanda, SAD-a

i Kanade već odavno obrazuju naraštaje za digitalnu transformaciju – potičući nagradama i priznanjima kreativne pojedince. Tako je profesorica kemije hrvatskih korijena na *St. Joseph's Catholic High School* Kathy Cepo ovih dana, točnije 8. svibnja 2017., nagrađena *Prime Minister's Award for Teaching Excellence / Premijerovom nagradom za izvrsnost u poučavanju u STEM području*. Premijerova nagrada u inovacijama u poučavanju dodjeljuje se kanadskim prosvjetnim djelatnicima u svim disciplinama od 1993. godine. Do danas je tu nagradu primilo više od 1.500 učitelja, među kojima su fantastične ishode u daljnjem školovanju i zapošljavanju postigli prosvjetari koji učinkovito pripremaju učenika za digitalnu ekonomiju. Posebno smo se razveselili što je među deset ovogodišnjih laureata Kathy Cepo, kći iseljenika Venke i Miljenka Čuline iz Drinovaca pokraj Imotskog, koja živi u jugozapadnome dijelu Ontarija u kanadskome mjestu Londonu, gdje uspješno predaje kemiju u školi *St. Joseph's Catholic High School*.

Nagradu je profesorica Cepo primila u Ottawi iz ruku 23. predsjednika Vlade Kanade Justina Trudeaua. Ta izvrsna učiteljica kemije istaknula se pokrenuvši robotički tim u svojoj školi koji trenutačno privlači 10 posto tamošnje učeničke populacije. Za samo pet godina taj je tim motivirao, u sredini u kojoj predaje, čak 84 posto maturanata da odaberu buduću studij i zanimanje iz STEM područja. Nagrada koju je primila uključuje medalju, povelju i certifikat te novčani bon od 5.000 dolara koji se mogu iskoristiti za profesionalni razvoj. Čestitamo!

Bilo bi lijepo da i naš filantrop, matematičar i investitor Nenad Bakić dobije priznanje za popularizaciju STEM područja i izvaninstitucionalnu preobrazbu hrvatskog školstva. Kanada to čarobno umijeće učinkovitog obrazovanja mladih u prirodoslovlju digitalne epohe nagrađuje već 24 godine. ■

ENG *Kathy Cepo, a Canadian teacher of Croatian extraction has received the Canadian Prime Minister's Award for Teaching Excellence for her work inspiring the pursuit of STEM fields. In Croatia mathematician and philanthropist Nenad Bakić, the president of the Institute for Youth Development and Innovativity, is deserving of a similar award.*

Niz novosti iz poslovnoga svijeta

Nagrađene su tvrtke *Vujeva Surveyors Ltd.* i *Adria Travel Service Ltd.* te inovativni poduzetnici poput Antona Granića, Božene Škojo i Briana Kelemena, dok su nagrade za postignuća u zajednici osvojili Nikola Demarin i Biserka Margaret Butković

Inovator i poduzetnik Mate Rimac u društvu s članovima CCCC-a

Tekst: **Vesna Kukavica**

Foto: **CCCC**

Petnaesti po redu godišnji susret gospodarstvenika, koje umrežava *Kanadsko-hrvatska gospodarska komora / The Canadian-Croatian Chamber of Commerce (CCCC)*, donosi niz novosti iz poslovnoga svijeta dviju zemalja. U torontskoj regiji u gradu Burlingtonu (Ontario) u *Convention Centreu* uspješno je održan *Canadian Croatian Chamber of Commerce 15th Annual Business Excellence Awards Gala* i to 12. svibnja 2017. U ime Uprave CCCC-a pozdravni govor održao je konzultant međunarodnoga ugleda te svestrani aktivist hrvatske zajednice u Kanadi Ivan T. Grbešić.

Na svečanoj večeri 15. susreta gospodarstvenika bilo je prisutno oko 650 uzvanika, kojima se uz organizatore banketa i diplomaciju te političku elitu dviju zemalja obratio posebni gost – najnagrađivaniji izumitelj najbržega prvoga hrvatskoga električnog automobila Mate Rimac, osnivač tvrtke *Rimac Automobili* koja iz Svete Nedelje pokraj Zagreba uspješno posluje s cijelim svijetom, osvajajući zeleno tržište automobilske industrije vlastitom kom-

U sklopu svečanosti također su dodijeljene stipendije *Croatian-Canadian Scholarship Funda* za studij na uglednim kanadskim sveučilištima.

Veleposlanica RH u Kanadi Marica Matković, poduzetnici Robert Hudaj i Victor Dodig i stipendistica CCSF Agnes Crnic

petitivnošću i kreativnim potencijalom svojih mladih zaposlenika. Razmijenivši iskustva o svome poslovnom uspjehu s nazočnima i pozvavši ih da posluju u Hrvatskoj, Rimac je u organizaciji svojih domaćina iz CCCC-a, u koordinaciji agilnoga Ivana T. Grbešića, posjetio ugledne kanadske centre za inovacije u proizvodnji električnih automobila kao što su sveučilišni centri *Waterloo Centre for Automotive Research (WatCar)* u Waterloou te *McMaster Automotive Resource Centre (MARC)* u Hamiltonu na McMaster Universityju.

ZAJEDNIČKI GOSPODARSKI POTENCIJALI

Kanadsko-hrvatska gospodarska komora je organizacija od pedesetak tvrtki vezanih uz Kanadu i tržište obiju zemalja, koja je utemeljena prije 22 godine s ciljem razvitka zajedničkih gospodarskih potencijala. Predsjednik Komore je ugledni poduzetnik John Marion, čiji su rezultati vrlo zapaženi u poslovnome svijetu. Aktualni članovi Uprave Komore su hvaljeni intelektualci, poduzetnici i humanitarni djelatnici: John Alpeza, Emil Bošnjak, Joe Draganjac, Ivan T. Grbešić, Robert Hudaj, Mary Kapov i Michael Krasic. Savjetodavni odbor Komore trenutačno čine stručnjaci kao što su Steve Krašić, Vladimir Bubrin, Wanita Kelava i Michael Yelavich.

Većina članica Kanadsko-hrvatske gospodarske komore već je prisutna u hrvatskoj poslovnoj zajednici za koju se odlučila ponajprije radi čvršćih veza

s vlastitom matičnom državom ili zemljom podrijetla svojih roditelja. Logično je stoga da Komora sustavno propituje poslovnu izvrsnost svoga članstva, dodjeljujući godišnju nagradu za *Business Excellence* u nekoliko kategorija.

POTPORA HUMANITARNIM PROJEKTIMA

Ovogodišnji laureati u pojedinim kategorijama su: *Nagrada za najbolje veliko poduzeće godine*: Vujeva Surveyors Ltd. / *Large Business of the Year*: Vujeva Surveyors Ltd.;

Nagrada za najbolje malo poduzeće godine: Adria Travel Service Ltd. / *Small Business of the Year*: Adria Travel Service Ltd.;

Nagrada za najboljeg menadžera godine: Anton Granić / *Executive of the Year*: Anton Granić; *Nagrada za najboljeg poduzetnika godine*: Božena Škojo: Laser Spa Group / *Entrepreneur of the Year*: Božena Škojo: Laser Spa Group; *Nagrada za najboljeg strukovnog djelatnika godine*: Brian Kelemen, King East Dental / *Professional of the Year*: Brian Kelemen, King East Dental; *Nagrada za postignuća u zajednici*: Nikola Demarin i Biserka Margaret Butković / *Community Achievement*: Nikola Demarin i Biserka Margaret Butković; *Nagrada prijatelj Hrvatsko-kanadske zajednice*: Robert Bob Iarusc / *Friend of the Croatian-Canadian Community*: Robert Bob Iarusc.

Uz gospodarska postignuća, Komora se afirmirala i u promoviranju aktivnosti na području kulture i obrazovanja te potpori humanitarnim projektima i razminiravanju RH nakon Domovinskoga

Činjenica je da robna razmjena EU-a i Kanade ostvaruje oko 100 milijardi eura pa gospodarstvenicima izazova ne bi trebalo nedostajati.

rata 1990-ih. Nedvojbeno je da članstvo Komore dulje od dva desetljeća svoga djelovanja olakšava bilateralne gospodarske tijekove, dajući potporu organiziranome nastupu hrvatske poslovne zajednice u Kanadi s ciljem ostvarivanja pojedinačnih probitaka, kao i snažnijega doprinosa promicanju općih hrvatskih interesa u Kanadi i obrnuto.

U sklopu svečanosti također su dodijeljene stipendije *Croatian-Canadian Scholarship Funda* za studij na uglednim kanadskim sveučilištima.

JAČANJE TRGOVINSKE RAZMJENE

Hrvatsko-kanadski stipendijski fond dodijelio je tako tri stipendije za ovu akademsku godinu 2016./2017. Znakovito, vodeći kanadski poduzetnici Robert Hudaj i Victor Dodig, predsjednik i izvršni direktor banke CIBC, predstavili su zajedno s hrvatskom veleposlanicom Maricom Matković ovogodišnje dobitnike stipendija. Dobitnici su izvrsni postdiplomanti sveučilišta u Kanadi kao što su doktorantica medicine i vrijedna volonterka na Sveučilištu u Ottawi Agnes Crnic; doktorant kemije Igor Huskić sa Sveučilišta u Zagrebu koji u Kanadi radi na istraživanjima u razdvajanju metalnih oksida s reakcijom starenja na torontskom Sveučilištu McGill te student rehabilitacijskoga medicinskog studija na Sveučilištu u Torontu Mateo Mena-

lo. *Hrvatsko-kanadski stipendijski fond* je zajednički projekt Hrvatsko-kanadske knjižnice, AMCA-e i Kanadsko-hrvatske gospodarske komore. U sklopu svečanosti tradicionalno se održava humanitarna prodajna izložba kanadsko-hrvatskih likovnih umjetnika, čiji su prilozi namijenjeni za stipendiranje mladih. Uz 15. godišnji susret gospodarstvenika koje umrežava CCC tiskana je i prigodna knjižica koja sadrži obilje informacija te poruke lidera naših dviju država Kanade i Hrvatske na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Zaključno, Hrvatska i Kanada iz godine u godinu jačaju trgovinsku razmjenu. Prema službenim podacima Hrvatske gospodarske komore, trgovinska suradnja između Hrvatske i Kanade lani je iznosila 44,3 milijuna američkih dolara, od čega 31,3 milijuna jest izvoz (*Pliva - Teva, Podravka, Kraš, Končar, 3. maj, Veta, Croatia Airlines...*), a uvoz iz Kanade u Hrvatsku kretao se oko 13,1 milijuna. Očekuje se da bi razvitku gospodarske suradnje mogao pridonijeti *Sveobuhvatni ekonomski i trgovinski sporazum* (CETA) između Europske unije i Kanade koji je lani ratificirao Europski parlament, a koji će hrvatska država – prema najavi potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih i europskih poslova Davora Ive Stiera, ratificirati do kraja 2017. Činjenica je da robna razmjena EU-a i Kanade ostvaruje oko 100 milijardi eura pa gospodarstvenicima izazova ne bi trebalo nedostajati. ■

ENG The fifteenth annual meeting of business people networked through the Canadian-Croatian Chamber of Commerce was held in the city of Burlington (province of Ontario) focusing on a number of developments in the private sectors of the two countries.

Mate Rimac

Šesti Sabor hrvatske kulture u Sloveniji

SLOVENIJA - Tradicionalni Sabor hrvatske kulture Hrvata u Sloveniji, održan je 20. svibnja u Velenju. Organizaciju je preuzelo Kulturno društvo Međimurje iz Velenja. Pokroviteljstvo Sabora su predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović i predsjednik Slovenije Borut Pahor. Na Saboru se predstavilo devet društava iz Slovenije. Program se odvijao u lijepom modernom prostoru Kulturnog doma Velenje.

Uvodno su nazočne pozdravili predsjednik Saveza HKDS Đanino Kutnjak i predsjednik HKD Međimurje Velenje, Matija Blagus. Slijedili su nastupi društava. KD Međimurje Velenje ima bogatu 20 godišnju tradiciju. Uz folklornu i tamburašku sekciju imaju još dramsko-kulturnu i kuharsku sekciju. Dječji predškolski zbor "Žabice" iz HKDM Ljubljana je raznježio publiku u dvorani svojom pjesmama. Bogatim programom predstavili su se njihovi stariji članovi. Katica Špiranec iz HD Ljubljana nas je dirnula recitacijom svoje pjesme »Majci hrvatskoj«. Kulturnu baštinu Hrvata iz Srednje Bosne je predstavilo HKD Komušina iz Škofje Loke. Klapa Dalmar iz Maribora je oduševila izvrsnom vokalnom izvedbom dalmatinskih pjesama. Ponovno su nas podigli na noge folkloraši i tamburaši HKD Pomurje Lendava, svojom izvedbom Međimurskih plesova i kola. Vokalna skupina Hrvatski pleter iz Novog Mesta je svojom već tradicionalno odličnom izvedbom publici predstavila hrvatske pjesme. Folklorno DM Ljubljana je izvelo splet zagorskih plesova. Prijepodnevni dio susreta je zaključen virtuoznom izvedbom "Pjesme rastanka" u izvedbi tamburaša HKD Pomurje kojom su izmamili gromoglasan pljesak. Završni dio Sabora se odvijao u dvorani restauracije "Jakec" uz svečanu večeru. (Andrea Magyar)

Predstavnici Hrvata Crne Gore u Zadru

ZADAR - Ministrica u Vladi Crne Gore i predsjednica Hrvatske građanske inicijative Marija Vučinović i predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća Crne Gore Zvonimir Deković boravili su potkraj svibnja u radnome posjetu gradu Zadru. Prigodom boravka posjetili su HAZU, gdje su se susreli s upraviteljem Zavoda za povijesne znanosti, dr. sc. Tatom Oršolićem, s kojim su razgovarali o položaju Hrvata u Crnoj Gori, njihovoj zastupljenosti u politici, kao i o aktivnostima organiziranih hrvatskih udruga. Dogovorena je suradnja između Akademije i hrvatske zajednice u Crnoj Gori oko budućih kulturnih i znanstvenih projekata vezanih uz povijest Boke kotorske. U sklopu posjeta obišli su i Pomorsku zbirku, koja se nalazi u Zavodu.

Posjetili su i Državni arhiv u Zadru, gdje ih je primio ravnatelj dr. sc. Ante Gverić. Ravnatelj Gverić predstavio im je povijest i djelatnost Arhiva, a imali su priliku pogledati arhivsku građu koja je neposredno vezana za Boku kotorsku. Grad Zadar bio je povezan s Bokom kotorskom i Bokeljima, osobito u vremenu kada je bio glavni grad Kraljevine Dalmacije za vrijeme Habsburške Monarhije.

Predstavnici Hrvata posjetili su i Sveučilište u Zadru, gdje su ih primili prorektorica za studije i studente Sveučilišta, izv. prof. dr. sc. Nedjeljka Balić Nižić i prorektor za među-

institucijsku suradnju i transfer tehnologija izv. prof. dr. sc. Slaven Zjalić.

U sklopu boravka u Zadru, ministrica Vučinović i predsjednik HNV-a Deković nazočili su 16. svibnja promociji knjige "Kulturalno pamćenje - ogledi o hrvatskoj kulturi i književnosti Boke kotorske", autorice prof. dr. Vande Babić.

Ugodan i sadržajan hrvatski dan u Padovi

Dubravka Severinski iz Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH informirala je iseljenike kako udruge mogu doći do sredstava za svoje programe i kako njihovi strani bračni partneri i djeca rođena izvan Hrvatske mogu dobiti hrvatsko državljanstvo

Tekst/foto: Željko Tutnjević

U Padovi je 14. svibnja održan 11. susret Hrvata Italije i ujedno proslava svetoga Leopolda Bogdana Mandića u organizaciji Hrvatske zajednice u Venetu i Hrvatske matice iseljenika. Sve je počelo prijepodne u teatru Svetišta sastankom predstavnika hrvatskih iseljeničkih udruga u Italiji, na kojem je Dubravka Severinski iz Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH govorila o temama zanimljivim iseljenicima, od toga kako udruge mogu doći do sredstava za svoje programe i aktivnosti pa do toga kako njihovi strani bračni partneri i djeca rođena izvan Hrvatske mogu dobiti hrvatsko državljanstvo.

U podne je slavljen sveta misa na hrvatskome jeziku. Slavili su je fra Đuro iz Pule i fra Nikola iz crkve sv. Antuna u Padovi, a na početku je i na talijanskom jeziku pozdravio i poželio dobrodošlicu Hrvatima i fratar iz Svetišta svetoga Leopolda Bogdana Mandića. Nazočnima je nekoliko riječi rekao i Filip Vučak,

izaslanik predsjednice RH Kolinde Grabar-Kitarović. Nakon njega pozdravila je i Duška Madunić, domaćica, predsjednica Hrvatske zajednice Veneta.

Za organizaciju glazbenoga dijela mise zadužene su bile Maja Mozara iz HMI-ja Dubrovnik i Ana Bedrina, nedavno umirovljena voditeljica HMI-ja Pula. Pjevale su članice klapa Amfora iz Dubrovnika i grupa Oton iz Pule. Dubrovinke su i ovaj put oduševile, kao i na cjelovečernjem koncertu u subotu uvečer pa ne treba čuditi što su dobile neobičajeni pljesak u crkvi koji je sponzantno poveo fra Đuro iz Pule.

U misi i nastupu Amfore i Otona su,

uz mnogobrojne iseljenike i članove njihovih obitelji, uživali i Damir Grubiša, veleposlanik RH u Rimu, Zlata Penić Ivancko, savjetnica u Veleposlanstvu RH pri Svetoj Stolicu u Vatikanu, Nevenka Grdinić, generalna konzulica RH u Trstu, Iva Pavić, generalna konzulica u Milanu, Damir Murković, predsjednik Zajednice Hrvata Italije, krovne hrvatske Udruge u toj zemlji, Dragica Hadrović iz Hrvatsko-talijanskoga mozaika u Rimu, diplomatski savjetnik dr. Matteo Tudor, sa sjedištem u Veneciji, počasna konzulica RH u Italiji dr. Nela Sršen, predsjednica Udruge moliških Hrvata Antonella D'Antuono i drugi.

Vrlo ugodan i sadržajan hrvatski dan u Padovi završen je zajedničkim svečanim objedom u restoranu Bassanello, a članice Amfore učinile su druženje uz objed nezaboravnim svojim pjesmama. ■

ENG The eleventh meeting of Croatians in Italy and the celebration of the feast day of St Leopold Bogdan Mandić were staged in Padua on the 14th of May. The event kicked off in the morning with a meeting of representatives of Croatian emigrant associations at the shrine's theatre hall.

Đakovčanin u papinskoj Švicarskoj gardi

VATIKAN - U Vatikanu je među 40 novaka papinske Švicarske garde svečanu prisegu dao i švicarski Hrvat Nikola Špoljar, čiji su se roditelji iz Đakova doselili u Švicarsku. Špoljarevi već 39 godina žive u Švicarskoj gdje je Nikola i rođen, a tamo je završio i srednju školu te služio vojni rok. Kao sposoban vojnik prijavio se za papinsku Švicarsku gardu u koju je primljen prošlog ljeta. Na svečanosti prisege bili su nazočni i ponosni roditelji, ali i dvije sestre s obiteljima. Nikolini roditelji u Đakovu imaju kuću i godišnje dva do tri puta posjećuju rodni grad.

Uz još jednog Hrvata, Andrewa Galantaya, Špoljar će biti među 110 časnika i vojnika koji čuvaju ulaze u Vatikan i papu Franju. Novaci svake godine prisežu 6. svibnja, u spomen na događaj iz 1527. kada je straža branila Papu od napada vojske Karla V. Švicarski gardisti, koji moraju biti švicarski državljani i katolici, potpisuju ugovor na dvije godine, a mogu ga produljiti na najviše 25 godina. Unatoč renesansnim uniformama, za koje se pretpostavlja da ih je dizajnirao Michelangelo, svaki papinski vojnik i te kako je uvježban za bilo kakav oblik modernog ratovanja.

Kao prvi Hrvat u Švicarskoj straži prisegnuo je 1998. godine Aleksandar Barbarić, rođen u St. Gallenu u Švicarskoj, gdje se odavno doselio njegov otac, Zagrepčanin. Poslije njega u Švicarskoj straži bili su Štefan Radoslav Brauer, Željko Pavelko, Ivan Šarić i Andrew Galantay, koji će još dva mjeseca biti u Vatikanu. Nakon dvogodišnje službe Galantay, podrijetlom iz Biograda na Moru, sin Damire Ćorić, vraća se u Švicarsku gdje će nastaviti studij. Ivan Šarić, podrijetlom iz Tomislavgrada, nakon što je služio za vrijeme papa Benedikta XVI. i Franje, prvi je među hrvatskim Švicarcima koji se odlučio za svećenički poziv i nalazi se u sjemeništu u Austriji. (Radio Osijek/HRT)

Razgovarao: Hrvoje Salopek

M

ilan Kovač rođen je 1953. u Posušju, BiH, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao je na Ekonomskome fakultetu u Zagrebu 1978. Na početku demokratskih promjena 1989. sudjeluje kao član inicijativnog odbora osnivanja HDZ-a, jedan je od 48 sudionika osnivačke skupštine HDZ-a 17. lipnja 1989. godine na Jarunu gdje je na prijedlog predsjednika Tuđmana izabran za rizničara stranke i člana Predsjedništva HDZ-a. Od 1990. biran je četiri puta u Hrvatski državni sabor. Na prvoj konstituirajućoj sjednici 30. svibnja 1990. izabran je za predsjednika administrativne komisije Sabora RH. Do 2000. godine bio je član više saborskih odbora, a od 2000. do 2003. obnašao je dužnost predsjednika Sabor-skog odbora za iseljništvo. Također je dva puta imenovan za ministra u Vladi RH, privatizacije od 1996. do 1999., a 1999. ministra za odnose s BiH. Prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđmana odlikovao ga je najvišim državnim odličjima. Odlukom Vlade Republike Hrvatske imenovan je 8. lipnja 2016. predsjednikom Upravnog odbora Hrvatske matice iseljenika.

Početakom 90-ih, kad se stvarala neovisna država, bili smo uvjereni da velikog iseljavanja iz naše domovine više neće biti. Naprotiv, mislili smo kako će se znatan broj iseljenih Hrvata vratiti. Međutim, svjedoci smo da se, otkako smo članica EU-a, pokrenuo novi veliki val iseljavanja koji odvodi Hrvate u razvijene zemlje Europe i svijeta. Kako i kad će se tome stati na kraj?

– Tri temeljne postavke ili doktrine dr. Franje Tuđmana koje su usvojene na osnivačkoj skupštini HDZ-a '89. godine bile su: 1. stvaranje neovisne i samostalne hrvatske države; 2. integracija u euroatlantske institucije tj. EU i NATO i 3. povratak iseljene hrvatske u Hrvatsku, da se zaustavi ta zlokobna spirala iseljavanja hrvatskoga naroda iz svoje Domovine i da buduća vlast u RH mora

Glavni urednik Matice Hrvoje Salopek u razgovoru s Milanom Kovačem

‘Potrebno nam je Ministarstvo za iseljenu Hrvatsku’

“Mislio sam da će funkcija koju je imala Hrvatska matica iseljenika izumrijeti, da više neće biti potrebna, no na žalost potreba za ovakvom institucijom uz ovakav trend iseljavanja sve je veća”

poduzeti sve mjere da se osigura povratak tih ljudi i ostanak onih koji se imaju namjeru iseljavati. Sjećam se njegove rečenice: “Nesretan je narod koji ima više križeva nego kolijevki.” Znači i tada smo imali negativan demografski trend, ali na žalost i sada svjedočimo da se taj zlokobni niz nastavlja i to geometrijskom progresijom. Svake godine Hrvatska ostaje bez jednoga manjega grada. Zato svaka vlast u RH to mora prepoznati i shvatiti kao pitanje od najveće nacionalne važnosti. Pitate me kako to napraviti... mišljenja sam, i to stalno ponavljam kao papagaj, da nam je potrebna veća povezanost domovinske i iseljene Hrvatske. Kako nam je od 1991. - 1995. godine bilo važno Ministarstvo obrane u obrani i oslobađanju hrvatske države, tako nam je danas 2017. jednako važno ustrojiti Ministarstvo za iseljenu Hrvatsku, demografsku obnovu i povratak.

Vaše rodno Posušje tipičan je iseljenički gradić. Mogu li se naša naselja u Hercegovini, na dugi rok, očuvati uz tako snažno iseljavanje?

– Do svoje desete godine moja obitelj živjela je u zajednici sa stricem i njegovom obitelji koja je brojila 18 članova. Više od pola ih je otišlo trbuhom za kruhom izvan rodnog mjesta diljem svijeta, od Australije i Amerike do Europe. Neki su se na sreću vratili, a neki su još uvijek izvan domovine, od Chicaga do Frankfurta. Trend iseljavanja hrvatskog naroda iz Hercegovine i ostalih dijelova BiH gdje ih još ima, i dalje se na žalost nastavlja. Ono što je ostalo nakon zadnjeg velikosrpskog osvajačkog rata na BiH, a kasnije i velikobošnjačkog na

Milan Kovač, predsjednik Upravnog odbora HMI-ja

“Federalna jedinica za svaki od triju konstitutivnih naroda jamstvo je opstojnosti BiH kao cjelovite i funkcionalne države.”

prostore današnje Federacije gdje je živio hrvatski narod, teško će opstati zbog ovakvoga nepravdnog ustroja BiH. U Republici Srpskoj Hrvata praktično više i nema, a u Federaciji su mnogim izmjenama ustava i izbornog zakona svedeni na nacionalnu manjinu. Ono što nam predstoji je po svaku cijenu tražiti izmjene Ustava i izbornoga zakona kako bi se ustrojila funkcionalna BiH u kojoj će svi narodi biti konstitutivni i ravnopravni u svakom pogledu. To se može postići federalizacijom države, kako je to izraženo i u rezoluciji europskog parlamenta. Zlonamjerni, ali i neupućeni govore da je to put ka podjeli BiH, zaboravljajući da je ona i danas stvarno podijeljena. Federalna jedinica za svaki od triju konstitutivnih naroda jamstvo je opstojnosti BiH kao cjelovite i funkcionalne države koja će osigurati mir i slobodu za svakoga njezina građanina

“Potencijali našeg iseljništva su golemi, pogotovo oni gospodarski. I baš zbog toga moramo olakšati ljudima povratak, otvaranje tvrtki i investiranje.”

i kao takva se može okrenuti budućnosti, gospodarskome napretku i članstvu u euroatlantske asocijacije.

Predsjednik Republike Srpske Dodik stalno ponavlja kako će se BiH kad-tad raspasti. Što će biti s BH Hrvatima ako Republika Srpska krene ka potpunom osamostaljenju? Ima li Hrvatska plan za takav razvoj događaja?

– Svjedoci smo sve većeg uplitanja Beograda i Moskve u politiku BiH, štiteći status RS-a i srpskog naroda, a eklatantan primjer je nedavna izjava aktualnog predsjednika Republike Srbije Nikolića kako je samo pitanje trenutka kada će Republika Srbija i RS činiti jednu državu. Također, svjedoci smo i uplitanja Turske i drugih arapskih država u pokušajima bošnjačkog naroda da ostvari unitarnu BiH. Na žalost, Hrvati kao najmalobrojniji narod ostali su na vjetrometini i sve ovisi o vodstvu hrvatskoga naroda u BiH i službenoj politici RH hoće li

imati dovoljno snage suprotstaviti se takvoj politici i uz pomoć EU-a i SAD-a osigurati ravnopravnost hrvatskoga naroda. I zato ponavljam da je federalizacija jedini način da BiH opstane kao samostalna i suverena država.

Hrvatska je radikalno smanjila broj zastupnika za dijasporu s 12 na 3. Smatrate li to prihvatljivim rješenjem?

– Velika nepravda napravljena je izmjenama Ustava RH 2010. godine. Tada se izbor zastupnika za Hrvatski sabor sveo na tri mandata za Hrvate izvan RH, i ograničilo glasovanje (za 11 izbornu jedinicu) samo u veleposlanstvima i konzulatima, što je eklatantno kršenje osnovnih ljudskih prava, jer svima trebaju biti dostupna glasačka mjesta na dan izbora. Po meni hitno treba mijenjati taj članak 10. Ustava i omogućiti da Hrvati izvan Domovine imaju svoju izbornu jedinicu koja bi imala ista svojstva kao izborna jedinica u RH. Znači, bi-

ralo bi se 14 zastupnika kao i u ostalim izbornim jedinicama u RH, uz uvjet da se uz izmjene izbornoga zakona omogući dopisno glasovanje. U prosjeku svaka izborna jedinica u Hrvatskoj ima negdje oko 400.000 glasača, a broj Hrvata izvan RH koji imaju pravo glasa premašuje taj broj.

Često ističemo kako su potencijali našeg iseljništva golemi, pogotovo oni gospodarski, te da nisu ni približno iskorišteni. Što se namjerava na tom planu učiniti?

– Iz najava naše Vlade vidimo dobru želju i dobru nakanu da se omogući našim ljudima što brži povratak. I baš zbog toga moramo olakšati ljudima povratak, otvaranje tvrtki i investiranje. Bojim se da bez uspostave već spomenutog ministarstva i edukacijom ostalih državnih dužnosnika, od diplomatsko-konzularnih predstavništava do zadnjeg djelatnika u sustavu državne uprave, to će biti teško izvedivo. To je tema o kojoj moramo postići konsenzus svih političkih aktera u RH jer u suprotnom nam prijeti daljnje iseljavanje hrvatske mladosti što bi na kraju rezultiralo urušavanjem sustava i samog opstanka hrvatske države.

Obitelj Kovač ispred kuće u Posušju 1970. god. (Milan stoji prvi slijeva)

S predsjednikom dr. Franjom Tuđmanom sredinom 90-tih

Na Danima otvorenih vrata HMI-ja

Gospodine Kovač, nedavno ste najavili tužbu protiv HTV-a i voditelja emisije "Nedjeljom u dva" Aleksandra Stankovića i Rajka Dondura zbog, kako Vi navodite, laži koja je iznesena u emisiji da ste prije 23 godine primili mito od Vindije za kupnju varaždinske tvrtke Koke...

– Da, podnio sam tužbu zbog izrečene monstruozne i sotonske laži od jednoga običnog, kako je sam sebe opisao u emisiji, kriminalca Rajka Dondura, kojega nikada u životu nisam vidio. Naime, rekao je da je 20.000 maraka predao predsjedniku Hrvatskoga fonda za privatizaciju gospodinu Kovaču, u 11. mjesecu 1994. godine. Mene je Vlada RH imenovala za predsjednika HFP-a 7. lipnja 1995. No, pravo je pitanje zašto Stanković, prvi put otkad se emitira emisija, dovodi drugoga gosta i daje mu priliku iznijeti nebulozne laži. Odgovor je vrlo jednostavan. Ta emisija se emitirala dan prije sudskog ročišta gdje sam pozvan kao svjedok obrane novinara Večernjega lista Milanu Ivkošiću, kojega je tužio Stjepan Mesić zbog napisa u jednoj kolumni gdje ga je prozvao za veleizdaju, zbog protuzakonitih dijeljenja dokumenata iz Ureda predsjednika Haškome sudu i zbog pokušaja puča 1994. skupa s Josipom Manolićem kada je tražio opoziv predsjednika Tuđmana. Budući da sam ja bio jedini svjedok obrane, trebalo me je dan prije ročišta kompromitirati kao svjedoka i zastrašiti. Tim su činom htjeli pokazati koliko su jaki i koliko je ta udbaška i neokomunistička klika još živa. Najžalosnije je što je HTV kao javni servis poslužio za takve monstruozne objede i laži. Vjerujem da će sudski epilog brzo završiti i da će presuda biti objavljena u istoj emisiji koju još uvijek vodi Mesićev stari prijatelj Aleksandar Stanković.

Što Vam je ostalo najupečatljivije iz Vašega dugogodišnjeg rada u Hrvatskome saboru?

– Uz odluke u kojima sam sudjelovao početkom 90-ih (Božićni ustav, Odluka o neovisnosti, Odluka o razdruživanju...), posebno me veseli što je Hrvatski sabor prvi put jednoglasno usvojio dvije rezolucije koje sam osobno predložio. Prvo – Interpelacija o položaju hrvatskoga naroda u BiH zbog izmjena Ustava i izbornoga zakona pod patronatom bivšega visokog predstavnika međunarodne zajednice za BiH Wolfganga Petritscha, na štetu hrvatskoga naroda (2001.

"Velika nepravda učinjena je izmjenama Ustava RH 2010. godine, kada se izbor zastupnika za Hrvatski sabor sveo na tri mandata za Hrvate izvan RH."

godine). Drugo je Rezolucija o puštanju Zvonka Bušića iz dugogodišnjega zatvora koji je izdržavao u SAD-u, u kojoj se traži da se vrati u domovinu (2002. godina). Ta rezolucija donesena je jedno-

glasno, a u njezinu obrazloženju jasno stoji da Zvonko Bušić nije nikakav terorist, već borac za slobodu svoga naroda.

Predsjednik ste Upravnog odbora HMI-ja. Kako vidite budućnost te najstarije ustanove koja se bavi hrvatskom dijasporom?

– Stvarno sam bio sretan kada me Vlada imenovala predsjednikom UO HMI-ja, jedne od stožernih institucija u RH, institucije od posebnoga državnog značaja. Znam koliko je napravljeno u proteklim desetljećima da bi Hrvati koji žive izvan RH, koji su rođeni vani i koji su druga i treća generacija mogli naučiti hrvatski jezik, kulturu, folklor, sve ono što čini zajednicu bogatijom. Mislio sam da će funkcija koju je imala Hrvatska matica iseljenika izumrijeti, da više neće biti potrebna, no na žalost potreba za ovakvom institucijom uz ovakav trend iseljavanja je sve veća. Država mora iz proračuna i iz drugih izvora osigurati veća financijska sredstva kako bi došli do svakog Hrvata diljem svijeta. No, to je samo prvi dio posla, druge institucije RH trebaju preuzeti daljnju brigu o tim ljudima i stvoriti uvjete za njihov povratak. Prema tome, funkcija Matice je vrlo velika i odgovorna, a do sada je profesionalno i srcem odrađivala svoj posao te se nadam kako ćemo mi kao novo vodstvo nastaviti na tom tragu i pridonijeti još boljem povezivanju domovine i Hrvata izvan RH.

HMI već deset mjeseci vodi vršiteljica dužnosti. Zašto se tako dugo čeka na imenovanje ravnatelja/ice?

– Da, malo se oduljilo s imenovanjem ravnatelja zbog turbulentnih događaja na političkoj sceni. Znajući da vršiteljica dužnosti gospođa Piskulić dobro i savjesno obavlja svoj posao, Vlada zbog drugih prioriteta nije žurila s prijedlogom kandidata za ravnatelja. Nadam se da ćemo pitanje ravnatelja riješiti do sredine srpnja. ■

ENG An interview with Milan Kovač, the chair of the Croatian Heritage Foundation Board of Directors. He notes that while he once thought that the role of the CHF might no longer be required, the trend in emigration unfortunately makes the need for this institution ever greater.

Izložba Tomislava Dubičanca u Muzeju seljačkih buna

DONJA STUBICA - U petak, 28. travnja 2017. godine, u Galeriji Muzeja seljačkih buna u Donjoj Stubici otvorena je izložba slika kanadskoga Hrvata Tomislava Dubičanca "Plutajući svijet". Povratnik Tomislav Dubičanec, rođen u Zagrebu, u dobi od 16 godina odlazi u Kanadu. Divan je događaj koji je, nakon što je proputovao svijet radeći kao

profesor arhitekture, povjesničar umjetnosti i slikar, Dubičanec priredio u obliku izložbe koju pozdravlja načelnik Donje Stubice, a gradonačelnik Oroslavlja Ivan Tuđa kao povjesničar umjetnosti u svome govoru osvrnuo se na sve svjetove koje svojim radovima dotiče Dubičanec, iskačući iz svijeta arhitekture u kojem vladaju stroga pravila u svijet pop arta u svim njegovim varijantama. Lokalni muzikaši izvrsno su otpjevali 'Dobro nam došao prijatelj' i time zapravo rekli sve. Nives Antoljak, suradnica u Odjelu za kulturu HMI-ja, izjavila je kako je mislila da zna sve o Matiji Gupcu dok nije sreća našeg slikara i kako je najlogičnije nakon što je Matica slikaru organizirala izložbu u Vukovaru i Dubrovniku, da se izložba postavi u "Gupčevim dvorima". Ovo je nastavak izvrsne suradnje HMI-ja i Muzeja i kao što je Vlatka Filipčić Maligec, voditeljica Muzeja, istaknula: "Ovakva izvrsna suradnja je uvijek uspješna i veseli!" Izložbu je otvorila v.d. ravnateljica HMI-ja Mirjana Ana-Maria Piskulić koja je rekla da su ovakvi susreti *big bang* događaji u kojem se stvaraju bolji svjetovi. Često čovjek mora napustiti svoju sredinu da osjeti tko je i što je vrijedno u sebi ponio, ali vratiti se s izložbom koja se otvara u takvom ozračju zaista je spajanje svjetova.

Matičina izložba o moliškim Hrvatima u Firenci

ITALIJA - Hrvatska matica iseljenika, Udruga "Jedna Musika" i Udruga Hrvatsko-talijanski mozaik, predstavili su u Firenci izložbu fotografija *Moliški Hrvati - naslijeđe koje nestaje*. Svečano otvorenje u *Biblioteca Umanistica* upriličeno je 22. svibnja, a otvorenju su nazočile v.d. ravnateljica HMI-ja Mirjana Ana-Maria Piskulić i Antonela D'Antuno, predstavница moliških Hrvata. Domaćin i presenter izložbe u Firenci bila je Vlatka Gott, profesorica hrvatskoga jezika te direktorica biblioteke Floriana Tagliabue i Marcello Garzanti, prof. slavistike.

U ime Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Italiji otvorenju je nazočila opunomoćena ministrica Mladenka Šarac-Rončević. Izložba je djelo eminentnih hrvatskih umjetnika, dizajnerice Sanje Bakrač Krištofić i fotografa Marija Krištofića, koji su je osmislili s povjesničarom umjetnosti Darkom Glavanom.

Projekt *Moliški Hrvati - naslijeđe koje*

nestaje organiziran je u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika. Nakon Molisea i Rima, izložbu su mogli posjetiti i poštovatelji fotografije i hrvatske baštine u Firenci.

- Veliko je bogatstvo način na koji su

moliški Hrvati sačuvali svoj jezik te želja i volja da ga i dalje njeguju. A naša je zadaća u tome im pomoći pa je i ova izložba rezultat toga rada - rekla je prigodom otvorenja izložbe ravnateljica Piskulić. (Naida Šehović)

Odlične mogućnosti za hrvatske profesionalce

Raspravljalo se o boljem povezivanju studenata i školskih institucija, o gospodarstvu s posebnim naglaskom na motivaciju u poduzetništvu, investicijama, komunikaciji i razmjeni iskustava

Tekst/foto: **Franjo Bertović**

Druga konferencija Udruženja hrvatskih profesionalaca u Americi održana je u Chicagu od 11. do 13. svibnja ove godine.

Organizatori su pripremili nekoliko tema za razgovor i za daljnje pothvate Udruženja. Raspravljalo se o hrvatskom jeziku i školstvu u Americi i Hrvatskoj, boljem povezivanju studenata i školskih institucija, o gospodarstvu s posebnim naglaskom na motivaciji u poduzetništvu, povezivanju i potpori novih poduzetnika, investicijama, komunikaciji i razmjeni iskustava te o ulozi i snazi sporta u promidžbi.

Od jedne male skupine ljudi koji su utemeljili udruženje s jasnom vizijom, danas je nastalo veliko udruženje s 500 članova različitih profesija, ali samo s jednom namjerom - da povežu intelektualce, znanstvenike, poslovne ljude i mlađe poduzetnike u SAD-u kako bi jedni drugima bili od pomoći i kako bi se gospodarski povezali s domovinom Hrvatskom i drugim srodnim organizacijama u svijetu. Bilo je doista impresivno vidjeti na okupu veliki broj pravника, profesora, liječnika i znanstvenika te drugih poslovnih i uspješnih ljudi hrvatskog podrijetla. U svojoj poruci predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović navela je: "Ova konferencija pruža odlične mogućnosti za hrvatske profesionalce iz SAD-a, Kanade i drugih zemalja, kao i prijatelja Hrvatske, da se susretnu i razmijene ideje."

Pri otvorenju konferencije prigodne čestitke i pozdrave izručili su predsjednik Udruženja Marko Zoretić iz Los Angelesa, organizator i domaćica kon-

Dobitnici priznanja i nagrade '40 under 40 award winners'

Od jedne male skupine ljudi koji su utemeljili udruženje s jasnom vizijom, danas su veliko udruženje s 500 članova različitih profesija.

ferencije te blagajnica Udruženja Marija Sentić iz Chicaga, kao i veleposlanik RH iz Washingtona D. C. Joško Paro. U radu konferencije sudjelovala su mnoga imena različitih profesija, a Hrvatsku je predstavljala konzulica Sanja Laković iz Chicaga i državna tajnica Ministarstva za vanjske i europske poslove RH Zdravka Bušić.

Tijekom podnevnog odmora održan je vrlo dobar program i proslava "Annual Croatian-American Days", na Daley Plazi nedaleko od hotela Radisson Blu Aqua, u kojem se održavala konferencija. U programu su nastupili KUD hrvatske škole "Kardinal A. Stepinac" i "Hrvatska loza" iz Chicaga.

Vrlo lijep i inspirativan govor na konferenciji održala je zvijezda američkoga nogometa David Diehl (bivši igrač New York Giantsa i dva puta osvajač Super

Bowla). Za vrijeme gala večere kardinal i čikaški nadbiskup Blasé (Blaž) Cupich istaknuo je svoj ponos na hrvatsko podrijetlo, narod i kulturnu baštinu njegova hrvatskog doma u Omahi (Nebraska) i lijepe običaje staroga kraja prenese u Ameriku.

Prigodom večere održan je lijep kulturno-umjetnički program koji je priredio tamburaški i folklorni ansambl "Loza" iz Chicaga. Dodijeljena su i priznanja najmlađima i najuspješnijima pod motom: "Do 40 i 40 uspješnih", koje je dodijelila Nacionalna federacija američkih Hrvata (NFAC) pod vodstvom Stevea Rukavine i dr. Stevea Pavletića.

Hrvatsku bratsku zajednicu zastupali su izvršni odbornici Franjo Bertović i Bernadette Luketich-Sikaras, direktor fraternalističkih programa Derek Hohn - predvođeni glavnim predsjednikom Edwardom W. Pazom. ■

ENG The second conference of the Association of Croatian American Professionals was staged in Chicago from the 11th to 13th of May. The meeting discussed the Croatian language, better networking among students and institutions of education, the economy, networking and support for start-ups, and investment opportunities.

Sve što je lijepo kratko traje

Ovo je jedinstvena folklorna i kulturna manifestacija kanadskih Hrvata u koju su, osim ljubavi i ponosa prema domovini, utkani i nebrojeni sati marljivog vježbanja i pripremanja tijekom cijele godine

Sve grupe u crkvi sv. Andrije

Folklorasi iz Calgaryja

Tekst i foto: Mirela Šumera

Hrvatska kolo grupa "Zagreb" nakon punih 18 godina imala je iznimnu čast da ove godine bude domaćin jubilaranoga 40. hrvatskoga folklornog festivala Zapadne Kanade koji se održao od 19. do 22. svibnja u gradu Victoriji, Britanska Kolumbija. Ovo je jedinstvena folklorna i kulturna manifestacija kanadskih Hrvata u koju su, osim ljubavi i ponosa prema domovini i hrvatskome kulturnom naslijeđu, utkani i nebrojeni sati marljivog vježbanja i pripremanja tijekom cijele godine.

Hrvatske plesne skupine iz Edmontona, Calgaryja, Winnipega i Vancouvera počele su pristizati u Victoriju već od ranih jutarnjih sati u petak, 19. svibnja, dok se na licima vrlo lako moglo iščitati veselje skorog ponovnog susreta sa starim prijateljima. U subotu, 20. svibnja, sve skupine počele su pristizati u University of Victoria Farquhar Auditorium na generalnu probu. Poseban je

osjećaj bio vidjeti mlade koji, iako rođeni u Kanadi, s posebnim žarom i zanosom sviraju i pjevaju tradicionalne hrvatske pjesme.

VAŽNOST OKUPLJANJA HRVATA

Naša cijenjena veleposlanica RH u Kanadi, Marica Matković, došla je osobno pružiti potporu te je njezina nazočnost na Festivalu ostavila duboki dojam na sve sudionike festivala. U svome pozdravnom govoru istaknula je važnost okupljanja Hrvata te očuvanja hrvatskoga identiteta među našim iseljenicima. Okupljenima su se uz pozdravne govore obratili predsjednica folklorne skupine "Zagreb" štefica Kalabrić, predsjednik Hrvatsko-kanadske folklorne fe-

Prvi su na pozornicu izašli domaćini, folklorna skupina "Zagreb" iz Victorije, koji su se predstavili s plesom i pjesmama iz Turopolja te pobrali burni pljesak nazočne publike.

deracije Zapadne Kanade Anthony Brnjas te gradonačelnik okruga Saanich Richard Atwell.

Po nepisanome pravilu Festivala, prvi su na pozornicu izašli domaćini, folklorna skupina "Zagreb" iz Victorije, koji su se predstavili s plesom i pjesmama iz Turopolja te pobrali burni pljesak nazočne publike. Službeni dio festivala započeo je i sad je vrijeme da se pokaže što se naučilo! Na pozornici su se izmjenjivali: "Hrvatski Vitezovi" iz Vancouvera, "Vila Velebita" iz Calgaryja, "TOKS Vancouver" (Tamburaški orkestar "Kardinal Stepinac"), Folklorna skupina "Kardinal Stepinac" iz Calgaryja, "Hrvatska Zora" iz Winnipega, "Domagoj" iz Edmontona, "Klapa Lasta" iz Calgaryja, Podmladak "Hrvatskih Zlatnih žica" iz Calgaryja. Ove godine posebni gosti na Festivalu bili su članovi folklorne skupine "Skalinada" iz Sacramenta, (SAD, Kalifornija). Tradicija Festivala je da domaćin i organizator sljedećeg festivala obično nastupa posljednji. Ove godine posljednja na pozornicu izašla je starija folklorna skupina "Hrvatska Zora" iz

Ženska klapa Lasta iz Calgaryja

Članovi Vile Velebita čekaju svoj nastup

Winnipega koja se predstavila pjesmama i plesovima iz Prigorja. Nakon službene i svečane primopredaje festivalске zastave koju je sa sobom odnijela "Hrvatska Zora" u Winnipeg, označen je završetak prvoga dijela Festivala i početak drugoga neslužbenog dijela satkanog od obilja pjesme, plesa i druženja koje smo svi željno iščekivali.

DODJELA STIPENDIJE

Jedna pozitivna i velika novost ove godine bila je dodjela stipendije Kanadsko-hrvatske folklorne federacije koju je primio Ivan Prpić. Grad Victoria još jednom je bio preplavljen hrvatskim narodnim nošnjama u nedjelju 21. svibnja kada su sve folklorne skupine na-

zočile tradicionalnoj festivalskoj misi u crkvi sv. Andrije. Koncelebriranu sv. misu predvodio je dr. Tomislav Marčić, ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu uz asistenciju fra Moga-mira Kikića, župnika Hrvatske župe sv. Leopolda Mandića u Victoriji i fra Duje Bobana, hrvatskoga dušobrižnika župe

Kako da čovjek ne navuče osmijeh na lice kada vidi najmlađe u narodnim nošnjama te našu mladež koja ponosno iskazuje svoju pripadnost.

"Prečistog Srca Marijina" iz Vancouvera.

Teško je u ovakvim trenucima, koji su nabijeni osjećajem neizmjernog ponosa i ljubavi prema domovini te nostalgije prema rodnome kraju, zaustaviti suzu i primiriti srce od usplahirenih otkućaja te mu ne dopustiti da iskoči iz grudi. Kako da čovjek ne navuče osmijeh na lice kada vidi najmlađe u narodnim nošnjama te našu mladež koja ponosno iskazuje svoju pripadnost. Teško je ostati miran kada se strune tamburice počnu poigravati s našim osjećajima.

BESPRIJEKORNA ORGANIZACIJA

Štefica Kalabrić, predsjednica folklorne skupine "Zagreb", te svi dragovoljci koji su pomogli oko organiziranja ovogodišnjeg festivala, koji je zaista bio besprijekoran, zaslužuju veliku zahvalu i iskrene čestitke na iznimno dobro obavljenome poslu i organizaciji ovako velikoga i značajnoga događaja.

I kako ono stara izreka kaže, "sve što je lijepo kratko traje", tako je i ovogodišnji 40. hrvatski folklorni festival Zapadne Kanade priveden kraju. Prekrasne uspomene s ovog festivala ponijeli smo svojim kućama i uvijek ćemo rado prebirati po njima tijekom cijele godine. Fotografije i videozapisi bit će podijeljeni bezbroj puta na raznim društvenim mrežama, a odbrojanje i iščekivanje ponovnog susreta već je otpočelo. Vidimo se dogodine u Winnipegu! ■

Hrvatska kolo grupa "Zagreb" iz Victorije

ENG The Zagreb kolo round dance ensemble was honoured this year as the host of the fortieth Croatian folklore festival of Western Canada, staged in British Columbia's Victoria from the 19th to 22nd of May.

Četvrt stoljeća Dvojezične gimnazije u Borti

AUSTRIJA - Dvojezična gimnazija u Borti/Oberwartu u austrijskoj saveznoj pokrajini Gradišće proslavila je 17. svibnja 25 godina postojanja. Uzvanicima su se na svečanosti obratili mnogobrojni ugledni gosti, među njima hrvatski i mađarski veleposlanici u Austriji, dr. sc. Vesna Cvjetković i dr. sc. Janos Perenyi, gradonačelnik Borte Georg Rosner, pokrajinski poglavar Hans Niessl te direktor škole Martin Zsivkovits.

“Obrazovanje u duhu višejezičnosti i multikulturalnosti od velike je važnosti za razvoj mladih ljudi. Višejezičnost ne samo da obogaćuje naše znanje, ona utječe na cijeli naš pogled na svijet, što ide ruku pod ruku s razvojem tolerancije, razumijevanja i širenja vidika. Time se oblikuje naš sustav vrijednosti i pridonosi ukupnom razvoju našeg društva. Uvjerena sam da generacije koje su proizašle iz ove škole to i dokazuju”, rekla je veleposlanica Cvjetković u svom obraćanju prisutnima. Inače, Dvojezična gimnazija u Borti osnovana je 1992. godine, a nudi dvojezičnu nastavu na

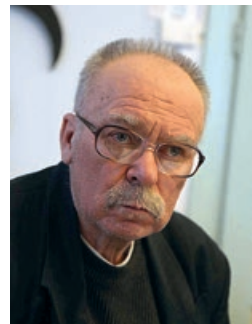
njemačko-mađarskome, odnosno njemačko-hrvatskome jeziku, kao i polaganje mature na ovim jezicima. U ovoj akademskoj godini maturu na hrvatskome jeziku polagalo je devet učenika škole.

(at.mfa.hr; foto: Hrvatske novine)

IN MEMORIAM

U Subotici preminuo hrvatski književnik Vojislav Sekelj

U rodnoj Subotici, nakon kratke i teške bolesti, preminuo je 4. svibnja u 72. godini poznati hrvatski književnik, publicist i kulturni djelatnik iz Vojvodine, Vojislav Sekelj. U rodnom gradu završio je osnovnu, srednju te Višu tehničku školu, smjer elektrotehnike. Najveći dio radnog vijeka proveo je kao srednjoškolski profesor u subotičkoj Tehničkoj školi, u kojoj je jedno vrijeme bio ravnatelj. Zbog očitovane angažiranosti u hrvatskoj zajednici od početaka demokratizacije srbijanskog društva krajem 1980-ih te napisa koje je objavljivao u tiskovinama, u kojima je branio prava hrvatske zajednice na dostojanstven život i pozitivno priznanje, gubi zaposlenje. Od 2002. bio je član uredništva časopisa Matice hrvatske iz Subotice *Klasje naših ravni*, a od 2008. urednik glasila Demokratskoga saveza Hrvata u Vojvodini *Glasa ravnice*. Bio je član Društva hrvatskih književnika i Društva književnika Vojvodine.

Jedan je od najčitanijih pisaca u Vojvodini na hrvatskome jeziku, na kojem piše od početka. Pisao je pjesme, romane, eseje, poetske drame, književnu kritiku i publicistička djela. Djela su mu prevedena na mađarski, njemački, slovački, slovenski, makedonski, albanski, rumunjski, francuski i engleski.

Godine 2009. odlikovan je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića za očuvanje kulture hrvatskoga naroda u Srbiji. Knjiga polemičkih i publicističkih spisa *Kako se brani lo dostojanstvo* dobila je nagradu “Emerik Pavić” za najbolju knjigu na hrvatskome u Srbiji u 2011. godini koju dodjeljuje Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata. Iste godine dobio je nagradu za životno djelo na području književnosti “Balint Vujkov Dida” Hrvatske čitaonice. Nagradu “Dr. Ferenc Bodrogyári” grada Subotice dobio je 2006. godine. Dobitnik je i priznanja “Ban Josip Jelačić” za dugogodišnje društveno djelovanje u očuvanju i razvoju nacionalnoga identiteta Hrvata u Vojvodini 2015., koju dodjeljuje Hrvatsko nacionalno vijeće.

Smrcu Vojislava Sekelja hrvatska zajednica u Vojvodini izgubila je jednu od najautentičnijih osobnosti, lirika neponovljivih izričaja, beskompromisnog borca za dostojanstvo Hrvata i neformalnog učitelja mladih naraštaja hrvatskih književnika u Vojvodini. (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata)

'Divni susreti s učiteljicama, djecom i roditeljima'

Izložbu je svečano otvorila v.d. ravnateljica Mirjana Piskulić riječima: "Svaki ovaj crtež je zapravo zaustavljeni trenutak djeteta koji se zamisli na tom činjenicom i to zabilježi na papir..."

Jedna grupa nagrađenih učenika

Tekst: Naida Šehović

U subotu, 20. svibnja, u Hrvatskoj matici iseljenika otvorena je izložba crteža hrvatskih učenika iz Švicarske te dodjela priznanja nagrađenima i zahvalnice nastavnicima za njihov doprinos.

Uvodnim riječima prisutnima se prvo obratila Nives Antoljak, suradnica u Odjelu za kulturu HMI-ja, zahvalila je prvo najmlađima na njihovu trudu, velikom odazivu te njihovoj maštovitosti tijekom svih ovih godina. Predstavila je zatim voditeljicu projekta "Internacionalni likovno-literarni natječaj za hrvatsku djecu", gošću iz Švicarske, Dunju Gaupp.

Prema riječima Dunje Gaupp, na projektu Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj "Za hrvatsku djecu" – natječaj za najbolji likovni, literarni i glazbeni uradak, radili su dugo, a s realizacijom su započeli u školskoj godini 2004./2005. Cilj projekta je uputiti djecu jedne na druge, razvijati među njima osjećaj zajedništva i pripadnosti jednom narodu te uz kulturni angažman poticati uporabu hrvatskoga jezika u svoj njegovoj širini i u svim njegovim karakterističnim narječjima, koja oplemenjuju standardni hrvatski jezik.

Suradnju na tom projektu ponudili su Hrvatskoj dopunskoj školi u Švicarskoj. Koordinatorica, Edita Guberina, tom

Projekt za hrvatsku djecu Dunji Gaupp jedan je od najdražih na kojem je radila i teška ga srca napušta.
"Bit će mi jako žao ako se ne nađe osoba koja će ovaj projekt dalje voditi."

je projektu dala punu potporu. Prvi natječaj u školskoj god. 2004. imao je temu: "Moja domovina - Jedan život, a dvije želje". Natječaj je proveden na cijelom području Švicarske Konfederacije u 83 hrvatske dopunske škole. Natjecatelji su mogli birati između literarnoga, poetskoga, likovnog i glazbenoga uratka u starosnim skupinama od prvoga do četvrtoga i od petoga do osmoga razreda.

Projekt za hrvatsku djecu Dunji Gaupp jedan je od najdražih na kojem je radila i teška ga srca napušta. "Bili su to divni susreti s učiteljicama, djecom i njihovim roditeljima. Nekoliko godina zaredom dodjele priznanja i nagrada organizirali smo u Hrvatskoj kući *Materina priča* u Zagrebu pa su se i tamo dogodili mnogi lijepi susreti i nastala prijateljstva. Bit će mi jako žao ako se ne nađe osoba koja će ovaj projekt dalje voditi."

Izložbu je svečano otvorila v.d. ravnateljica Mirjana Ana-Maria Piskulić nadovezujući se na temu ovogodišnjega natječaja - *25 godina neovisne, suverene, slobodne i samostalne Hrvatske*: "Svaki ovaj crtež je zapravo zaustavljeni trenutak djeteta koji se zamisli na tom činjenicom i to zabilježi na papir... Čestitam svima, čestitam dobitnicima, djeci i nadam se da će netko preuzeti i dalje nastaviti uspješno voditi ovaj projekt kao što ga je vodila Dunja Gaupp." ■

Dječji radovi na izložbi postavljenj u holu HMI-ja

ENG An exhibition of drawings by Croatian language pupils from Switzerland opened at the Croatian Heritage Foundation on Saturday, the 20th of May, with the presentation of awards for best drawings and citations for teacher contributions.

Program ispunjen radošću i entuzijazmom

Praktične radionice u razredima, od najmlađe dobi djece pa sve do jezično vrlo vještih srednjoškolaca, sadržavale su mnogobrojne, raznovrsne i kreativne jezične, dramske i folklorne aktivnosti

Stručni tim u župi Hrvatskog-franjevačko središte Kraljica Mira s fra Jozom Grubišićem, generalnom konzulicom Andreom Javor, koordinatoricom nastave u Mississaugi Anom Bačić, konzul savjetnikom Ivanom Crnić te voditeljem župe fra Markom Puljićem

Tekst: Grozdana Lajić Horvat

Slijedom inicijative Veleposlanstva RH u Kanadi za organizacijom Matičina projekta *Hrvatskih dana za djecu, mladež, učitelje i roditelje* (koji se održavao 2004. - 2009. u SAD-u i Australiji), Središnji državni ured za Hrvate izvan RH, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Hrvatska matica iseljenika, Agencija za odgoj i obrazovanje, Veleposlanstvo i Generalni konzulat RH u Kanadi te hrvatske župe i škole organizirali su od 19. do 30.

Bio je to prvi zajednički namjenski program svih relevantnih institucija na području osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja na hrvatskome jeziku u kanadskome Ontariju.

travnja radionice za učenike i seminar za učitelje. Bio je to prvi zajednički namjenski program svih relevantnih institucija na području osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja na hrvatskome jeziku u kanadskome Ontariju. Zajednički cilj bio je potpora učenju hr-

vatskoga jezika, pružanje novih poticaja u radu te očuvanje hrvatskoga identiteta u multikulturnome mozaiku Kanade.

Program su pripremili i proveli članovi stručnoga tima u sastavu: Milan Bošnjak, posebni savjetnik u Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan RH kao koordinator tima, Jasna Aničić, viša stručna savjetnica u Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Biljana Petljak Zekić, viša savjetnica u Agenciji za odgoj i obrazovanje, a u ime HMI-ja dugogodišnje Matičine vanjske suradnice izv. prof. dr. sc. Lidija Cvikić s Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Grozdana Lajić Horvat, dramska pedagoginja u Zagrebačkom kazalištu mladih.

MOTIVIRANI UČITELJI I UČENICI

Radionice i seminari održani su u Oakvillu, Torontu, Mississaugi, Norvalu/Georgetownu i Ottawi, gdje se hrvatski jezik uči i poučava u sklopu međunarodnoga jezičnog programa (*International*

S inicijatoricom projekta veleposlanicom Maricom Matković

language program), a u aktivnosti je bilo uključeno više od 900 djece i više od 40 učitelja. Za iznimno uspješnu provedbu cijeloga projekta na terenu posebno su zaslužni i župnici hrvatskih župa u Kanadi, djelatnici Veleposlanstva i Konzulata te koordinatorice nastave u školama.

Susreti djece i učitelja sa stručnim timom iz Hrvatske tijekom radionica i ostalih popratnih aktivnosti bili su ispunjeni obostranom radošću i velikim entuzijazmom. Učitelji i učiteljice izrazito su motivirani za poučavanje hrvatskoga jezika, što je zbog velike geografske udaljenosti važan način očuvanja hrvatskoga kulturnog i jezičnog identiteta u potomaka hrvatskih iseljenika u Kanadi. Jednako su motivirani i roditelji koji dovode djecu na nastavu u hrvatske škole koja se održava petkom na večer i subotom ujutro.

AKTIVNA ZAJEDNICA U ONTARIJU

Članovi stručnoga tima održali su praktične radionice od najmlađe dobi djece (od 4 i 5 godina) pa sve do jezično vrlo vještih srednjoškolaca, koje su sadržavale mnogobrojne, raznovrsne i kreativne jezične, dramske i folklorne aktivnosti.

Dramska radionica u Hrvatskoj školi u Norvegi

Seminar za učitelje u Župi hrvatskih mučenika u Mississaugi

Seminar za učitelje održan je u dvorani Župe hrvatskih mučenika u Mississaugi i okupio je edukatore iz svih škola koje su bile uključene u program.

Seminar za učitelje održan je u dvorani Župe hrvatskih mučenika u Mississaugi i okupio je edukatore iz svih škola koje su bile uključene u program. U vrlo ugodnoj atmosferi učitelji su razgovarali o izazovima s kojima se susreću u provođenju nastave hrvatskoga jezika u svojim školama (broj djece, različite razine znanja, materijali i dr.), a članovi stručnoga tima pružili su im informacije o mogućnostima unaprjeđenja nastave iz različitih aspekata. Tako su se učitelji upoznali s radom hrvatskih institucija koje podupiru hrvatsku nastavu u inozemstvu; seminarima i stručnim usavršavanjima za učitelje; ljetnim programima namijenjenim učenju hrvatskoga za sve dobi djece i razine znanja, a posebno su se korisnim pokazali konkretni savjeti i praktične vježbe o učenju i poučavanju hrvatskoga kao nasljednoga jezika.

Tijekom boravka u Ontariju, stručni tim iz Hrvatske imao se prilike susresti s cijenjenim članovima hrvatske zajed-

nice u Kanadi, uglednim kroatistom i umirovljenim sveučilišnim profesorom akademikom Vinkom Grubišićem, s članom Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan RH Ivanom Grbešićem, s predsjednikom AMCA Toronto Krešimirom Mustapićem te drugim pripadnicima mnogobrojne te vrlo aktivne i vrlo uspješne hrvatske zajednice u ovome dijelu Kanade.

DVANAESTODNEVNI PROGRAM

Nakon uspješne provedbe cijeloga dvanaestodnevnog programa, na veliko zadovoljstvo stručnoga tima, djece, učitelja i cijele hrvatske zajednice u Kanadi, ostaje želja i potreba da se ovakvi posjeti u istom ili sličnom obliku ponove (kao što su se ponovili Matičini Hrvatski dani u SAD-u i Australiji) kako bi se osnažila povezanost iseljenika i njihove djece s domovinom te povremeno iskustveno osvježila i praktično podržala zajednica entuzijastičnih kanadskih učitelja koji već godinama okupljaju djecu i mlade u hrvatskim školama na drugome kontinentu. Nek' im je dobar vjetar da jednako uspješno poučavaju i dalje! ■

ENG Workshops for pupils and seminars for teachers were organised in the Canadian province of Ontario from the 19th to 30th of April. The goal was to provide support for Croatian language instruction, to provide new stimulus for work and to preserve the Croatian identity in Canada's multicultural mosaic.

Vidmarović novi predsjednik Društva hrvatskih književnika

ZAGREB - Izborna skupština Društva hrvatskih književnika na sjednici održanoj 3. lipnja izabrala je književnika i diplomata Đuru Vidmarovića za novog predsjednika. Na Skupštini je bilo 156 izaslanika koji su, nakon predstavljanja kandidata Đure Vidmarovića, Mile Pešorde, Ernesta Fišera i Borbena Vladovića, većinom glasova izabrali Vidmarovića za novog predsjednika u trogodišnjem mandatu. Za dopredsjednike DHK izabrani su dosadašnji predsjednik Božidar Petrač i Mirko Ćurić. Đuro Vidmarović u izjavi za Hinu najavio je da će u svom programu pokušati javno prezentirati što više hrvatskih književnika i njihovih djela te je dodao kako su oni nositelji identiteta hrvatskoga naroda. Najavio je da će surađivati sa svim strukovnim udrugama, a posebno s Hrvatskim društvom pisaca koje je također strukovna udruga hrvatske književnosti, bez obzira na ideološke predznake.

Đuro Vidmarović, književni kritičar, pjesnik, prevoditelj, povjesničar i diplomat, rođen je 1947. u Piljenicama u općini Lipovljani. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Kutini, a studij povijesti i filozofije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 1970. do 1990. radio je kao srednjoškolski profesor. Godine 1990. izabran je za saborskoga zastupnika. Od 1995. do 1999. bio je izvanredni i opunomoćeni veleposlanik RH u Ukrajini. Godine 1995. odlikovan je Redom kneza Branimira i ordenom Domovinske zahvalnosti.

Književnim radom bavi se od 1972. Proučava povijest i književne baštine hrvatskih narodnih manjina u susjednim zemljama o čemu je objavio više stotina prikaza, članaka i studija u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji, Mađarskoj, Austriji i Izraelu. Dugogodišnji je suradnik Hrvatske matice iseljenika, a od prošle godine član je Upravnog odbora HMI-ja. (*Uredništvo; Hina*)

IN MEMORIAM

Premинуo istaknuti čileanski Hrvat Antun Domić Bezić

ČILE - Jedan od najstarijih čileanskih Hrvata Antun Domić Bezić, član SPEAC-a (*Círculo de Profesionales y Empresarios de Ascendencia Croata* - Udruga profesionalaca i poduzetnika hrvatskog podrijetla), preminuo je u Santiagu 12. svibnja u 98. godini života. Braćanin Antun Domić Bezić (Ložišća, 1919.) bio je građevinski inženjer i pisac. U Čile se doselio 1927. godine, a živio je i djelovao u Santiagu. Pisao je za časopis *Male novine* iz Punta Arenasa, a najznačajniji članci su mu: *Hrvatska u Isla Negra*, *Dalmatinsko iseljavanje za vrijeme Austrije*, *Otvoreni prozori na Dalmaciju*, *2500 godina povijesti i Književnost Hrvatske u srednjem vijeku*.

Nakon osamostaljenja Hrvatske, u Santiagu je objavio sljedeće knjige: *Breve historia de la isla de Brac* (Santiago, 1995.), *Breve historia de Dalmacia* (2000.), *Breve historia de Croacia* (2004.), *Breve exposicion de la literatura Croata* (2005.), *Científicos de Croacia y científicos chileno-croatas* (2005.) *Poesia en la vida* (2005.) i *La Defensa Nacional Yugoslava durante la II. Guerra Mundial* (2006.). U posljednje vrijeme držao je predavanja na temu Dalmacije, hrvatskog iseljništva u Čileu i genetskog podrijetla hrvatskoga naroda.

Završio je knjigu pod naslovom *Croacia en el despedazamiento de la Republica federal socialista de Yugoslavia*, koja ne postoji u tiskanom izdanju, ali se može čitati na Internetu. Pisao je na španjolskome jeziku, s namjerom promicanja Hrvatske na području Južne Amerike.

Supruga Haydee Tomicic Papic (Antofagasta, 1927. - Santiago, 2010.) bila je profesorica povijesti, zemljopisa i pedagoginja. Surađivala je u listu *La Manana*. (*Branka Bezić Filipović*)

'Od nepoznatosti do vidljivosti'

Glavni cilj radionice bio je informirati javnost o dostupnoj emigrantskoj građi u kulturno-baštinskim i znanstvenim ustanovama RH u svrhu podizanja svijesti o tako važnoj i neistraženoj baštini

Tekst/foto: Hrvatski institut za povijest;
Courage

Znanstvena radionica "Od nepoznatosti do vidljivosti: Hrvatska emigracija (1945. - 1990.) u zbirka- ma kulturno-baštinskih i znanstvenih ustanova" održana je 5. svibnja 2017. u Hrvatskome institutu za povijest u organizaciji projekta *Courage*, Hrvatskoga instituta za povijest, Hrvatskoga državnog arhiva i Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Glavni cilj radionice bio je informirati znanstvenu zajednicu i širu zainteresiranu javnost o dostupnoj emigrantskoj građi u kulturno-baštinskim i znanstvenim ustanovama Republike Hrvatske u svrhu podizanja svijesti o tako važnoj i neistraženoj baštini, te poticanje zanimanja istraživača za ovu problematiku.

Pozdravnu riječ u ime Instituta dao je dr. sc. Mario Jareb, voditelj Odjela za suvremenu povijest i član Upravnog vijeća Hrvatskoga instituta za povijest. Naglasio je važnost ovakvih znanstvenih radionica za unaprjeđenje hrvatske historiografije. Dr. sc. Teodora Shek Brnardić, nacionalna koordinatorica projekta *COURAGE*, predstavila je osnovne ciljeve i dosadašnje rezultate projekta *COURAGE* (Kulturna opozicija: razumijevanje kulturne baštine neslaganja u

bivšim socijalističkim državama) te je istaknula važnost koju projekt *COURAGE* daje temi hrvatske emigracije.

Plenarno izlaganje pod naslovom "Važnost istraživanja političke emigracije za hrvatsku povijest druge polovice 20. stoljeća" održao je prof. dr. sc. Ivo Banac (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu). Dr. sc. Vlatka Lemić kao predstavnica Hrvatskoga državnog arhiva izlagala je na temu "Gradivo za istraživanje iseljništva u Hrvatskom državnom arhivu na primjeru Vodiča kroz iseljništvo". Dr. sc. Željka Lovrenčić, voditeljica Zbirke inozemne Croaticice u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu govorila je o povijesti te vrlo važne zbirke za povijest hrvatske emigracije. Martina Jurčić, knjižničarka knjižnice Hrvatskoga instituta za povijest, govorila je o zbirci knjiga hrvatsko-američkoga povjesničara Jere Jareba koja se čuva u institutskoj knjižnici.

Dr. sc. Dijana Sabolović-Krajina, ravnateljica Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" u Koprivnici, govorila je o Zbirci

Radionica je vrijedan doprinos povećanju vidljivosti i očuvanju ove vrijedne, ali zapostavljene povijesne i kulturne baštine.

Fištrović koju njezina knjižnica čuva. Željka Zdelar, kustosica Memorijalne zbirke "Jozo Kljaković", održala je predavanje pod naslovom "Umjetnički doprinos Jozе Kljakovića u emigraciji – Rim i Buenos Aires". Posljednje izlaganje održala je mr. sc. Koraljka Kos Jurčec, kustosica Galerije Klovčevići dvori, na temu "Izabrana djela akademskog slikara Josipa Crnoborija nastala u emigraciji u kontekstu Zbirke umjetničkih djela akademskog slikara Josipa Crnoborija darovane Gradu Zagrebu".

Nakon izlaganja uslijedila je dinamična rasprava sudionika i posjetitelja koju su moderirali dr. sc. Stipe Kljaić i dr. sc. Josip Mihaljević u kojoj je istaknuta važnost emigrantske građe i baštinskih ustanova koje tu građu čuvaju.

Radionica je vrijedan doprinos povećanju vidljivosti i očuvanju ove vrijedne, ali zapostavljene povijesne i kulturne baštine. ■

ENG *The Croatian Institute of History staged a symposium on the 5th of May on the topic of From Anonymity to Visibility: the Croatian Emigrant Communities (1945–1990) in the Collections of Culture, Heritage and Research Institutions.*

Pozdravnu riječ u ime Instituta dao je dr. sc. Mario Jareb, voditelj Odjela za suvremenu povijest

Hrvatski san Joa Bašića

Kada je 1997., sa samo 26 godina, odlučio napustiti zavičajni Ontario i otići živjeti u Hrvatsku, domovinu svojih roditelja, Bašić nije ni slutio da će u Zagrebu ostvariti *američki san*

Ultra Europe ostvaruje više od milijardu impresija godišnje na društvenim mrežama

Tekst: Vesna Kukavica

Predsjednik Kanadsko-hrvatske poslovne mreže Josip Joe Bašić iz Toronta, s dvadesetljetnom zagrebačkom adresom, poduzetničkim duhom osvaja vrhunce kreativne industrije u Hrvatskoj, a posebno organizacijom festivala elektronske glazbe *Ultra Europe* u srcu Dalmacije. Taj festival u Split privlači posjetitelje iz 140 zemalja u jeku turističke sezone i ostvaruje rast potrošnje od oko 300 milijuna kuna.

Bašićeve su komunikacijske i marketinške sposobnosti višestruke. Kada je 1997., sa samo 26 godina, odlučio napustiti zavičajni Ontario i otići živjeti u Hrvatsku, domovinu svojih roditelja, Bašić nije ni slutio da će u Zagrebu ostvariti *američki san*. U Hrvatskoj, gdje zasniva obitelj, spretno pokreće tvrtku MPG koja se bavi organizacijom događaja, *merchandisingom* i BTL marketingom i zapošljava niz mladih ljudi. Afirmirao se kao jedan od najuspješnijih poduzetnika u kreativnim industrijama

Josip Joe Bašić

U glazbi prvi uspjeh postiže koncertom Fat Boy Slima u Umagu. Josipove ambicije s vremenom su rasle prema megaspektaklu kakav je *Ultra Europe festival*.

ma i to u području prezentacije suvremenog glazbenog stvaralaštva. Rođen 1971. u obitelji ličkih pečalbara, koji su se šezdesetih godina odselili u Toron-

to, diplomirao je u Kanadi marketing na uglednoj *Ivey Business School* na *Western Universityju*.

ZABAVLJAČKA BRANŠA

Još tijekom studija posrećilo mu se da je ostvario poticajne kontakte s promotivnim stručnjacima čiji su klijenti bile pojedine svjetske multinacionalne korporacije kao što su *Pepsi, Lays, IBM, Gillette, Visa...* Osnovao je tvrtku u Hrvatskoj i počeo raditi ono za što se školovao – promociju. Zahvaljujući obrazovanju u Kanadi, posjedovao je *know-how* koji su ubrzo primijetile najveće hrvatske tvrtke, ali i globalni poslovni divovi koji djeluju u ovom dijelu svijeta. Među prvim ga angažira duhanska industrija, proizvođači pića, kao i ostali proizvođači vodećih marki ovdašnjeg tržišta. Organizira različite događaje i koncerte pa se posao razvija prema zabavljачkoj branši i rastućim kreativnim industrijama.

U glazbi prvi uspjeh postiže koncertom Fat Boy Slima u Umagu. Josipove ambicije s vremenom su rasle prema megaspektaklu kakav je *Ultra Europe festival*. Prva *Ultra* održana je u Splitu

2013., kao rezultat sedmogodišnjih pregovora s *Ultra World Wide (UWW)* vlasnicima licencije iz američkoga Miamijsa da Hrvatska dobije domaćinstvo tog spektakla u čast ulaska u Europsku uniju prije pet godina. *Ultra festival* odmah je u dalmatinske blagajne slio vrtoglavih pola milijarde eura, a Splitom je za tjedan dana prodefiliralo više od 150.000 posjetitelja, upisavši ga na kartu globalnih *top destinacija*. Ministarstvo turizma *Ultri* je dvije protekle godine zaredom dodijelilo nagradu, proglašivši ga najvećim međunarodnim događajem dosad organiziranim u Hrvatskoj. Osim u RH *Ultra* festivali se održavaju na desetak planetarnih lokacija i to u Tokiju, Miamijsu, Singapuru, Rijuu i sličnim zabavljakim carstvima suvremenoga svijeta.

TURISTIČKO SREDIŠTE MLADIH

Joe Bašić nepogrešivo je prognozirao kako će Split nakon pet godina *Ultra Europe Music* festivala biti veliko svjetsko turističko središte mladih, što prema njegovu mišljenju - zaslužuje to tišućetno srce Mediterana. Tako će se peti po redu najveći festival elektronske

Organizatori Ultra Festivala

glazbe u Hrvatskoj *Ultra Europe* održati na Poljudu u Splitu od 14. do 16. srpnja, najavili su početkom svibnja organizatori festivala, demantirajući informacije da je održavanje jubilarnoga izdanja tog festivala upitno.

Lani je *Ultru* nakratko vodio Nikola Bušljeta, koji je od početka surađivao s Bašićem do njegova trećeg izdanja, no nije ostvario pozitivnu komunikaciju s domaćinima. Ta činjenica je natrag u igru vratila meštra zabave Bašića koji je festival i doveo u Hrvatsku, ohrabrivši domaćine i splitske turističke djelatnike riječima: "*Ultra Europe* ostvaruje više od milijardu impresija godišnje na društvenim mrežama i ne znam koji drugi događaj bi Hrvatska mogla organizirati da postignemo ovakav efekt. Uz to, ovim

festivalom uspjeli smo se jako dobro afirmirati među mladima, a radi se o populaciji koju je najteže privući. Mladima nije važna obična reklama, oni idu tamo gdje je njima izazovno, a festival *Ultra* je već drugu godinu zaredom proglašen najboljim festivalom na svijetu", zaključuje Bašić.

FESTIVAL OSTAJE U SPLITU

Srećom, vlasnik licencije tvrtka *Ultra Worldwide* povjerovala je Bašiću, objavivši ovih dana da festival ipak ostaje u Splitu te zajedno s tvrtkom Joa Bašića *MPG Live* nastavljaju s priprema kako bi jubilarno izdanje festivala bilo najbolje do sada. Od svoga premjernog izdanja u Hrvatskoj 2013. godine, festival svake godine posjeti tisuće strastvenih ljubitelja glazbe s udaljenih meridijana, a zahvaljujući *Ultri* splitski Poljud proteklih godina pozicionirao se kao jedna od vodećih festivalskih destinacija u Europi.

Posjetitelji se mogu nastaviti veseliti ovogodišnjem izdanju festivala i budućim događajima koja će nositi brend *Ultra*, a koja će se održati u Lijepoj Našoj. Bašićeva tvrtka *MPG Live*, ekskluzivni organizator i promotor festivala *Ultra Europe*, poručuje da će zajedno s partnerima, tvrtkom *Ultra Worldwide*, nastojati pronaći rješenje kako bi festival zadržali u Splitu i idućih pet godina. U svemu je svakako najvažnija glazba koju će ovoga srpnja puštati oko 150 izvođača, a među njima su *DJ* zvijezde (istina, još se očekuju službene potvrde) kao što su: Above & Beyond, Adam Beyer, Afrojack, Alesso, Armin van Buuren, Carl Cox, Dash Berlin, David Guetta, Hardwell i drugi. ■ ENG

Zahvaljujući *Ultri* splitski Poljud proteklih godina pozicionirao se kao jedna od vodećih festivalskih destinacija u Europi

Bašićeva tvrtka *MPG Live* poručuje da će zajedno s partnerima, tvrtkom *Ultra Worldwide*, nastojati pronaći rješenje kako bi festival zadržali u Splitu i idućih pet godina.

ENG Toronto native Josip Joe Bašić has lived in Zagreb for the past two decades. His entrepreneurial spirit has led him to the peak of the creative industry in Croatia, the focal point of which is the *Ultra Europe* electronic music festival in Split.

Kupres ovoga ljeta okuplja najviše Ivana na svijetu

KUPRES - Udruga Kupreški kosci, uz snažnu potporu cijele lokalne zajednice, ovoga ljeta planira do sada neviđeno, u poznatoj pjesmi opjevano, rekordno okupljanje i druženje na poznatome Kupreškom polju. Kuprešaci zadnjega dana srpnja okupljaju sve Ivane iz zemlje, susjedstva i dijasporu da zajedno sa svojim obiteljima slave i bolje upoznaju zapadnu prirodu te bogatu kulturu i tradiciju ovoga specifičnoga bosansko-hercegovačkog kraja te istodobno pomognu zapisati taj poseban trenutak u povijesti – rušenjem Guinnessova rekorda u okupljanju najviše osoba istoga imena na jednome mjestu. Najvećim okupljanjem Ivana cilj je promovirati obiteljske i duhovne vrijednosti te obilježiti obiteljsku nedjelju 30. srpnja 2017. zajedničkom molitvom i obiteljskim druženjem, milenijskom fotografijom, obaranjem najpoznatijega svjetskog rekorda te neizostavnim koncertom Marka Perkovića Thompsona. Originalna ideja ovoga događaja, koje će zasigurno okupi-

ti najveći broj Ivana na svijetu, proizašla je iz poznate pjesme "Vratit će se Ivan s 1.000 momaka" popularnoga pjevača Marka Perkovića Thompsona, a u cilju promoviranja vrijednosti kupreške zajednice, ljepota kupreškoga kraja i bogatstva kupreške tradicije i kulture. Kuprešani će svojim gostima iz cijelog svijeta omogućiti cjelodnevno

druženje, upoznavanje s tradicionalnim aktivnostima, zabavama i rukotvorinama specifičnima za kupreški kraj, uz poznatu kuprešku gostoljubivost i srdačnost.

Tek malo više od stotinu kilometara udaljen od Splita i Mostara, Kupres svake godine sve veći broj turista prepoznaje kao idealno mjesto za uživanje u sanjkanju i skijanju zimi te zmajarenju, paraglajdingu, planinarenju, lovu ili jednostavno uživanju u prirodi ljeti. Ovoga ljeta okupljanje 1.000 Ivana podignut će turističku ponudu ovoga osuđenog kraja na novu razinu, a dobrodošli su svi ljudi dobre volje, dobrih namjera i otvorenog srca.

SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU
UNIVERSITY OF DUBROVNIK

GRAD PO MJERI
STUDENTA

www.unidu.hr

+385 20 445 709

upisi@unidu.hr

Sveučilište u Dubrovniku

@UNIDUcro

sveucilisteudubrovniku

Sveučilište u Dubrovniku

“Čuvajte nam našu staru domovinu Hrvatsku!”

Među pola tisuće hodočasnika osjećao se ponos, snažna međusobna povezanost i svehrvatsko zajedništvo protkano iskonskim kršćanskim nadahnućem i vjerom u bolje sutra

Tekst: **Vesna Kukavica**

Foto: **Ured predsjednice; Hina**

Od 19. do 21. svibnja ove godine održano je Prvo skupno hodočašće gradišćanskih Hrvata u Zagreb iz triju srednjoeuropskih država i to - Austrije, Mađarske te Slovačke, u kojem je sudjelovalo petsto hodočasnika iz četiriju tamošnjih biskupija i to - Bratislavske, Željezanske, Jurske i Sambotelske biskupije. Među hodočasničkim mnoštvom osjećao se ponos, snažna međusobna povezanost i svehrvatsko zajedništvo protkano iskonskim kršćanskim nadahnućem i vjerom u bolje sutra.

Prvoga dana hodočašća 19. svibnja u dvorani *Vijenac* Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta hodočasnici su predstavljena bogata dokumentarna građa o liku i djelu bl. Alojzija Stepinca, kojemu su Gradišćanci u ovome povijesnom hodočašću posvetili svoje molitve pod vodstvom željezanskoga biskupa dr. Egidija Živkovića.

‘HRVAT MI JE OTAC I HRVATICA MAT’

Susret je započeo himnom gradišćanskih Hrvata *Hrvat mi je otac i Hrvatica mat* koju su dojmljivo otpjevali hodočasnici, dok je pjesmu Antuna Mihanovića *Hrvatska domovina* kazivao bogoslov Matija Novački. Hodočasnike i njihove zagrebačke domaćine pozdravio je postulatur Kauze za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca mons. Juraj Batelja, koji je u nastavku održao izvrsno predavanje o nadbiskupu Stepincu i (ne)vremenu u kojem se borio za dobrobit čovječanstva i svoga naroda.

Vidno ganut, biskup Egidije Živković zahvalio je hodočasniciima što su se odazvali u tako velikom broju, naglašavajući pri tome značaj ovoga hodočašća ovim riječima: “Kad Europa pomalo zatvara granice, a države i narodi se izoliraju, mi gradišćanski Hrvati ovim hodočašćem ih otvaramo, dajemo se na put i prekoračujemo granice naših država i biskupija, pokazujemo i posvjedočujemo da je u globaliziranom i modernom svijetu potrebna otvorenost, suradnja, povezivanje, međusobno obogaćenje, pomirenje i dijalog.”

Biskup Živković istaknuo je činjenicu da su sada prvi put u povijesti gradišćanski Hrvati povezani pod istim krovom, Europskom unijom, zajedno sa starom domovinom.

Podsjetio je na riječi prvoga gradišćanskog biskupa Stefana Laszla koji je u svojim propovijedima često isticao “da su prognani Hrvati iz ovih krajeva prije pola tisućljeća nakon bitke na Krbavskome polju u novu domovinu sa sobom ponijeli tek za život najpotrebnije: vjeru, materinski jezik i kulturu te dvije vrijedne ruke, koje su sklapali na molitvu, izgrađujući tim rukama budućnost vlastitih obitelji i svoju novu domovinu”.

VELIKO OTAJSTVO

To je veliko otajstvo radi kojeg su se gradišćanski Hrvati petsto godina ovako dobro održali. “Zašto nas još ima, ja u 18. koljenu, a mlađi od mene već i u 19.!? Jer smo uvijek bili usko vezani uz Crkvu, živeći i svjedočeći je našom materinskom riječju i našom gradišćanskom bogatom kulturom. To nismo samo za sebe držali, nego smo s tim kulturnim i duhovnim naslijeđem obogatili, a i danas obogaćujemo većinski narod s ko-

Velebni gradišćanskohrvatski zbor uveličao je misno slavlje

Hrvatski politički vrh sudjelovao je na svečanom misnom slavlju

jim živimo bilo u Austriji, Mađarskoj ili Slovačkoj."

Biskup Živković istaknuo je činjenicu da su sada prvi put u povijesti gradišćanski Hrvati povezani pod istim krovom, Europskom unijom, zajedno sa starom domovinom – suvremenom državom Hrvatskom. Usto, biskup je zahvalio i mons. Batelji, koji se kao postulator sustavno trudi da kauza o Stepincu bude privedena kraju, da se proglaši blaženi Alojzije Stepinac svetim.

Nedvojbeno, vrhunac Prvoga skupnog hodočašća gradišćanskih Hrvata u Zagreb bilo je euharistijsko slavlje u nedjelju 21. svibnja u katedrali. Euharistiju je predvodio biskup Željznoga Egidije Živković u zajedništvu sa svećenicima koji pastoralno djeluju među gradišćanskim Hrvatima, a među kojima su bili i Željko Odošić, p. Božidar Blažević, David Andreas Grandić i Roman Frydrih. U koncelecijaciji je također sudjelovao rektor Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu Anđelko Koščak i postulator Kauze za proglašenje svetim bl. Alojzija kardinala Stepinca, mons. Juraj Batelja.

POLA TISUĆE HODOČASNIKA

Uz hodočasnike, njih pola tisuće pristiglih iz Austrije, Mađarske i Slovačke, misi je nazočila i predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković i potpredsjednik Vlade RH ministar vanjskih poslova

Davor Ivo Stier, državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH Zvonko Milas, kao i gradonačelnik grada Zagreba Milan Bandić s mnoštvom Zagrepčana.

Riječ dobrodošlice gradišćanskim Hrvatima, predvođenim njihovim pastirima, izrekao je nadahnuto zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić: "Sada ste vi hodočasnici u Stepinčevoj katedrali, došli ste ovamo na grob bl. mučenika Alojzija da bi molili njegovu pomoć i zagovor za vas, za vaše obitelji, za vašu djecu, za sve vaše i za sve potrebe", rekao je kardinal te pozvao: "Neka ovaj vaš pohod Hrvatskoj, Zagrebu, Stepinčevoj katedrali bude u službi hrvatskog zajedništva i poticaj za jače povezivanje naših zemalja u ovome dijelu Europe, zajedničke nam srednje Europe."

Uzvratajući uzoritom Bozaniću, na početku homilije biskup Živković naglasio je kako je ovo "povijesni dan za nas gradišćanske Hrvate i za naš hrvatski narod. Nakon 500 godina prvi put simbolično stiže 500 vjernika iz triju zemalja

- Slovačke, Austrije i Mađarske te četiriju biskupija - Bratislavske, Željezanske, Jurske i Sambotelske, zajedno hodočastiti u našu staru domovinu - Hrvatsku i to u glavni grad Zagreb" pa je pozvao zbor sastavljen od hodočasnika "Pax et Bonum" da himnom gradišćanskih Hrvata odgovori nazočnome vjerničkome mnoštvu na pitanje "tko su gradišćanski Hrvati, kakav to stari jezik govore i koja im je veza s domovinom Hrvatskom".

'NE ŽIVITE U PROŠLOSTI'

"Stepinac nam je dokaz da je Božja uvijek zadnja, a ne ljudska!" nastavio je uzoriti Živković te protumačio: "Pokazao je svojim mučiteljima što je jače, križ kao znak mučenika ili petokraka kao znak mučitelja. Kanili su ubiti istinu u Stepincu i to još danas bez srama pokušavaju. Namjeravaju sakriti istinu milijuna mučenih, ubijenih i prognanih Hrvata i drugih koji nisu mogli prihvatiti laž i uskraćivanje ljudske slobode govora", rekao je željezanski biskup Egidije Živković u homiliji, koji je i sam tijekom studija u

Vrhunac Prvoga skupnog hodočašća gradišćanskih Hrvata u Zagreb bilo je euharistijsko slavlje u nedjelju 21. svibnja u katedrali.

Sudionici hodočašća s hrvatskim vrhovništvom ispred biskupskog dvora

Zagrebu osamdesetih osjetio komunističke neslobode.

Ohrabrio je nazočno vjerničko mnoštvo: "Ne živite u prošlosti, nego u sadašnjosti i budućnosti, kao što nas sve mudro opominje hrvatska predsjednica - ne stvarajte nepodnošljivo i štetno društveno ozračje, konačno nadvladajte povijesne hipoteke i budite pripralni na oprost i novi početak jer narod koji tako čini ima budućnost."

Objasnio je kako su gradišćanski Hrvati, uz pomoć Zagrebačke sinode i kardinala Josipa Bozanića, "kao hodočasnici došli hodati u istini koja je jedini put za kršćane i došli smo reći svijetu i narodu da istinu o životu i borbi kardinala bl. Alojzija Stepinca podržavamo i mi iz Austrije, Slovačke i Mađarske".

LAŽNE OPTUŽBE PROTIV STEPINCA

Rušeći Berlinski zid u glavama, dodao je: "Došlo je vrijeme razotkrivanja lažnih optužaba protiv Stepinca koji je, kroz muku i molitvu, dobio veliku hrabrost boriti se protiv montiranih laži zloglasnoga i sotonskoga komunizma." Homiliju je zaključio riječima: "Mi gradišćanski Hrvati vas volimo, ali vas zato

Poslije raspada Austro-Ugarske i podjele zapadne Ugarske stvorena je 1921. austrijska pokrajina Burgenland koju su Hrvati nazvali Gradišćem.

i molimo - čuvajte nam našu staru domovinu Hrvatsku!"

Željezanska biskupija sa sjedištem u Željeznome (Eisenstadtu) u Gradišću u Austriji ima oko 240.000 vjernika od kojih je prema crkvenim statistikama 50.000 Hrvata koji su u proteklih pet stoljeća uspjeli očuvati svoj kulturni i jezični identitet, zahvaljujući najviše djelovanju Katoličke crkve. Zato je nakon mise, u susretu s predsjednicom Kolidom Grabar-Kitarović, premijerom Andrejom Plenkovićem, ministrom Davorom Ivom Stierom i državnim tajnikom Zvonkom Milasom, biskup Živković najavio osnivanje kulturno-povijesne udruge "Hrvat S.A.M." (S.A.M.: Slovačka, Austrija i Mađarska) koja bi pod zajedničkim europskim krovom okupila sve gradišćanske Hrvate. Predsjednica i premijer sa suradnicima obećali su pomoći udruzi na svekolikom jačanju veza dijaspore s matičnim narodom u Hrvatskoj u cilju očuvanja i razvitka nacionalnoga i kulturnoga identiteta.

Potomci Hrvata koji su se u 16. stoljeću pred Osmanlijama doselili na područje tadašnje zapadne Ugarske žive danas u najmlađoj austrijskoj saveznoj pokrajini Gradišću (Burgenland) i srodnim etničkim ograncima u zapadnoj Mađarskoj i oko Bratislave u Slovačkoj. Hrvati u Moravskoj raseljeni su poslije Drugoga svjetskog rata iz svojih naselja. Procjenjuje se da je seobom iz hrvatskih zemalja prema zapadnoj Ugarskoj u 16. stoljeću bilo obuhvaćeno više od 100.000 ljudi, koji su se ondje naselili u približno 200 naselja. Od toga je danas, prema službenim podacima, za razliku od crkvenih statistika, naravnim procesima asimilacije preostalo oko 18.000 Hrvata u Gradišću te oko 3.500 Hrvata u zapadnoj Mađarskoj i oko 500 Hrvata u bratislavskome kraju. Osim u približno 50 naselja u Gradišću te glavnome austrijskom gradu Beču, oni danas žive u još 14 naselja u zapadnoj Mađarskoj, kao i u četiri naselja oko Bratislave.

ODLIČNO ORGANIZIRANI

Hrvati u zapadnim rubovima Panonije bili su do 1848. uglavnom skromni seljaci i vjerni katolici. Poslije raspada Austro-Ugarske i podjele zapadne Ugarske

između Austrije, Mađarske i negdašnje Čehoslovačke stvorena je 1921. austrijska pokrajina Burgenland koju su Hrvati nazvali Gradišćem. Većina Hrvata završila je u sklopu granica nove savezne austrijske pokrajine, dok se manjina našla u Čehoslovačkoj ili je ostala u Mađarskoj. Danas su svi oni kao državljani Austrije, Mađarske i Slovačke ujedinjeni u Europskoj uniji, čija je punopravna članica i njihova matična zemlja - država Hrvatska od 2013. Veže ih *Okvirna konvencija Vijeća Europe o zaštiti nacionalnih manjina*, kao i *Europska povelja o regionalnim i manjinskim jezicima*, dok im je skrb matične zemlje zajamčena u hrvatskome Ustavu. Pripadnici hrvatske manjinske zajednice u sve tri spomenute države uspješno su integrirani u domicilnim sredinama i susrećemo ih u raznim uglednim zanimanjima.

Gradišćanski Hrvati odlično su organizirani u mnogobrojnim društvenim, kulturnim i prosvjetnim udrugama i ustanovama kao što su: Hrvatsko kulturno društvo, Hrvatski kulturni i dokumentarni centar i Pedagoška akademija u Željeznome (Eisenstadt), Hrvatski centar u Beču, Dvojezična gimnazija u Borti (Oberwart), Katedra za slavistiku u Sambotelu (Szombathely), Znanstveni institut u Trajštofu (Traisdorf), Panonski institut u Pinkovcu (Güttenbach), Centar za dokumentiranje hrvatske kulture u Bratislavi i dr. Ove institucije i vrijedni ljudi koji su ih stvorili vjerodostojna su potvrda zamaha društvenoga života među Hrvatima u srednjoj Europi, kao i očuvanja hrvatskoga kulturnog identiteta u Austriji, Mađarskoj i Slovačkoj. ■

ENG Five hundred Burgenland Croats from three Central European countries (Austria, Hungary and Slovakia) took part in the first ever group pilgrimage to Zagreb from the 19th to 21st of May.

'Jeziče hrvatski, jedino si ti neumrli'

Centri za hrvatski jezik u svijetu pokazatelj su brige za hrvatski jezik i kulturu, interesa za njihovo učenje i poučavanje te na taj način pridonose statusu hrvatskoga jezika u svijetu

rektor Matulić upotrijebivši alegorijsku usporedbu Bogorodice koja doji Isusa te majke i rodnoga jezika. "Po jeziku smo ono što jesmo", istaknuo je dodavši da Centar ima zadaću ne samo pomoći Hrvatima izvan Hrvatske koji žele učiti svoj jezik i kulturu, već i unaprjeđivati i čuvati naš jezik među studentima i profesorima. Svoje nadahnuto obraćanje završio je kazujući pjesmu Zvonimira Bartolića *Razgovor s duhom hrvatskog jezika* čiji zadnji stih glasi: *Jeziče hrvatski, jedino si ti neumrli*.

HRVATSKI U ISELJENIČKIM ZAJEDNICAMA

O radu, uspjesima i planovima Centra govorio je Josip Lasić, viši lektor s Odjeka za kroatistiku, dugogodišnji suradnik, "duša Centra", kako ga je najavila doc. dr. sc. Brčić Kuljiš. Lasić je istaknuo kako splitski centar u svijetu dugi niz godina provodi semestralne programe učenja hrvatskoga jezika za potomke hrvatskih iseljenika, a najvećim dijelom je riječ o mladima iz prekomorskih zemalja u kojima su i danas mnogobrojne hrvatske iseljeničke zajednice. Veseli činjenica da velik broj njih nakon završenoga programa ostaje živjeti i raditi u Hrvatskoj.

U drugome dijelu Okrugloga stola doc. dr. sc. Anita Skelin Horvat i dr. sc. Anđel Starčević održali su vrlo sadržajna i poticajna izlaganja. Iznoseći dio rezultata svoje studije slučaja, koju je radila zajedno s dr. sc. Mašom Musulin i Ana Gabriela Blažević, Skelin je istaknula da je, i kada su argentinski Hrvati u pitanju, jezik primarno sredstvo prenošenja i čuvanja kulturnog naslijeđa zajednice, nužan za prenošenje kolektivnog sjećanja te osjećaja pripadanja zajednici. Starčević je u svojoj prezentaciji iznio osnovne rezultate svog istraživanja temeljenog na dvomjesečnome boravku u kanadskome Torontu, davši nove uvide u proces usvajanja većinskoga, u ovom

Ovogodišnji studenti na terenskoj nastavi

Tekst: Lada Kanajet Šimić

O kruglim stolom na temu 'Hrvatski jezik u iseljeničkim zajednicama', koji se održao 12. svibnja u prostorijama Filozofskoga fakulteta na splitskome Peristilu, Centar za hrvatske studije u svijetu pri Filozofskome fakultetu svečano je obilježio deset godina svoga rada. Svečanosti su nazočili mnogobrojni suradnici centra, stručnjaci i znanstvenici koji se bave učenjem i poučavanjem inojezičnoga hrvatskog, dok su pozdravne riječi uputili pomoćnica ministra znanosti i obrazovanja izv. prof. dr. sc. Ivana Franić, prorektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Branko Matulić, dekan Filozofskoga fakulteta prof. dr. sc. Aleksandar Jakir, prof. dr. sc. Josip Milat, posebni savjetnik u Središnjem državnom uredu za

Hrvate izvan RH Milan Bošnjak te voditeljica Centra doc. dr. sc. Marita Brčić Kuljiš.

Istaknuvši zadovoljstvo što je ovaj centar prije deset godina osnovan na splitskome sveučilištu, što je pridonijelo njegovoj prepoznatljivost u svijetu i dalo jednu novu razvojnu perspektivu, pomoćnica ministra Franić također je pohvalila što Centar uspješno surađuje s drugim sveučilištima jer se sinergijom projekti mogu okrupniti te tako stvarati nove inicijative i aktivnosti.

Dojmljiv govor o važnosti njegovanja materinskoga jezika održao je pro-

Dojmljiv govor o važnosti njegovanja materinskoga jezika održao je prorektor Matulić upotrijebivši alegorijsku usporedbu Bogorodice koja doji Isusa te majke i rodnoga jezika. "Po jeziku smo ono što jesmo"

Svečano otvaranje Okruglog stola "Hrvatski jezik u iseljeničkim zajednicama"

Okruglom stolu su nazočili brojni uzvanici, suradnici centra, stručnjaci i znanstvenici koji se bave učenjem i poučavanjem inojezičnog hrvatskog

slučaju engleskoga jezika u iseljeništvu te različite (unutar)generacijske pogleda na spregu dvojezičnosti i etniciteta u formiranju individualnoga identiteta.

VAŽNOST HRVATSKIH CENTARA

Ideja za pokretanjem splitskoga centra krenula je od ideje o umrežavanju hrvatskih centara po cijelome svijetu, u sredinama u kojima boravi velik broj hrvatskih iseljenika, ali i na sveučilištima na kojima postoje slavistički studiji. Tadašnji pomoćnik ministra za Međunarodnu suradnju dr. sc. Radovan Fučs podupro je u ime MZOŠ-a 2007. godine ideju osnivanja Centra za hrvatske studije u Splitu po modelu Centra hrvatskih studija na Sveučilištu Macquarie u Sydneyu, a osnivanje su svojim radom potpomogli tadašnji rektor splitskog sveučilišta prof. dr. Ivan Pavić, dekan Filozofskoga fakulteta prof. dr. sc. Josip Milat te pročelnik Odsjeka za kroatistiku prof. dr. sc. Marko Dragić. Predla-

Ideja za pokretanjem splitskoga centra krenula je od ideje o umrežavanju hrvatskih centara po cijelome svijetu, u sredinama u kojima boravi velik broj hrvatskih iseljenika, ali i na sveučilištima na kojima postoje slavistički studiji.

gači projekta bili su sidnejski sveučilišni profesori kroatistike mr. sc. Luka Budak i dr. sc. Boris Škvorc, koji je kasnije bio dugogodišnji voditelj Centra u Splitu, a danas je izvanredni profesor na splitskome Odsjeku za hrvatski jezik i književnost. Potporu ideji i modelu osnutka pružio je i svjetski ugledni kroatist prof. dr. sc. Vinko Grubišić, tada ravnatelj Centra hrvatskih studija Sveučilišta Waterloo u Kanadi, a danas umirovljeni

profesor emeritus toga sveučilišta. Ova potpora iz važnih središta hrvatskih studija prilikom samoga utemeljenja pokazatelj je da splitski centar od samoga početka svoju djelatnost temelji na međunarodnoj suradnji, umrežavanju inozemnih i domovinskih sveučilišta s ciljem postizanja izvrsnosti kroatoloških studija u svijetu.

PLODNA MEĐUNARODNA SURADNJA

Danas se ta plodna suradnja ostvaruje vrlo dinamičnom mobilnošću nastavnika budući da je do danas ostvareno već nekoliko na relaciji Hrvatska-Kanada-Australija te raznim programima razmjene studenata. Centar je primio mnoge studente sa stranih sveučilišta, stipendiste MZO-a, uglavnom studente hrvatskoga ili kojega drugoga slavenskog jezika, kao i stipendiste Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH, mlade potomke hrvatskih iseljenika ili manjina. I dok je prve godine bilo 16 upisanih polaznika, ove akademske godine upisano je njih 227.

Ne treba posebno isticati kolika je važnost postojanja što više hrvatskih centara u svijetu. Oni su pokazatelj brige za hrvatski jezik i kulturu, interesa za njihovo učenje i poučavanje te na taj način pridonose statusu hrvatskoga jezika u svijetu. Sudionici Okrugloga stola stoga su zdušno podržali ideju o osnivanju sličnoga centra u Južnoj Americi. ■

Sudionici Okruglog stola na splitskome Peristilu

ENG *The University of Split's Centre for Croatian Studies Abroad, part of the university's Faculty of Humanities and Social Sciences, celebrated a decade of work on Friday the 12th of May with a round table discussion on the topic of The Croatian Language Among the Emigrant Communities.*

Teško je pronaći osobu s toliko izvrsnih karakteristika'

Diplomirala je na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1970. godine i počela specijalizaciju u današnjoj bolnici Sestre milosrdnice, a već 1972. došla je u SAD, gdje je završila specijalizaciju iz dijagnostičke radiologije

Hedvig Hricak (Zagreb, 1946.), predstojnica Odjela radiologije Centra za rak Memorijalnog Sloan-Kettering instituta u New Yorku i profesorica na Sveučilištu Cornell

rak (NCI) u neposrednoj blizini Washingtona. NCI je jedan od 27 instituta u sklopu *National Institutes of Health* (NIH), nacionalnoga instituta američke vlade smještenog u Bethesda s godišnjim proračunom od 33,1 milijardom dolara i vodeća je svjetska medicinska institucija čijeg ravnatelja izravno imenuje predsjednik SAD-a.

POMOĆ U RAZVOJU ONKOLOGIJE

Biti ravnatelj NIH najuglednija je funkcija koju netko u biomedicini može u karijeri zamisliti, a za sve one liječnike i znanstvenike koji se bave tumorima NIH-NCI među najboljim je institucijama za stjecanje znanja na svijetu. Provela sam punih šest godina usavršavajući se na NIH-NCI-u, od 1993. do 1999.

Još se sjećam jednoga sunčanoga subotnjeg jutra 2007. u Washingtonu i poziva za kavu koji mi je tada uputio dr. sc. Živko Steven Pavletić, a koji je tada

već nekoliko godina radio kao kliničar stručnjak na NIH-u. Našli smo se u Bethesda, u blizini NIH-a, i Pavletić mi je iznio plan i zamolio me da mu se pridružim u projektu koji je osmislio, što sam rado prihvatila: "Hrvatska treba stručnu pomoć u razvoju onkologije i organizirat ćemo znanstveni skup u Zagrebu s ciljem da mi, američki Hrvati, pomognemo kolegama u Hrvatskoj u poboljšanju onkologije, istraživanju tumora i brizi za pacijente. Odlučili smo uključiti najbolje stručnjake i znanstvenike, posebice one hrvatskog podrijetla, iz SAD-a, Europe i Hrvatske i tako je došlo do organizacije Hrvatsko-američkog skupa radi formiranja nove i bolje strategije razvoja hrvatske onkologije. Skup se održao u hotelu Esplanade u Zagrebu, u svibnju 2007. godine.

U organizaciju smo uključili vodeće onkologe i stručnjake u dijagnostici i liječenju tumora među njima je bila i

Tekst: Danica Ramljak

Foto: Privatni album

I ako hrvatski liječnici i onkolozi ulažu velike napore da ulove korak sa svijetom i uvedu najmodernije metode prevencije i liječenja ove opake bolesti, onkologija u Hrvatskoj još uvijek u nekim segmentima nije na svjetskoj razini, pogotovo ne na američkoj, jer SAD je predvodnik u izvrsnim institucijama za liječenje raka.

Nekad sam se i sama bavila aktivnim istraživanjem tumora i radila sam na najuglednijem svjetskom institutu, američkome Nacionalnom institutu za

Hedvig Hricak sa svojim suradnicima

prof. dr. sc. Hedvig Hricak iz *Memorial Sloan Kettering* u New Yorku. Da bi što bolje pomogla razvoju hrvatske onkologije i dala svoj stručni i profesionalni doprinos našem skupu u Zagrebu, dr. Hricak je tada kao glavnog predavača pozvala svoga dugogodišnjeg suradnika i prijatelja, Eliasa Zerhounija, tadašnjeg ravnatelja NIH kojeg je na tu uglednu funkciju imenovao predsjednik George Bush mlađi, a poslije ga je predsjednik Obama imenovao svojim posebnim savjetnikom za područje medicine u međunarodnim aktivnostima.

ZANIMLJIV PROFESIONALNI PUT

Kad je Hedvig Hricak 2010. godine postala predsjednicom Radiološkog društva Sjeverne Amerike, Zerhouni je objavio izvrstan članak kojim joj je poželio dobrodošlicu na tu uglednu funkciju, a u kojem je zapisao: "Čast mi je predstaviti Hedvig Hricak kao novu predsjednicu našeg društva. Imam privilegij poznavati je i s njom surađivati 25 godina, i ranije tijekom svoga rada i sada kao ravnatelj NIH-a. Teško je pronaći osobu s toliko izvrsnih karakteristika poput dr. Hricak u našem području, bez obzira na to što imamo puno izvrsnih kolega."

Dr. Hricak ili Hedi, kako je od milja zovu prijatelji i suradnici, među vodećim je svjetskim stručnjacima u dijagnostici tumora. Od 1999. godine do danas voditeljica je Odjela za radiologiju jedne od najuglednijih svjetskih bolnica za tumore – *Memorial Sloan Kettering* u New Yorku i profesorica radiologije na *Weill Medical College, Cornell University*. Istodobno je profesorica na smjerovima molekularne farmakologije i kemije. Zanimljiv je njezin profesionalni put do te ugledne funkcije, na koji je krenula iz rodnoga Zagreba.

Diplomirala je na Medicinskome fakultetu u Zagrebu 1970. godine i počela specijalizaciju u današnjoj bolnici Sestre milosrdnice, a već 1972. došla je u SAD, gdje je završila specijalizaciju iz dijagnostičke radiologije. Nakon stipendije na *Joseph's Mercy Hospital* u Michiganu, 1982. prešla je na *University of California, San Francisco (UCSF)*, gdje je već 1986. napredovala do profesorice radiologije, radijacijske onkologije, uro-

Bivši predsjednik Stjepan Mesić uručuje prof. Hricak odlikovanje Red Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske

logije i ginekologije te je postala pročelnica jednog odsjeka odjela za radiologiju UCSF-a. Na uglednome Karolinskom institutu u Stockholmu obranila je doktorsku disertaciju u tom razdoblju.

U znanstvenoj karijeri dosad je objavila više od 450 znanstvenih radova, članci su joj citirani 26.206 puta, napisala je 18 knjiga i više od 130 poglavlja u knjigama. Dr. Hricak članica je Američke nacionalne medicinske akademije, dopisna je članica HAZU-a, vanjska članica Ruske akademije znanosti, članica nadzornih odbora mnogih svjetskih profesionalnih i znanstvenih udruga. Posebice se ističe njezino ugledno članstvo u znanstvenim odborima NIH i NCI-a, a godine 2010. izabrana je kao predsjednica Radiološkog društva Sjeverne Amerike. Prethodno je bila predsjednica Medicinske akademije Kalifornije (1999.), a od 2016. godine predsjednica je Akademije za istraživanja u radiologiji.

DOPIŠNA ČLANICA HAZU-A

Za svoj rad primila je mnoge ugledne nagrade, a posebno se ističe nagrada Američkog društva žena radiologa "Marie Curie". Dobila je zlatnu medalju Međunarodnog društva za magnetsku rezonanciju u medicini i ugledne nagrade

Posebno je važno za hrvatsku radiologiju što je dr. Hricak omogućila da se sedmero mladih hrvatskih radiologa educira iz imaginga dojke tijekom šestomjesečnih fellowshipa u New Yorku.

mnogih drugih svjetskih udruga. Počasna je članica 15 različitih svjetskih udruga u radiologiji te je 2005. godine dobila počasni doktorat u medicini Sveučilišta Ludwig Maximilian u Münchenu. Bivši predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić uručio joj je odlikovanje Red Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske.

VODEĆE SVJETSKO IME

O doprinosu Hedvig Hricak razvoju radiologije u Hrvatskoj i njezinoj pomoći u obrazovanju i znanstvenome radu liječnika i stručnjaka u dijagnostici tumora više nam je rekao prof. dr. sc. Boris Brkljačić, njezin dugogodišnji suradnik i prodekan za znanost Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koji obnaša i uglednu funkciju člana Nadzornog odbora i drugog potpredsjednika Europske udruge radiologa sa sjedištem u Beču.

"Dr. Hricak jedna je od najpoznatijih specijalistica radiologije u cijelome svijetu i postigla je iznimnu stručnu i znanstvenu karijeru. Vodeće je svjetsko ime na polju onkološkog imaginga, objavila je iznimno velik broj znanstvenih publikacija, više od 26.206 citata i h-indeks 90. H. Hricak također je donirala ultrazvučni uređaj KBC-u Zagreb, što je omogućilo početak izvođenja ultrazvučnih pretraga dojke na Zavodu za radiologiju. Također je omogućila da više hrvatskih onkologa posjeti MSKCC. Poznato mi je da je omogućila i druga mišljenja i savjete vrhunskih onkologa iz institucije u kojoj radi za mnoge hrvatske onkološke pacijente.

Ipak, ostala je iznimno vezana uz Hrvatsku i uvelike je pomagala u stručnome i znanstvenome razvoju mnogo-

Prof. Hricak na kongresu radiologa u Argentini

brojnih hrvatskih radiologa – i dok je radila u San Franciscu i posljednjih 18 godina otkad je predstojnica radiologije na *Memorial Sloan Kettering Cancer Centru* (MSKCC) u New Yorku. Omogućila je mnogim hrvatskim radiolozima, koji su poslije postali profesori Medicinskoga fakulteta u Zagrebu, doticaj s najsuvremenijim radiološkim tehnologijama i uključila ih u istraživanja koja je provodila u SAD-u. Osobno sam imao priliku nekoliko puta boraviti u MSKCC-u, prvo na edukaciji iz MRI dojke, koju sam poslije imao prilike uvesti u Hrvatsku, a zatim i kao gostujući profesor."

OMOGUĆILA EDUCIRANJE RADIOLOGA

"Posebno je važno za hrvatsku radiologiju što je dr. Hricak omogućila da se sedmero mladih hrvatskih radiologa educira iz imaginga dojke tijekom šestomjesečnih fellowshipa u MSKCC-u u New Yorku, u sklopu programa *Breast Cancer Research Foundation – International Training in Breast Cancer Screening and Translational Research* i *European School of Radiology* (ESOR) *Scholarship Program for European Radiologists*. To je znatno povećalo kvalitetu obavljanja slikovnih pretraga dojke u Hrvatskoj i pomoglo uvođenju programa nacionalnoga probira – ranog otkrivanja karcinoma dojke 2006. godine.

H. Hricak potaknula je i da se na hrvatski jezik prevede *Breast Imaging*

and Reporting Data System Lexicon American College of Radiology 2006. godine, što je omogućilo uvođenje sustava BI-RADS u široku uporabu u Hrvatskoj. Dr. Hricak sudjelovala je kao pozvani predavač na nizu hrvatskih nacionalnih radioloških kongresa i međunarodnih kongresa i stručnih skupova organiziranih u Hrvatskoj, poput tečaja Europske škole radiologije koje sam organizirao dva puta u Zagrebu, i zajedničkoga europsko-američkog kongresa iz urogenitalne radiologije, koji sam organizirao 2011. godine u Dubrovniku. Također, krajem lipnja 2017. održat će se sedmi *Oncologic Imaging Course*, koji svake godine u Dubrovniku organizira H. Hricak i na kojem predavanja drže najbolji američki i europski predavači. Sve su ove aktivnosti imale izniman utjecaj na razvoj radiologije u našoj zemlji.

Prilikom proslave stote godišnjice Medicinskoga fakulteta u Zagrebu, 17. prosinca 2017. u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu, Hedvig Hricak dobit će posebno priznanje Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za promociju međunarodnih odnosa i održat će počasni govor kao znanstvenica koja je potekla s Medicinskoga fakulteta u Zagrebu, postigla iznimnu međunarodnu karijeru, pomagala i promovirala svoj fakultet u Zagrebu i hrvatsku medicinu te pomagala našim liječnicima u stručnom i znanstvenom razvoju." ■

Hrvatska crkva sv. Nikole u Millvaleu

Tekst/foto: **Franjo Bertović**

M"Moj dar Americi" – kako je izvijestio New York Times prije 80 godina o freskama Maksimilijana Vanke u crkvi sv. Nikole u Millvaleu (Pittsburgh) u Pennsylvaniji – doista je rado prihvaćen. I danas se s iznimnom pažnjom i ponosom čuvaju umjetnička djela doseljenika iz Hrvatske, koja su poklon njegovoj novoj domovini Americi.

Vanka je doista zanimljiva ličnost u iseljeništvu koji je u svome umjetničkom radu oslikao pravo lice doseljenika na američkome tlu. Iako 'plave krvi', Makso Vanka bio je suosjećajan s 'malim' i jednostavnim ljudima s kojima je odrastao na bregima Hrvatskoga zagorja. Nosio je taj osjećaj skromnosti i pripadnosti sve do svoje smrti 1963. u Puerto Vallarti, u Meksiku.

POŽAR ZAHVATIO CRKVVU

Poziv župnika hrvatske crkve sv. Nikole Alberta Žagara iz Millvalea upućen Maksi Vanki koji se nalazio u New Yorku glasio je: "Dođite u petak, dođite u nedjelju, samo dođite." Poziv je bio kratak, izravan i odlučan. Maksimilijan Vanka primio je taj poziv, razumio ga i krenuo odmah na put u Pittsburgh. Susret s vlč. Žagarom i kratkim opisom posla koji se sastojao u slikanju crkvenih zidova odmah je prihvatio.

Crkvu sv. Nikole zahvatio je požar 1921. i sve se nekako vratilo u prvobitno stanje, ali zidovi su upućivali na prazninu. Zato je župnik Žagar došao na dobru ideju te zatražio pomoć već tada poznatoga slikara. Vanka se odmah dao

ENG Dr Hedvig Hricak is a Croatian-born American, one of the world's leading radiology specialists and has had an exceptional career. She has remained in touch with her Croatian roots and has greatly assisted in the professional training of many Croatian radiologists.

Vankin dar Americi

Danas su sve freske obnovljene i sačuvane u svom originalu. Dodano je i osvjetljenje kako bi bile uočljivije. O svemu se brine Društvo za čuvanje fresaka Maksa Vanke u Millvaleu

Oltar s novom rasvjetom fresaka

na posao. U zapisima stoji: "Započeo je s oslikavanjem zidova hrvatske crkve sv. Nikole 9. travnja i dovršio 9. lipnja 1937. Župnik Žagar bio je u žurbi, a Vanka odan svojoj ljubavi slikarstvu i novom izazovu u Millvaleu. Bio je presretan. Dolazio je na posao u 7 ujutro i radio cijelog dana. Tako je napravio 11 freski, a 1941. g. dodao još 14.

Mnogi turisti dolaze u hrvatsku crkvu sv. Nikole, u Millvaleu, kako bi pogledali umjetnička djela Vanke koja su posvećena ne samo hrvatskome rodu, već i narodu Amerike, kao dar jednog doseljenika.

Oslikao je sve zidove i strop, prema zahtjevu župnika Žagara. Svaka freska ima svoju poruku i odraz je tog vremena, ljubavi i vjere prema Gospodinu i narodu koji je tu izgradio crkvu i nalažio duševnu okrijepu poslije napornoga radnog tjedna. Sva lica i pejzaž odati toga hrvatskog doseljenika i njegovo ufanje u bolje i sigurnije sutra. Iznad oltara stoji slika Majke Božje i natpis 'Majka Božja kraljica Hrvata'. U portretu majke Božje prepoznajemo hrvatsku ženu koja svojom ljubavlju i skromnošću ulijeva sigurnost i zaštitu Božje providnosti. I boje su odabrane prema našim nacionalnim bojama: crven – bijel – plav."

Danas su sve freske obnovljene i sačuvane u svom originalu. Dodano je i osvjetljenje zidova kako bi bile uočljivije i poruke prepoznatljivije. O svemu se brine Društvo o čuvanju freski Maksa Vanke u Millvaleu (*The Society to Preserve Millvale Mural of Maxo Vanka*). Mnogi turisti dolaze u hrvatsku crkvu sv. Nikole, u Millvaleu, kako bi pogledali umjetnička djela Vanke koja su posvećena ne samo hrvatskome rodu, već i narodu Amerike, kao dar jednog doseljenika. Više to nije priča o jednom darovitom umjetniku Hrvat, već o životu i odrazu tog vremena koje je bilo

Pogibija rudara

Redatelj Rick Sebak i Julie Bubanovich predsjednica Odbora za zaštitu Vankinih fresaka

ispunjeno sukobima siromašnih i bogatih te Drugim svjetskim ratom.

DOKUMENTARAC O HRVATSKOME SLIKARU

Društvo za zaštitu Vankinih djela pripremiло je proslavu 80. obljetnice ovoga umjetničkog i povijesnog djela. Mnogi uglednici i štovatelji freski Maksimilijana Vanke odazvali su se pozivu i proslavi. Domaćin proslave bio je Rick Sebak, redatelj i producent. Autor je mnogih dokumentarnih filmova o Pittsburghu, a među ostalim i o Maksimilijanu Vanki. Dokumentarac prikazuje vrijeme, grad željezne industrije i okolnih ugljenokopa te uvjete u kojima je radio i živio doseljenik, pa tako i Vanka.

Vanka je brzo zavolio Pennsylvaniju jer ga je podsjećala svojim brežuljkastim izgledom na Hrvatsko zagorje gdje je napravio svoje prve korake i proveo ranu mladost.

Taj osjećaj i ljubav prema Hrvatskom zagorju i zemlji Hrvatskoj koja ga je sudbinski zagrlila i primila kao svoje dijete ostat će duboko urezan u njemu do njegove smrti. Nedaleko od Pittsburgha kupio je farmu i preselio se iz New Yorka u Pennsylvaniju. I danas njegova unuka živi na tom posjedu i ljubomorno čuva mnoga umjetnička djela koja je ovdje stvorio. ■

ENG *The Society to Preserve the Millvale Murals of Maxo Vanka celebrated the eightieth anniversary of the painting of the Croatian church of St Nicholas in Millvale (Pittsburgh, Pennsylvania). Many dignitaries and admirers of the frescoes of Maksimilijan Vanka turned out for the event.*

Brzo, lako i zanimljivo ovladajte temeljima hrvatskoga jezika učite kada želite i gdje želite

*A fast, easy and interesting way to learn the basics of Croatian.
Learn when and where you want.*

Sveučilište u
Zagrebu

@ srce

HIT-1

Prvi sveučilišni on-line tečaj hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika

The first on-line course of Croatian as second and foreign language

**11. rujna – 3. prosinca 2017.
(prijave do 1. rujna 2017.)**

*September 11 – December 3, 2017
(registration until September 1)*

**5. ožujka – 27. svibnja 2018.
March 5 – May 27, 2018.**

- **7 nastavnih cjelina u sustavu MoD (utemeljen na Moodleu)**
- **150 nastavnih aktivnosti**
- **24 sata online nastave u živo**
- **iskusni lektori, stručnjaci za hrvatski kao ini jezik**
- **interaktivan, komunikacijski i individualiziran pristup učenju jezika**
- *7 learning units in the Moodle-based e-learning system*
- *150 learning activities*
- *24 hours of real-time communication online*
- *experienced language instructors, specialists in Croatian as L2*
- *an interactive, communicative and individual approach to language learning*

Pogledajte videopriloge o tečaju na mrežnoj stranici

Look at videos about the course at web page

www.matis.hr

Obavijesti i upisi

additional information and enrollment:

ecroatian@gmail.com

Piše: dr. fra Šimun Šito Ćorić, Švicarska
(sito.coric@gmx.net)

Taj nenaseljeni goli otočić u Velebitskome kanalu u Kvarnerskome otočju udaljen je 3 km od kopna. Od 1949. bio je zatvor za jugoslavenske političke zatvorenike, posebice do 1956., a ukinut je tek 1986. Samo do sredine 1950-ih kroz taj gulag prošlo je 32.000 političkih zatvorenika. Statistiku o broju ubijenih i umrlih još nemamo. Na Golome otoku bio je logor za muškarce, dok se na također golome Svetom Grguru nalazio logor za ženske zatočenike. Idejni egzekutori uz Tita bili su "narodni heroji" Stevo Krajačić i Edvard Kardelj.

Kada bi na taj gulag stigao novi logoraš, za "dobrodošlicu" stari logoraši poredani u špaliru novoga su morali isprebijati do besvijesti. Oni logoraši za koje su stražari smatrali da nisu dovoljno jako udarali, morali su isto proći kroz "krvavu stazu". Vera Winter, Zagrepčanka i golootočka zatočenica, o tome svjedoči: "Svi smo tučeni i svi smo mi tukli druge. Svi smo mi tamo pušteni na razinu egzekutora. Svi smo mi tamo napravili kompromis sa svojom savješću. Zato je užasno teško o tome govoriti i zato smo se godinama nakon izlaska stidjeli. I nakon izlaska smo se bojali. Što god ste učinili, moglo se izroditi u nešto loše po vas." Zatočenik Vladimir Bobinac piše ovako: "...U ovom se logoru ubijao čovjek u čovjeku. To je bila osnovna logika. Sada često ču-

Vrijeme je za Goli otok...

Od 1949. bio je zatvor za političke zatvorenike, a ukinut je tek 1986. Samo do sredine 1950-ih kroz taj gulag prošlo je 32.000 političkih zatvorenika. Statistiku o broju ubijenih i umrlih još nemamo

jem kako ljudi kažu da su imali nekoga koji je bio na Golom otoku, ali nikada nisu o tome pričali. Zato jer smo svi mi duboko pogođeni onim što smo ondje doživjeli. U nama je bio ubijen čovjek, to je osnovno..."

Dragoljub M. Jovanović o opisanome "tretmanu" osobno je svjedočio u svojoj knjizi *Muzej živih ljudi*: "...Oboreni ljudi polako su se dizali. Pljuvali u šaku izbijene zube i krv. Dlanovima vraćali očne jabučice napola izbačene iz svojih krvavih duplji, brisali rukavima krv s lica, išmrkivali sukrvicu iz noseva..."

Kažnjenici su bili stravično mučeni, umirali su ili bili ubijeni na razne načine prema sumnjivim službenim izvješćima, na primjer: pri pokušaju bijega, na smrt pretučeni, poginuli "utapanjem", smrt od izgladnelosti ili iscrpljenosti, samoubojice – koji nisu mogli ili htjeli podnositi metode "preodgajanja" Udbe, "nesreće na radu u kamenolomu" itd.

STRAVIČNA MUČENJA

U vrijeme kad se cijeli svijet suočava s prošlošću i na taj način čisti svoje naslijeđe, kad imamo rezolucije EU-a o odnosu prema komunističkim režimima, kad pokraj nas Mađari, Česi, Poljaci i Makedonci otvaraju muzeje komunističke torture, hrvatske vlasti se trude da što prije padne u zaborav Goli otok i sve njegove opomene. A krajnje je vrijeme za Goli otok, za njegovo posvemašnje uređenje, posebice za mlade generacije, da se kroz njegovu boljševičko-nacističku sliku i opomenu i ovdje dovikne:

"Nikada nipošto više!" Ne bi bilo iznenađenje da preko ta 3 km od kopna do njega, Goli otok i Sveti Grgur budu u antiratnome i antitotalitarnome duhu posjećivani više nego Kornati! I to kao što rade u drugim državama sa sličnim mjestima mučilišta i ubojstava, uz uvođenje teme u školske programe osnovnih i srednjih škola. To znači spomen ne samo na neki utvrđeni dan "hrvatskoga holokausta", nego tijekom cijele godine.

TITOV BROD I PAVELIĆEV ZRAKOPLOV

Ali našoj dobroj Rijeci, Kvarneru i Primorju to ne pada na um! Tu nadomak njemu sad pred turističku sezonu "vrijedne SDP-ovske ruke glancaju Titov Galeb usred Rijeke", kako upozori u našem novinarstvu nenadmašan Tihomir Dujmović. U nas se u hrvatskoj državi još uvijek obnavljaju uspomene notornoga svjetskog krvnika, kojeg nalazimo kao takvog na svim stručnim popisima, ali se zato u nas prešućuju njegove žrtve. Spadamo u onaj zaostali krug nekoliko zemalja i bolesnih mentaliteta u kojima se Staljinove ulice i biste još uvijek prse na javnim mjestima. A možemo zamisliti koja će se dignuti dreka ako sada netko uspije otkupiti i prenijeti na neki trg zrakoplov iz NDH kojim je i Pavelić letio!

Licemjerno je pokrivati se tvrdnjom o Titovu hrvatstvu jer je "vratio Hrvatskoj" Istru i Kvarner. Ta svima je bilo bjelodano da je on samo htio što više teritorija staviti pod svoju boljševičku

vladavinu. Da se on imalo brinuo za Hrvatsku, ne bi u isto vrijeme potezom olovke za stolom darovao Boku kotorsku Crnoj Gori, a Srijem i Bačku Srbiji! Također je prozirna tvrdnja vlasti Rijeke i Kvarnera da će Galeb biti turistička atrakcija. Kao da uređeni Goli otok ne bi to još više bio! I još bi imao kao suza čistu suvremenu dimenziju sveopćeg upozoravanja na strave i užase totalitarnoga zla.

DIO HRVATSKOGA HOLOKAUSTA

Ovo je ponovno isticanje jedne ideje za koju je krajnje vrijeme da se na ovaj ili onaj način ostvari. Iznosim je i uz rizik da me netko iz izumiruće vrste boljševičke bratije i poklonika jednoga tirana svrsta tamo gdje ne spadam ili pak da me netko drugi pameću ograničen i zloban prozove kasnije, kao u jednoj drugom slučaju, da nisam "ispunio obećanje". A što se može kad čovjek ne zna/ne želi razlikovati ideju od obećanja! Naravno da je ovaj projekt, kao i dostojno uređenje svih hrvatskih grobišta od Bleiburga do svih drugih smrtnih postaja križnih putova, stvar za hrvatske državne vlasti. No, bez obzira na to, uvjeren sam da bi se našlo preživjelih golootočkih mučenika i njihove rodbine, ali i nas drugih, posebice okupljenih oko Hrvatskoga svjetskog kongresa (HSK), koji bi ovaj projekt svojim prilozi rado podržali i tako sačuvali uspomene i opomene i na ovaj dio tužnoga mozaika hrvatskoga holokausta. ■

Kako sam s dijasporom zalutao u Vukovar?

Rodica Marija javlja kako je sve sređeno i spremno da se šlepam dijaspori. Pregovaračkim genima moje rodice koja me dočekuje na Trgu bana Jelačića polako upoznajem dio ekipe iz Berlina...

Mladi iz Berlina nakon slijetanja u zagrebačku zračnu luku

Sada je samo bilo pitanje hoće li dijaspora napraviti i imati mjesta za izbjeglicu iz Zagreba. Rodica Marija javlja kako je sve sređeno i spremno da se šlepam dijaspori. Pregovaračkim genima moje rodice koja me dočekuje na Trgu bana Jelačića polako upoznajem dio ekipe iz Berlina. Tu sam se prvi put susreo s fra Edijem, svojim rođacima i nekolicinom momaka s kojim smo otišli na čevape. Saznao sam potrebne informacije vezane uz polazak i sam program u Vukovaru, podružio se nakratko, ispratio nove prijatelje do katedrale te se otišao odmoriti i spremiti za put.

Tekst: **Tomislav Antolović**

Polako se približavao Susret hrvatske katoličke mladeži u Vukovaru. Već ranije sam se pomirio s činjenicom da zbog obveza neću moći ići i da ću ove godine susret popratiti preko medija. Iskren da budem, kako sam mislio da neću otići, nisam se previše oko toga ni brinuo. Međutim, moji dragi rođaci pa i tetke, tetku ne smiješ nikad zaboraviti spo-

menuti, pogotovo ako je iz Njemačke, svakim pozivom ili porukom podsjećali su me na taj susret i pomalo stajali sol na ranu. Kako smo udaljeni i ne vidimo se često, kažem sam sebi da ću 'iskemijati' ta dva dana slobodno pa kud puklo da puklo. Rijetke su prilike kad smo svi skupa na okupu i to treba iskoristiti.

Kada te krene, krene te, sportska sezona završila je ranije, ispiti na fakultetu pomaknuli su se tjedan prije i sreća što ću ipak moći otići na Susret počinje.

'TKO JE PAK OVAJ?'

Trebao sam biti 15 do 5 na glavnome kolodvoru, došao sam među prvima i čekao ostale. Mogu reći kako nisam tip osobe koja ima tremu, sramežljiva ili ne potencira komunikativnost, no tada sam se osjećao nesigurno i drukčije, kao da ne pripadam njima. Imao sam osjećaj da nisam poželjan i primao pogleda koji su odavali riječi: *Tko je pak ovaj? Ili što će on s nama?* Uskoro su došli rođaci i taj osjećaj se brzo izgubio. Krenuli smo na putovanje, svi su se brzo

Svečano misno slavlje predvodio je nadbiskup Đuro Hranić

smirili i pokušavali zaspati, nekome je to polazilo za rukom, nekima nije. Meni recimo nije, gužvao sam se u sjedalu i pokušavao svakako namjestiti, ali nije išlo. Oko 8 sati svi su se probudili i počeli pričati, tako i moj rođak i ja.

Malo sam se tu opustio, no opet se ubrzo javljao osjećaj odbačenosti, svi su razgovarali njemačkim jezikom s kojim ja nisam na ti. Stalno sam imao osjećaj da me netko ogovara, pričali su neke šale na njemačkom i smijali se, a ja sam imao tupu facu i živcirao se kako mladež hrvatskih korijena koja ide u Vukovar ne priča materinski jezik. Tu sam sam sebe ulovio, zastao i razmislio te shvatio da su oni odrasli u Njemačkoj, da svakog dana prakticiraju taj govor i da se ja nemam što živcirati oko toga. Polako sam već ušao u interakciju s ljudima, upoznao se i pričao te pronalazio zajedničke teme za razgovor.

IZ BERLINA U HEROJSKI GRAD

Više od trideset tisuća mladih na Susretu hrvatske katoličke mladeži u Vukovaru, a među njima i mi, radost golema, kako za mene tako i za druge. Zajedno s mladima iz Berlina došao sam u heroj-

Stalno sam imao osjećaj da me netko ogovara, pričali su neke šale na njemačkome, a ja sam imao tupu facu i živcirao se kako mladež hrvatskih korijena ne priča materinski jezik.

ski grad pokloniti se ljubavi i herojstvu hrvatskih branitelja, ljudi koji su utkali sve što su imali u slobodu Hrvatske. Došli smo, možda neki od nas i prvi put, te osjetili Domovinski rat uz trnce i jezu na svojoj koži i uz vizualni prikaz grada. Siguran sam da su svi hrvatski branitelji bili posebno ponosni na taj susret pun radosti, molitve i zajedništva.

Vukovar - grad heroj bio je prvi na braniku Hrvatske. Iako na spomen Vukovara osjećamo bol, ponosimo se hrvatskim braniteljima koji su u Domovinske ratu osigurali temelje za modernu hrvatsku državu. Istina o Vukovaru i Domovinske ratu neće i ne smije biti zaboravljena! Oprostiti, ali nikada zaboraviti. Spomen-dom hrvatskih

branitelja na Trpinjskoj cesti bila je prva destinacija nas mladih. Ono što mi je upalo odmah u oko je predavač koji je jako dobro prenio na nas sadržaj i priču o Vukovaru te palim tenkovima na toj cesti, naglašavao je sve ono bitno tonalitetom u glasu, a mi smo ga slušali kao roditelja koji nam drži bukvicu nakon nekog propusta za koji se kajemo.

SKLADNOST I DOBROTA

Toga dana obišli smo i Spomen-dom Ovčaru te masovnu grobnicu na Ovčari koja je po svemu sudeći mjesto tišine i tuge, boli i patnje, ali i podsjetnik na događaje u ne toliko dalekoj prošlosti. Bili smo i u vojarni gdje smo odslušali kvalitetno i poučno predavanje gospodina Pere Mihaljevića, tu smo utvrdili staro, ali stekli i novo znanje o Domovinske ratu i konkretno napadu na Vukovar, grad heroja. Vidjeli smo i koncentracijski logor u kojem su mučeni i ubijani naši branitelji. Tu sam se molio i zahvaljivao Bogu što su neki od članova moje obitelji preživjeli takav logor. U slobodno vrijeme upoznao sam se i infiltrirao u grupu, razgovarao, šalio se i družio. Mislim da je u takvim trenucima važno biti svoj, onaj koji jesi, ja sam se toga držao i nadam se da je dobro prošlo.

Ono što me se jako dojmilo su mladi iz Berlina, njihova skladnost i dobrotu koja se očrtava iz njihovih očiju. Iznenađila me i količina znanja o hrvatskoj povijesti i interesu tih mladih da se vrate u Hrvatsku i da je učine boljim mjestom za život prenoseći dio njemačkog mentaliteta i stečenog znanja na Hrvate i Hrvatsku. Zaista me raduju takve osobe, osobe s karakterom, stajalištem, oso-

Mladi Hrvatske katoličke misije Berlin, njih 75, u pratnji svojih voditelja sudjelovali su 29. i 30. travnja 2017. na 10. susretu hrvatske katoličke mladeži u Vukovaru, koji je organizirala Đakovačko-osječka nadbiskupija. Mladi berlinski Hrvati u dobi od 16 do 29 godina uputili su se već u petak, 28. travnja, prema Zagrebu kako bi u subotu ujutro nastavili put prema Vukovaru, predvođeni organizacijskim timom: Anicom Krstanović, Draškom Perić i Suzanom Smolković, te dušobrižnikom za mlade, fra Edvardom Sokolom. Mladi su od prosinca 2016. prolazili različite duhovne i povijesne pripreme kako bi se što bolje pripremili za susret.

be spremne ginuti za istinu i pravdu. Nepotkupljivi su, pravedni i poštteni, tračak nade. Iskreno se nadam da će se baš ti mladi vratiti u domovinu i učiniti je perspektivnom zemljom za mlade koji tek dolaze. One koji nisu sigurni u povratak, toplo pozivam da se okušaju.

USPOMENA ZA CIJELI ŽIVOT

Sreća koja se osjetila tijekom procesije od memorijalnog groblja do centra gdje je održana sveta misa, pa i pjesma, radost i ljubav bili su ključ povezivanja mladih iz Berlina pa i mene s njima, domoljublje i vjera mogla se osjetiti u zraku sve do Dalmacije, a sreća na ljudima iz Vukovara, našim domaćinima, nije se mogla sakriti. Jer, nakon 26 godina gledali su kako 30.000 ljudi, mladih ljudi dolazi u grad i slavi vjeru, slavi zajedništvo i mir. Ne tako davno ti isti ljudi gledali su kako mladi odlaze, kako obitelji s djecom bježe, gledali su nemir i osjećali strah. Mahao sam im iskreno i od srca i živio s njima u toj sreći.

Svi mladi koje sam upoznao i voditelji ovog putovanja ostavili su u meni uspomenu za cijeli život. U tako malo vremena steći tolike prijatelje i poznanstva najveće je bogatstvo ovog susreta. Duhovno obnovljeni i povezani, usudio bi se reći

umreženi, ne samo mene s njihovom Misijom, već njih međusobno, bilo je prekrasno gledati. Nitko nije mogao sakriti osmijeh na licu. Nadam se da sam i ja mladima iz Berlina uspio nešto prenijeti po čemu će me pamtiti i po čemu ću im ostati u sjećanju. Domaćinski narod Slavonije, Srijema i Baranje još jednom je dokazao i pokazao da ima veliko srce, gostoprimstvo i ljubav za sve mlade iz Hrvatske i dijasporu.

Ponovno proživljam svaku izgovorenu riječ nadbiskupa Đure Hranića koji je u svojoj propovijedi pozvao mlade na ohrabrenje i nadu koja izvire iz Božje dobrote. Još uvijek prepun dojmova pregledavam medijske zapise, osjećam da zagrebačka izbjeglica gubi status izbjeglice i da je postala uistinu i stvarno pravi dio i kotačić mladih iz Berlina. Primili su ovu izbjeglicu velikodušno i punog srca, a i njemački se nije više čuo. Tada sam shvatio da su oni više od obične "dijaspore", oni su NAŠI! Od srca im Hvala na tome. ■

ENG A young Zagreb native who joined youth from the Croatian Catholic Mission in Berlin at the tenth Croatian Catholic youth meeting in Vukovar shares his experiences.

VIJESTI

Nastava hrvatskoga jezika u Keresturu u Mađarskoj

MAĐARSKA - Anica Kovač Kővágó, ravnateljica OŠ Nikole Zrinskoga u Keresturu (Murakeresztúr) u Pomurju u Mađarskoj, i dr. sc. Sanja Vulić, profesorica na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, zajedno su pokrenule program Nastava hrvatskoga jezika u dijaspori. Realizacija toga novoga programa uspješno je počela intenzivnim petodnevni sadržajem (od 15. do 19. svibnja 2017.), u okviru kojega su četiri studentice prof. Vulić držale gostujuću nastavu hrvatskoga jezika. Ukupno su održale 32 sata na-

stave pod mentorstvom triju nastavnica hrvatskoga jezika u OŠ Nikole Zrinskoga (dr. Erika Rácz, Biserka Tátrai i Heriätt Novak) i svoje profesorice Vulić. Mentorice su sa zadovoljstvom zaključile da su učenici svih razreda osjetno napredovali u razumijevanju i praktičnoj primjeni hrvatskoga jezika.

Hrvatski radio i televizija u Mađarskoj snimili su opširne priloge o toj vrlo uspješno započetoj suradnji.

Domaćini su gošćama iz Zagreba priredili bogat popratni program iz kojega izdvajamo posjet iskopinama Novoga Zrina (kojega je dao sagraditi hrvatski ban Nikola Zrinski na Legradskoj gori blizu Kerestura), zatim izlet u grad Kestely i vožnju po Balatonu, te ugodno druženje u goricama i kleti Biserke Tátrai na Šandorici. (Anica Kovač Kővágó)

O vojnoj povijesti Hrvatske i Hrvata u Domovinskom ratu

"U knjizi je iznesen prikaz zbivanja u Hrvatskoj i dijelu BiH u kojem je djelovalo Hrvatsko vijeće obrane", kaže Marijan i dodaje kako su sukobi u ostatku BiH prikazani u kratkim crtama jer bez njih stanje na ratištu ne bi bilo potpuno

Tekst: **Uredništvo**

Foto: **Hrvatski institut za povijest**

Nedavno je u Hrvatskome institutu za povijest u Zagrebu predstavljena knjiga hrvatskoga stručnjaka za vojnu povijest Davora Marijana "Domovinski rat" koju su objavili u sunakladništvu zagrebački izdavači *Despot Infinitus* i Hrvatski institut za povijest.

Ovo je knjiga, kako kaže Marijan, o vojnoj povijesti Hrvatske i Hrvata u Domovinskom ratu 1990. -1995. godine. "U knjizi je iznesen prikaz zbivanja u Hrvatskoj i dijelu Bosne i Hercegovine u kojem je djelovalo Hrvatsko vijeće obrane", kaže Marijan i dodaje kako su sukobi u ostatku BiH prikazani u kratkim crtama jer bez njih stanje na ratištu ne bi bilo potpuno. Naglasio je i kako bi bez tog stanja izostao kontekst nužan za razumijevanje rata na teritoriju između rijeka Drine i Sutle, odnosno u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Napomenuo je kako je knjiga počela nastajati još prije desetak godina te dodao da je pisana kronološki i tematski, s trajnim nastojanjem da, gdje je to moguće, pomiri ta dva zahtjeva. Istaknuo je i kako je kronološki podijeljena na temelju događaja u Hrvatskoj.

"Moj dosadašnji istraživački rad na Domovinskom ratu ukomponiran je u ovu knjigu", kaže Marijan i podsjeća kako je istraživao gotovo kao arheolog sondirajući teren da bi dobio utemeljenu

Hrvatski vojni povjesničar Davor Marijan

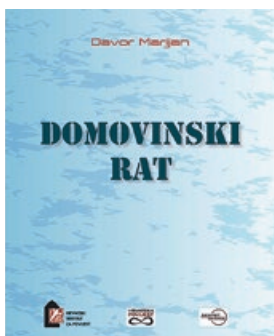

osnovu za izradu sintetskoga pregleda. Naglasio je kako se knjiga temelji na dokumentima sukobljenih strana te dodao kako je bilo poprilične muke glede istraživanja dokumenata zbog problema klasifikacije i deklasifikacije dokumenata. Podsjetio je i kako je znatan dio dokumenata dostupan na stranicama Haaškoga tribunala te dodao i kako je dio dokumenata prikupio iz privatnih izvora, a služio se i dokumentima s mrežne stranice generala Slobodana Praljka.

Knjiga "Domovinski

rat" (456 str.) podijeljena je na sedam poglavlja i zaključno razmatranje – *Politička podloga, Sudionici rata, 1990. - 1992. od srpske pobune do Sarajevskoga primirja, 1992.-1995. od Sarajevskoga primirja do Zagrebačkoga sporazuma, 1994.-1995. od zagrebačkoga sporazuma do kraja rata, Ratni zločini i etnička čišćenja, Predrasude i kontroverze.*

Hrvatski vojni povjesničar i autor mnogih knjiga o Domovinskom ratu Davor Marijan (1966.) diplomirao je povijest i arheologiju na Sveučilištu u Zagrebu. Godine 2005. je magistrirao, a 2006. doktorirao na tom fakultetu s temom "Jugoslavenska narodna armija i raspad Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije 1987. - 1992. godine". Od 2001. radi na Hrvatskome institutu za povijest na projektu "Stvaranje Republike Hrvatske i Domovinski rat 1991. - 1995. - 1998.". Prije dolaska na Institut, šest je godina radio u Vojnom arhivu MORH-a, kao i u arhivu HIS-a, te je uspio prikupiti i dokumente iz privatnih izvora (uključujući i one sa srpske strane). Objavljivao je radove s područja vojne povijesti. Autor je (do sada) sedam knjiga i dvadesetak znanstvenih i stručnih članaka, poznatije knjige su: "Smrt oklopne brigade" i "Bitka za Vukovar". Osim Domovinskoga rata, proučavao je iskrivljavanja povijesti na štetu Hrvatske i Hrvata za vrijeme socijalističke Jugoslavije te rata u BiH. ■

ENG Military history pundit Davor Marijan recently promoted his book *Domovinski rat* (*The Homeland War*) at Zagreb's Croatian Institute for History. Marijan says his book is about Croatian military history and the war the country fought for its independence.

Grad na Savi podno Dilja

Glavni čimbenik dugog kontinuiteta naseljenosti je položaj Slavonskoga Broda na mjestu gdje se prigorje Dilja najviše približilo rijeci Savi i gdje je bio najpovoljniji prometni položaj prelaska preko rijeke Save

Piše: **Zvonko Ranogajec**

Foto: **Z. Ranogajec**; arhiva HMI-ja

Slavonski Brod je političko središte Brodsko-posavske županije, drugi po veličini grad u povijesnoj hrvatskoj regiji Slavoniji i šesti po veličini grad u Hrvatskoj. Smješten je na lijevoj obali Save na kontaktu s obroncima Dilja na 96 metara nadmorske visine. Slavonski Brod ima površinu od 50 četvornih kilometara, a sastoji se od triju naselja: Slavonskoga Broda, Brodske Varoši i Podvinja, dok sam Slavonski Brod ima 16 gradskih naselja. Područje lokalne samouprave Slavonskoga Broda graniči s pet susjednih općina: Bedrina i Sibinj su na zapadu, Podcrkavlje na sjeveru te Bukovlje i Gornja Vrba na istoku. Na jugu graniči s Bosanskim Brodom u Bosni i Hercegovini, odnosno Republici Srpskoj.

Glavni čimbenik dugog kontinuiteta naseljenosti je položaj Slavonskoga Broda na mjestu gdje se prigorje Dilja najviše približilo rijeci Savi i gdje je bio najpovoljniji prometni položaj prela-

Centar grada - Korzo

Grad je u Domovinskomu ratu teško razaran topničkim napadima, u njemu je poginulo više stotina branitelja, a najtragičnije je da je poginulo i 28 djece.

ska preko rijeke Save u susjednu bosansku Posavinu. To je iskorišteno još u antičko vrijeme kada su Rimljani na mjestu prelaska Save izgradili naselje Marsoniju. Za dublje poimanje brodskoposavske kulturno-povijesne baštine značajan je 1997. godine pronađen dokument, rimska diploma pronađena u Savi nizvodno od Broda iz vremena cara Vespazijana izdana 71. godine veteranu rimske vojske Likaju, stanovniku Marsonije koja se na diplomi javlja u obliku *Marsvnnia*, što je prvi pisani naziv antičkoga grada na mjestu današnjega Slavonskog Broda. Riječ je o najbolje očuvanom spomeniku te vrste i velikom doprinosu arheologiji brodske Posavine i Hrvatske.

VELIKA VOJNA UTVRDA

Područje današnjega Slavonskog Broda u 6. stoljeću naseljavaju Slaveni Hrvati, a ime mu se prvi put spominje u povelji ugarskoga kralja Bele IV. iz 1224. godine. Brod su izgradili plemići Berislavići na razmeđu 15. i 16. stoljeća s pravokut-

Svečano otkrivanje spomen obilježja 'Prekinuto djetinjstvo', idejni rad autora Petra Dolića i Petre Tončić Lipovšćak

nim zemljanim bedemima i šancima s vodom za obranu od Turaka. Ipak, Turci 1536. godine osvajaju Brod i njime vladaju do 1691. godine kada ih vojno poražava ban Nikola Erdödy. Nakon mira u Srijemskim Karlovcima 1699. Slavonški Brod dobiva na vojno-strateškom značenju jer austrijska vlast gradi početkom 18. stoljeća novu veliku vojnu utvrdu nakon što su bivšu srušili Turci prilikom povlačenja iz Slavonije u Bosnu.

MODERNE ARHITEKTONSKE VIZURE

Brod na Savi počinje se graditi osobnom odlukom vojskovođe Eugena Savojskoga 1715., a gradnja završava 1780. Brod na Savi postaje 1747. godine središte krajiške pukovnije, čime uz vrhunsku vojno-stratešku važnost dobiva i na prometnome značaju na austrijsko-turškoj granici na Savi. Obrambena funkcija tvrđave ukida se 1860. godine kada se u njoj nalaze osim vojnih i bolničke, gospodarske i stambene zgrade, kao i kapela te parkovi. Tvrđava je bila značajna kao vojno skladište te glavno polazište 1878. godine kada je Austro-Ugarska anektirala Bosnu i Hercegovinu. Iako je prestala obavljati obrambenu funkciju pogranične tvrđave, zadržala je funkciju vojarne sve do rujna 1991. kada je u kraćoj borbi s Hrvatskom vojskom bivša JNA položila oružje. U ožujku 1994. Hrvatska vojska predala je tvrđavu na korištenje gradu Slavonskome Brodu, čime se ona počinje obnavljati i integrirati u gradsku jezgru. Značajna je tu uloga sredstava iz EU fondova, a obnova je kontinuirana i dalje traje. U obnovljenim vojnim objektima u tvrđavi danas su Klasična gimnazija, gradska uprava, Glazbena škola, Galerija umjetnina Branka Ružića, Turistički infocentar. U

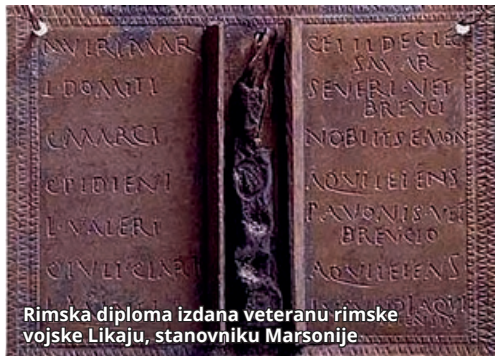
Kej uz Savu

Brod su izgradili plemići Berislavići na razmeđu 15. i 16. stoljeća s pravokutnim zemljanim bedemima i šancima s vodom za obranu od Turaka.

Trg Ivane Brlić Mažuranić sa spomenikom

Rimska diploma izdana veteranu rimske vojske Likaju, stanovniku Marsonije

tijeku su radovi na obnovi trga s kapelicom sv. Ane.

Razvojačenjem Vojne krajine i gradnjom prometnica, bilo longitudinalnih paralelno sa Savom ili transverzalnih prema Bosni (uskotračna pruga prema Sarajevu), Brod na Savi ubrzano razvija trgovinu, obrt, industriju i kulturu. Grad dobiva moderne arhitektonske vizure

koje i danas upućuju na bogatu povijest i kulturu ovoga grada. Posebna je tu uloga franjevac koji grade svoj samostan 1694., a 1709. otvaraju prvu školu te 1720. godine i Filozofski fakultet.

U Brodu na Savi snažno se razvija drvna industrija, a 1921. otvara se Tvornica vagona, strojeva i mostova 'Brod na Savi', na temelju koje se nakon Drugo-

ga svjetskog rata gradi Tvornica 'Đuro Đaković', koja je u razdoblju druge polovice 20. stoljeća stožerna industrija koja zapošljava više tisuća zaposlenih i kojom je Slavonski Brod postao jedno od najvećih industrijskih središta u bivšoj državi. Razvijaju se i snažne drvne industrije Oriolik i Slavonija, kao i prehrambena industrija Jasinje.

Slavonski Brod doživljava teška razaranja tijekom Domovinskoga rata od velikosrpske agresije iz susjedne Bosne. Grad je teško razaran topničkim napadima, u njemu je poginulo više stotina branitelja, a najtragičnije je da je poginulo i 28 djece kojima je u gradu podignut spomenik. Uz to, grad je udomio golem broj izbjeglica iz bosanske Posavine. Nakon Domovinskoga rata Slavonski Brod postaje političko središte Brodsko-posavske županije, a prometni značaj ističe se i gradnjom autoceste do Lipovca u pravcu jugoistočne Europe i Bliskog istoka, dok će značaj porasti gradnjom paneuropskoga prometnog pravca C5 Panonija - Bosna - Jadran. Uz mnogo brojne uslužne djelatnosti, turizam postaje sve značajnija gospodarska grana. Ono što je mamac za turiste svakako je Brodska tvrđava, najveći kontinentalni fortifikacijski spome-

nik u Hrvatskoj, kao i najveći gradski trg u Hrvatskoj, Trg Ivane Brlić Mažuranić, velike hrvatske spisateljice. Pozornost privlači i njezina kuća, a u značajnu materijalnu baštinu spada ju Franjevački samostan i crkva Presvetoga Trojstva te Svetište Gospe od Brze Pomoći.

DUGA TRADICIJA VISOKOG ŠKOLSTVA

Slavonski Brod ima dugu tradiciju visokog školstva, a uz Strojarski fakultet značajna je Visoka učiteljska škola, kao i Veleučilište. Iz Slavanskoga Broda mnoge su poznate osobe od kojih treba spomenuti književnike Ivanu Brlić Mažuranić, Dragutina Tadijanovića, povjesničara Vjekoslava Klaića, zdravstvenoga djelatnika Andriju Štampara, biskupa Josipa Stadlera, svećenika i teologa Svetozara Rittiga, političare Đuru Đakovića, Zdravka Tomca, Ivicu Račana, skladatelja Zdenka Runjića, glumicu Irenu Kolesar i nogometaša Marija Mandžukića.

Prema posljednjem popisu stanovnika Slavonski Brod ima 53.531 stanovnika, dok čitava lokalna samouprava uz ostala dva naselja ima 59.141 stanovnika. ■

Piše: Željko Holjevac

Prije 110 godina, u lipnju 1907. prihvaćena je u Ugarskome saboru u Budimpešti tzv. željezničarska pragmatika, tj. zakon kojim se na željeznicama u Hrvatskoj uvodi mađarski kao poslovni jezik. Taj zakon pomutio je odnose s Mađarima koji su samo privremeno u borbi s bečkim dvorom tražili potporu Hrvata.

Poslije narodnoga pokreta 1903. i pada Khuena Héderváryja, hrvatskoga bana promađarske orijentacije, došlo je do promjene u hrvatskoj politici. Ona je bila uvjetovana krizom dualizma u Austro-Ugarskoj. Početkom 20. stoljeća u Ugarskoj je porastao utjecaj oporbe koja se protivila dualizmu, tražeći samostalnu carinsku, trgovačku i vanjsku politiku te posebnu mađarsku vojsku. Krajnji cilj takve politike bilo je pretvaranje povijesno oblikovanih zemalja ugarske krune od Karpata do Jadrana u samostalnu mađarsku državu. Smatrajući vojsku jedinim jamstvom održivosti Dvojne Monarhije kao državnopravne cjeline, car i kralj Franjo Josip I. odbio je zahtjev za posebnom mađarskom vojskom. Kad je mađarska oporba 1905. pobijedila na izborima, on je odobrio tajni plan o vojnoj okupaciji Ugarske. Do toga nije došlo jer je mađarska oporba, u želji da ostane na vlasti, prihvatila dualizam kao političku stvarnost pa je vladar odustao od primjene sile.

NJEMAČKA PREVLAST

U Austriji se za to vrijeme oblikovao krug ljudi okupljenih oko prijestolonasljednika Franje Ferdinanda. Oslanja-

ENG Slavonski Brod is the administrative hub of Brod-Posavina County, the second largest city in the historic Croatian region of Slavonia and the sixth largest city in the country. It lies between the left bank of the Sava River and the slopes of the Dilj uplands.

Željezničarska pragmatika ugarske vlade

“Ovim se zakonom lišavaju zarade kruha na željeznicama u svojoj rođenoj zemlji svi sinovi Hrvatske, ako ne znaju tuđi i za Hrvatsku i Slavoniju za svaku granu javne službe protuzakoniti mađarski jezik”

jući se na vojno-političko savezništvo s Njemačkom, Franjo Ferdinand nastojao je oslabiti dualizam i ojačati njemačku prevlast u Austro-Ugarskoj. Suočavajući se s takvim nastojanjima, hrvatski političari pokazivali su sve veću spremnost na suradnju s mađarskom oporbnom, pa i sa srpskim krugovima koji su se pribojavali njemačkoga “prodora na istok”. Glavni zagovornici nove politike, nazvane politikom “novog kursa”, bili su Frano Supilo i Ante Trumbić, obojica iz Dalmacije. Preselivši se iz Dubrovnika na Sušak, Supilo je pokrenuo *Novi list* i u njemu promicao ideje “novog kursa”.

Okupivši se u listopadu 1905. u Rijeci, vodeći hrvatski političari (hrvatski zastupnici iz Dalmatinskoga i Istarskoga sabora te iz Carevinskog vijeća, kao i

oporbeni zastupnici iz Hrvatskoga sabora), osim pripadnika Čiste stranke prava, Stjepana Radića i Narodne stranke koja je godinama podržavala bana Khuena, donijeli su *Riječku rezoluciju*. Zahtijevajući “samostalni politički, kulturni, financijski i opće gospodarstveni opstanak i napredak” hrvatskoga naroda, izrazili su spremnost da podrže mađarsku oporbu u borbi za ugarsku državnu samostalnost pod uvjetom da ona, kada dođe na vlast, omogući građanske i političke slobode, pomogne pri ujedinjenju hrvatskih zemalja i pristane na reviziju Hrvatsko-ugarske nagodbe iz 1868. godine, tj. veću samostalnost Hrvatske. Srbi u Hrvatskoj nisu mogli računati na potporu Khuena koji je bio protivnik mađarske oporbe pa su se odlučiti približiti

hrvatskoj oporbi. Ubrzo su se u Zadru okupili srpski političari i donijeli *Zadarsku rezoluciju*. Tražeći “da se sa strane Hrvata obvezno prizna ravnopravnost srpskog naroda s narodom hrvatskim”, izrazili su spremnost da podrže Hrvate i Mađare u borbi s bečkim dvorom pod uvjetom da se Srbi u Banskoj Hrvatskoj izjednače s Hrvatima.

HRVATSKO-SRPSKA KOALICIJA

Na programu dviju navedenih rezolucija udružile su se neke hrvatske i srpske stranke u Hrvatsko-srpsku koaliciju koja je u proljeće 1906. pobijedila na izborima za Hrvatski sabor i došla na vlast u Hrvatskoj i Slavoniji. Nakon što je preuzela vlast u Ugarskoj i postigla kompromis s Franjom Josipom, mađar-

Početkom 20. stoljeća u Ugarskoj je porastao utjecaj oporbe koja se protivila dualizmu, tražeći samostalnu carinsku, trgovačku i vanjsku politiku te posebnu mađarsku vojsku.

ska oporba više nije trebala potporu hrvatskih i srpskih krugova pa se željezničarskom pragmatikom u proljeće 1907. vratila tradicionalnoj politici prema Hrvatskoj. Hrvatsko-ugarska nagodba propisivala je da je službeni jezik u Hrvatskoj i Slavoniji isključivo hrvatski, a to nije vrijedilo samo za autonomna nego i za "zajednička" tijela ili ispostave ugarske vlade u Hrvatskoj i Slavoniji. Stoga se Hrvatsko-srpska koalicija usprotivila željezničarskoj pragmatiki, predloženoj 2. svibnja 1907., a hrvatski zastupnici iz njezinih redova napustili su Ugarski sabor. Oni su mjesec dana držali govore na hrvatskome jeziku ili nisu sudjelovali u parlamentarnome radu, a zatim je pala vlada Hrvatsko-srpske koalicije s banom Teodorom Pejačevićem na čelu. On je 26. lipnja 1907. podnio ostavku pa je banom postao Aleksandar Rakodczay, ali se ubrzo i on odrekao banske časti. Za bana je tada postavljen Pavao Rauch, a Hrvatski sabor je raspušten pa je Hrvatsko-srpska koalicija prešla u oporbu.

Hrvatski zastupnici u Ugarskome saboru obratili su se iz Budimpešte 28. lipnja 1907. hrvatskome narodu sljedećim riječima: "Zakonskom osnovom o željezničkoj pragmatiki, koja ide za uzakonjenjem mađarskoga jezika na teritoriju kraljevine Hrvatske, a po tome i za kršenjem jasnih ustanova temeljnih

Hrvatski simboli u austro-ugarskom grbu

"Takav je postupak protivan ustavnim načelima, hoće da nametne Hrvatskoj mađarski jezik, znak je samovolje nedostojne slobodnog narodnog predstavništva."

državnih zakona, došlo je između zastupnika Hrvatske i Slavonije na zajedničkom saboru te mađarske koalicione vlade i saborske većine do oštre borbe i preloma. Zastupnici kraljevine Hrvatske na zajedničkom saboru, koji pripadaju hrvatskoj i srpskoj koaliciji, ne samo što nikada ne će dopustiti, da se naravno i uzakonjeno pravo jezika ovako pogazi, već poriču i kompetenciju zajedničkoj vladi i zajedničkom saboru, da samovoljom i brojnom premoći izigraju na ravnopravnoj podlozi utanačene ugovore obiju kraljevina, koji se mogu samo zakonom predviđenim putem mienjati."

'POSTUPAK PROTIVAN USTAVNIM NAČELIMA'

Ante Trumbić pisao je 6. srpnja 1907. mađarskome ministru Ferencu Kossuthu: "Čitam u novinama da je parlament prihvatio vaš predlog o obnarodovanju željezničarskog zakona putom ministarske naredbe. Takav je postupak protivan ustavnim načelima, hoće da nametne Hrvatskoj mađarski jezik, znak je sa-

movolje nedostojne slobodnog narodnog predstavništva. Kao Hrvat i kao slobodan građanin ulažem protest protiv takova nasilja."

Hrvatski zastupnici u Ugarskom saboru obratili su se hrvatskome narodu još jednom 12. srpnja 1907. iz Zagreba riječima: "Zajednički sabor u Budimpešti primio je zakon o željezničarskoj pragmatiki. Ovim se zakonom uzakonjuje mađarski jezik na željeznicama na području Hrvatske i Slavonije kao glavni uvjet postignuća željezničke službe. Ovim se zakonom lišavaju zarade kruha na željeznicama u svojoj rođenoj zemlji svi sinovi Hrvatske, ako ne znaju tuđi i za Hrvatsku i Slavoniju za svaku granu javne službe protuzakoniti mađarski jezik."

BEZUSPJEŠNI POKUŠAJI

Desetak godina kasnije Austro-Ugarska se raspala, a hrvatski narod ušao je u prvu Jugoslaviju, ali ni u njoj hrvatsko pitanje nije bilo riješeno s obzirom na unitaristički projekt stvaranja "jugoslavenskog naroda" koji govori "srpsko-hrvatsko-slovenačkim jezikom". Bezuspješni su bili i pokušaji rješavanja nacionalnog pitanja u drugoj Jugoslaviji, u kojoj je hrvatski jezik bio zasjenjen srpskim u umjetno stvorenom "hrvatsko-srpskom" ili "srpsko-hrvatskom" jeziku. Raspadom druge Jugoslavije i hrvatskim osamostaljenjem ranih 1990-ih godina hrvatski je postao službeni jezik u Republici Hrvatskoj. Danas je jedan od službenih jezika Europske unije. ■

Matičin vremenoplov

OSIJEK JE ODGOVORIO

PRVI FESTIVAL TAMBURAŠKE GLAZBE JUGOSLAVIJE

Festivalom tamburaške glazbe Jugoslavije, koji je 23., 24. i 25. travnja o. g. održan u Osijeku, odgovorio je taj naš grad na Dravi svima onima koji vole našu narodnu tamburicu, i pjesmu i kolo uza nju, da tamburica i tamburaška glazba u ove naše dane intenzivno živi i cvate gotovo u svim krajevima Jugoslavije. Nama je taj odgovor posebno drag zbog iseljene braće, koja često izražavaju bojazan da će tamburica – toliko značajna za njihov društveni i kulturni život u iseljeništvu – iščeznuti u Starom kraju.

Tamburaški zborovi Zagrebačke pivovare (gore) i društva »Pajo Kolarik« (u Osijeku) sudjelovali su svojim nastupima na I. festivalu tamburaške glazbe Jugoslavije i sl. (dolje). [?] Tamburica orchestras of the Zagreb brewery and of the society »Pajo Kolarik« from Osijek pleased by their appearances on the I. Festival of the Tamburica Music of Yugoslavia both the ears and the eyes of their audiences. [?] Conjunto de cuerdas (tamburica) de la Fábrica de cerveza (arriba) y de la colectividad »Pajo Kolarik« de Osijek, con sus presentaciones entusiasmaron a los espectadores y concurrentes en el I. Festival de la música de cuerdas de Yugoslavia.

Osijek je dakle odgovorio, i dobro je što je do tog odgovora došlo baš u njemu, jer je on grad bogate tamburaške tradicije i živog interesa za tamburu danas. U Osijeku je prije punih jedanaest decenija, g. 1847, osnovan prvi tamburaški zbor u Hrvatskoj, a danas u tom gradu veoma aktivno djeluje tamburaško društvo »Pajo Kolarik«. Punihi jedanaest decenija Osijek s uspjehom gaji tamburašku glazbu, i posve je razumljivo što danas i Radio-stanica Osijek, kao malo koja druga radio-stanica u našoj zemlji, daje toj glazbi veoma istaknuto mjesto u svojim programima. Zato je i izbor Osijeka za domaćina Prvog festivala tamburaške glazbe Jugoslavije bio posve opravdan i veoma sretan.

Puna tri dana Osijek je, svečano okičen, živio sa svojim gostima, tamburašima gotovo iz čitave naše zemlje. Organizacioni odbor festivala... bi la

Pronašli smo
u Matici za mjesec
lipanj godine...

Priprema:
Hrvoje Salopek

1963. U Zagrebu je boravila grupa od 16 učitelja gradišćanskih Hrvata iz sjevernoga Gradišća u Austriji. Fotografija prikazuje učitelje s predstavnicima Matice ispred nekadašnjega ureda Matice iseljenika u Gajevoj ulici.

1961. Matica piše kako je u Osijeku održan Festival tamburaške glazbe. "Festivalom je taj naš grad na Dravi odgovorio svima onima koji vole našu tamburicu, da tamburaška glazba u ove naše dane intenzivno živi i cvate gotovo u svim krajevima Jugoslavije. Nama je taj odgovor posebno drag zbog iseljene braće, koja često izražavaju bojazan da će tamburica – toliko značajna za njihov društveni i kulturni život u iseljeništvu – iščeznuti u Starom kraju."

DOMOVINE

Predsjednik Sabora dr. Žarko Domljan predaje dr. Franji Tuđmanu predsjedničku lentu s hrvatskom trobojnicom i grbom.

1990. "Na hrvatskoj političkoj pozornici više ništa nije kao prije. Jednpartijski boljševistički režim, odbačen voljom birača na prvim slobodnim izborima, srušio se poput kule od karata..."; piše Matica u članku o uspostavi višestranačkoga Hrvatskog sabora i izboru novog vrhovništva Hrvatske 30. svibnja 1990.

Novine u mrežnome retrovizoru

Stare novine pružaju uvid u kulturnu, socijalnu i političku sliku određene epohe. Posljednjih godina te novine sve više se iščitavaju u virtualnim čitaonicama na Mreži gdje ih prelistavaju, uz istraživače, mnogobrojni ljubitelji pisane riječi i tragači za vlastitim korijenima koji te tiskovine doživljavaju poput retrovizora koji im pouzdano zrcali dio globalne memorije. Objavljivanje inačica starih novina na Mreži može se promatrati kao elektronički nadomjestak skupih projekata pre-tisaka rijetkih novinskih kronika. Aktualni fenomeni digitalizacije novina u svjetskim knjižnicama zaživjeli su s dvostrukim ciljem i to radi zaštite jedinstvenih novinskih fondova te, s druge strane, s ciljem osiguranja lakšeg pristupa znanju dostupnom svima preko Interneta. Ulaskom digitalne tehnologije u sva područja života, pa tako i u knjižničnu djelatnost, digitalizacija novina postala je nužnost u pohrani i distribuciji tih kulturnih dobara. Hrvatska u digitalizaciji novina ne zaostaje za svijetom. Zagugljaj - portal *Stare hrvatske novine* NSK u Zagrebu (<http://dnc.nsk.hr/Newspapers/LibraryTitle.aspx?id=ec4bd886-2f50-4747-8582-29436f789de4>). Digitalizirane novinske zbirke u svijetu, od Amerike do Australije i Novog Zelanda pa do Europe, privlače mnoštvo korisnika poput one najveće u Kongresnoj knjižnici SAD-a koja se formira od 2013. godine u suradnji s tamošnjom Nacionalnom zakladom za humanističke znanosti pod nazivom *The National Digital Newspaper Program* (<http://www.loc.gov/ndnp/about.html>), uključujući novine od 1836. Digitalizirani američki sadržaji dostupni su na web stranici *Chronicling America* (<http://chroniclingamerica.loc.gov/>). Čitatelji mogu besplatno pretraživati i preuzeti sadržaj u pdf formatu te umnožavati pojedine naslove.

Virtualna čitaonica starih hrvatskih novina

Portal *Stare hrvatske novine* NSK, Zagreb

Tekst: Vesna Kukavica

Portal *Stare hrvatske novine* (<http://dnc.nsk.hr/Newspapers/Default.aspx>) izvrsno je historijsko vrelo prve vrste digitaliziranih hrvatskih serijskih publikacija, koji sustavno već dvadesetak godina oblikuju stručnjaci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (NSK). Njima se pridružuju i pojedini stručnjaci naših ostalih baštinskih ustanova. Portal je široj javnosti predstavljen 2010. godine u sklopu projekta *Hrvatska digitalizirana kulturna baština* Ministarstva kulture RH, a razvija se u redovitome programu zaštite i digitalizacije svih novina u NSK. Portal objavljuje digitalizirane stare novine iz nacionalnoga fonda,

Jutarnji list (1939): Novinska vijest o sporazumu Cvetković-Maček

Glavna ravnateljica NSK dr. sc. Tatjana Petrić

kao i ostalih depoa te regionalnih izvora tako da korisnici s jednoga mrežnog mjesta trenutačno mogu pretraživati gotovo dvjesto tisuća stranica digitaliziranih hrvatskih starih novina.

Kao pridružena članica projekta *Europeana Newspapers* (<http://www.europeana-newspapers.eu/>), zagrebačka NSK dostavila je još prije nekoliko godina bibliografske zapise 34 odabrana naslova digitaliziranih starih novina *Europeani* (<http://www.europeana.eu/portal/hr>) digitalnoj knjižnici, muzeju i arhivu europske kulturne baštine. Riječ je o metapodacima 17 990 sveščića novina, odnosno 117 813 stranica, koje su digitalizirane u sklopu redovitoga programa digitalizacije starih novina NSK te u nekoliko projekata digitalizacije provedenih uz potporu Ministarstva kulture

Republike Hrvatske. Među dostavljenim naslovima nalaze se i najstarije novine na hrvatskome jeziku *Kraljski Dalmatin* (Zadar, 1806. – 1810.), Gajeve *Narodne novine* s književnim prilogom *Danica*, *Jutarnji list* (1912. – 1915.), ilustrirani list *Dom i svijet* (1880. – 1923.) te niz lokalnih novina od Istre do Dalmacije i Slavonije i Baranje.

Od 1990-ih s uspostavom neovisnosti Hrvatske, kao i drugdje u svijetu, tiskani mediji gube dominaciju - seleći postupno svoja izdanja na Mrežu. Danas su u Hrvatskoj najznačajniji tiskani dnevni listovi uz *Jutarnji* i *Novi list*, *24 sata*, *Slobodna Dalmacija*, *Glas Slavonije* i *Večernji list* - koje sve nemilosrdno uništava konkurencija u vidu rastućeg broja internetskih portala. Naklade tiskanih izdanja padaju, a o preobrazbi novinske industrije počelo se raspravljati već sredinom 90-ih prošlog stoljeća, kao i drugdje u svijetu. Primjerice, dnevnik *24 sata* bilježi nakladu od oko 90 tisuća ili dvostruko više od *Večernjeg lista*, čija je prosječna naklada tek 49 500 primjeka dnevno. Istodobno, i prihodi digitalnih izdanja padaju, dok se kao krivci prozivaju globalne internetske kompanije, prije svega *Google* i *Facebook*. Najperspektivnijim novinama drži se specijalizirani tisak namijenjen specifičnim

nišama publike. *Zaguglaj* čarobni svijet opisan u hrvatskim novinama u prošlosti i sadašnjosti. Klikni – Idem doma!

Autorice projekta su dr. sc. Sofija Klarin (koordinatorica od 2011.), Jasenka Zajec (voditeljica projekta *Stare hrvatske novine* 2008. - 2009.), dr. sc. Maja Jokić (voditeljica projekta *Kooperativni portal digitaliziranih novina i časopisa* 2010. - 2011.), kojima su se u raznim fazama pridruživali mnogobrojni vrijedni suradnici kako iz NSK tako i ostalih ustanova, uključujući studente Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i volontere. Programsko rješenje sustava ostvarila je tvrtka *Conscious* i suradnici. Prema riječima glavne ravnateljice NSK u Zagrebu dr. sc. Tatjane Petrić, portal digitaliziranih hrvatskih novina stalno raste i privlači veliki broj novih čitatelja. ■

Croatian Historic Newspapers Portal

The Croatian Historic Newspapers portal (<http://dnc.nsk.hr/Newspapers/Default.aspx>) offers a database with bibliographic data on historic Croatian newspapers archived for the most part at the National and University Library in Zagreb. It currently provides access from one point on the Internet for searches of almost two hundred thousand pages of digitalised old Croatian newspapers, printed in the eighteenth and nineteenth centuries. The first phase of the digitalisation of historic newspapers included papers covering a span of two and a half centuries, prominent among which are: *Kroatischer Korrespondent* (1789), *Il Regio Dal-*

mata = Kraljski Dalmatin (1806–1810), *Novine horvatzke* (1835) with the supplement *Danicza horvatzka, slavonska y dalmatinzka* (1835–1848), *Dom i svijet* (1888–1919) and *Primorac* (1873–1878). The digitalisation criteria include the oldest and most searched Croatian newspapers.

As an associate member of the Europeana Newspapers project (<http://www.europeana-newspapers.eu/>) Zagreb's National and University Library submitted a few years ago bibliographic records of thirty-four digitalised historic newspapers to Europeana, the digital library, museum and archive of European cultural heritage.

This comprises metadata on 17,990 newspaper volumes, i.e. 117,813 pages that were digitalised in the frame of the ongoing National and University Library project to digitalise historic newspapers and a number of digitalisation programmes conducted with the support of the Croatian culture ministry. Among the submitted newspapers are the oldest Croatian language papers *Kraljski Dalmatin* (Zadar, 1806–1810), Ljudevit Gaj's *Narodne novine* with its literary supplement *Danica*, *Jutarnji list* (1912–1915), the illustrated *Dom i svijet* (1880–1923) and a number of local papers.

Naša kuhinja

Vrijeme pripreme:

60 min

Frankopanska torta prepoznatljiva je delicija grada Crikvenice, a receptura za tortu stara je više od 300 godina pa se ubraja među najstarije torte u Europi. Izvorni recept objavljen je još daleke 1697. godine, a osmislila ga je kneginja Eleonora Maria Rosalia von Eggenberg.

TORTA FRANKOPAN

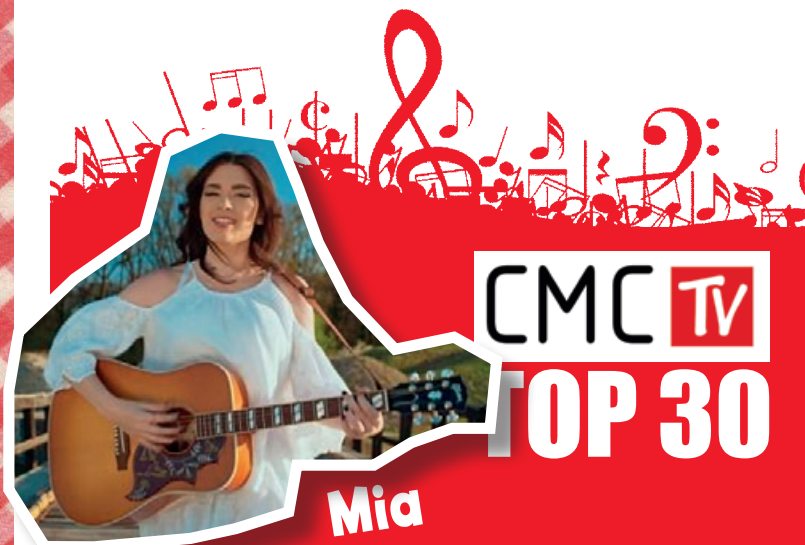

SASTOJCI: 500 grama lisnatog tijesta

KREMA: 4 dcl slatkog vrhnja • 6 žumanaca • 150 grama šećera • 2 žlice gustina • 200 grama pečenih badema • 100 grama grožđica • cimet • limunova korica • 3 kapi ružine vode • muškatni oraščić • 120 grama maslaca

DEKORACIJA: 4 dcl slatkog vrhnja • 500 grama marelica iz kompota

PRIPREMA: U zagrijano slatko vrhnje dodaju se izmiješani žumanci, šećer i gustin. Kuha se na pari dok se ne zgusne. Kad se ohladi treba sve zajedno dobro izmiksati, dodati maslac i sve začine. Zatim se umiješaju sitno nasjeckani bademi i grožđice namočene u rumu. Od lisnatog tijesta ispeku se četiri kore (pojedinačno svaka kora 15 min. na 120°). Kore se napune kremom, a na posljednju koru se poslaže voće i cijela torta se premaže šlagom.

CMC TV
TOP 30

Mia

1. **Mia** - Bezimeni
2. **Željko Bebek** - Ono nešto naše
3. **Jelena Rozga** - Ne pijem, ne pušim
4. **Buđenje** - Samo ti, samo ja
5. **Opća Opasnost** - Kriva si
6. **Parni valjak** - Opet se smijem
7. **Tony Cetinski** - Laku noć
8. **Magazin** - Žena, a ne broj
9. **Vanna** - Izmiješane boje
10. **Tragovi feat. Denis Dumančić** - Sve na ljubav miriše
11. **Lidija Bačić** - Glupacho moja
12. **Mejaši** - Kažu da te ženim
13. **Jole** - Rasipnik
14. **Neno Belan & Fiumens** - Sanjaj
15. **Chui feat. Josipa Lisac** - Tebi putujem
16. **Klapa Godimenti** - Kad bi moga
17. **Lana Jurčević** - Kim Kardashian
18. **Tonči & Madre Badessa** - No stress
19. **Pravila igre** - Ako
20. **Klapa Contra** - Kreni pismo
21. **Tina ft. Yogi** - Jesi li za to
22. **David Temelkov** - Ljubav na daljinu
23. **Boris Novković** - Ti si mi posljednja nada
24. **Bang Bang** - Pijani i zaljubljeni
25. **Kedžo feat. Zsa Zsa** - Sve u meni se budi
26. **Antonela Doko** - Odlična stvar
27. **Goran Bare** - Osvijesti me
28. **Srebrna krila** - Srest ćemo se opet
29. **Adastra** - Kad smo zajedno
30. **Antonija Šola** - Dok slušam radio

Slogan *Puna života*

Sve bi to bilo lijepo kada bi Hrvatska istodobno bila i ispunjena životom, a to je na žalost doslovce iz dana u dan sve manje. Već odavna nije nova vijest da su brojke o iseljavanjima mladih sve više poražavajuće

Slogan *Hrvatska - puna života*, koji već duže vremena susrećemo u različitim vrstama oglašavanja, nedvojbeno je vrlo lijep i može nas oraspoložiti sve dotle dok se ne upitamo kakvoga je to Hrvatska puna života. Nedvojbeno turističkoga jer je turistima, posebice inozemnim, taj slogan i namijenjen (*Croatia - Full of life*). Zaista, u Hrvatskoj većina posjetitelja može vrlo ugodno provesti nekoliko dana ili nekoliko tjedana, a mnogi od njih znatno cjenije (jeftinije) nego u vlastitim zemljama. Sve bi to bilo lijepo kada bi Hrvatska istodobno bila i ispunjena životom, a to je na žalost doslovce iz dana u dan sve manje. Već odavna nije nova vijest da su brojke o iseljavanjima mladih iz godine u godinu, iz mjeseca u mjesec sve više poražavajuće. Unatoč brojčanim podacima i priložima u različitim medijima, stariji naraštaji u Hrvatskoj (pritom mislim na sve starije od 50 godina) toga još nisu u potpunosti svjesni jer njihovi vršnjaci uglavnom ne iseljavaju (ako nisu iselili dok su bili mlađi). Najviše to osjećaju naraštaji rođeni 80-ih i početkom 90-ih godina prošloga stoljeća, koji su gotovo ostali bez vršnjaka, bez prijatelja iz svojih školskih ili iz svojih studentskih dana. Tako je i u malim mjestima i u velikim gradovima, posebice kontinentalnim, uključujući i Zagreb.

Nedavno sam se, držeći predavanja na Sveučilištu u Heidelbergu u Njemačkoj, zaista osjećala kao kod kuće sa svojim bivšim studenticama koje tamo ili rade ili se usavršava-

Piše: Sanja Vulić

ju. Nisam se tomu iznenadila jer sam znala da su tamo. Međutim, zaprepastila sam se kada sam u trgovinama sretala mlade Hrvatice iz Slavonije koje su pred svega nekoliko mjeseci zajedno sa svojim obiteljima preselile u Njemačku. Njihovoj maloj djeci koju imaju (kao i onoj koju će tek dobiti) Njemačka će biti domovina. A u Hrvatskoj se množe prazne kuće i stanovi, ne *puni života* nego doslovce *bez života* u njima. Nisu samo prekooceanske i zapadnoeuropske zemlje atraktivne za iseljavanje. Djeca mojih poznanika i moji bivši stu-

denti sve više iseljavaju u Budimpeštu, zatim u Češku, Slovačku, Poljsku, pače i u Rusiju, dakle u zemlje nekadašnjega Istočnoga bloka iz kojih se također iseljava, ali našim mladima još uvijek pružaju više mogućnosti za zaposlenje od vlastite domovine.

Neminovno nam se nameće pitanje zašto u toj najvažnijoj stavci kao država griješimo, koji su razlozi naše nemoći, što nas sprječava da zaustavimo izumiranje svoga naroda koje se svakim danom sve više ubrzava? Tragikomični su podaci o postupnom smanjenju broja nezaposlenih (ne samo u ljetnim mjesecima). Broj nezaposlenih se smanjuje jer nezaposleni iseljavaju, a ne zato što su našli posao. Naši demografi već izjavljuju kako smo sretni što u pojedinim mjestima još imamo staračka jednočlana domaćinstva te da je samo pitanje trenutka kada ćemo drugima dopustiti da nasele naše prazne prostore. Htjeli ne htjeli, nameće nam se pitanje je li možda to razlogom zašto oni koji odlučuju o sudbini Hrvatske ništa ozbiljno ne poduzimaju. ■

Predstavljanje prve hrvatske knjige o Kozaru

MAĐARSKA - U domu kulture sela Kozara, naselja nedaleko od Pečuha, 26. studenoga 2016. prvi put je predstavljena knjiga pisana na hrvatskome jeziku o Hrvatima u Kozaru. Knjigu su predstavili: urednica i suautorica Branka Pavić Blažetin, dr. Ernest Barić, autor, te Silvestar Balić kao autor i lektor knjige. Nazočne je u ime nakladnika kozarske Hrvatske narodnosne samouprave pozdravila Ana Crnković Andres, a predstavljanje je vodio dr. Stjepan Blažetin. Knjiga objavljena u sunakladništvu Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj sadrži tekstove o prošlosti, dijelom i sadašnjosti Hrvata u Kozaru, o njihovu jeziku, običajima, školstvu, vjerskom životu itd. U prepričanim razgovorima s mještanima otkrivaju se zanimljive i stare priče iz života nekadašnje seoske zajednice. Nakladnik ju je na početku zamislio kao album fotografija sve dok u međuvremenu, pod utjecajem urednice, nije promijenjena koncepcija i odlučeno da će samo dio knjige činiti fotografije. Sudionici predstavljanja istaknuli su važnost sličnih izdanja jer su postojeća, ne tako malobrojna izdanja o prošlosti hrvatskih naselja u Ma-

đarskoj, napisana na mađarskome jeziku i sa stajališta mađarske historiografije, pa se u njima rijetko ističu bitni podaci za razumijevanje višestoljetne prošlosti hrvatske zajednice u njima. Naglašeno je da bi na sličan način trebalo obraditi sva hrvatska naselja u Mađarskoj, što bi umnogome pomoglo pri izradi sveobuhvatnoga povijesnoga pregleda o Hrvatima u Mađarskoj. (Silvestar Balić)

Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga – Zagreb

Neizbrisiv trag sestre su ostavile u Njemačkoj, u gradu Horb am Neckar, radeći 46 godina u Domu "Ita von Toggenburg" za starije i nemoćne, a isto tako trag su ostavile i u klinici Tübingen

Službeni završetak sestara bio je 31. ožujka 2014.

Piše: fra Jozo Župić

Zagrebački biskup Juraj Haulik pozvao je sestre milosrdnice iz austrijskoga Tirola da dođu u Zagreb. I tako, 5. rujna 1845. godine, započinje povijest hrvatskih milosrdnica. U Zagreb je stiglo šest sestara. One su kao učiteljice preuzele rad u zagrebačkim školama i kao bolničarke u bolnicama. Biskup je prije toga dao sagraditi crkvu i samostan u kojemu i iz kojega su sestre mogle obavljati svoj apostolat služenja bližnjemu u duhu kršćanske ljubavi sv. Vinka Paulskog i sv. Lujze de Marillac. Biskup Hau-

lik kupio je 1840. godine livadu u današnjoj Frankopanskoj ulici. Gradnja samostana trajala je od 1841. do 1845. godine, ali je nastavljena i nakon dolaska sestara. Taj početak poput gorušičina sjemena narastao je u veliko stablo puno dobrih plodova na socijalno-karitativnom i odgojno-obrazovnom području. Niču bolnice, domovi za njegu bolesnika i staraca, dječji vrtići, pučke i druge škole za odgoj djece i mladih. Djelovanje se proširuje na župe: katehizacija djece i mladih, obogaćivanje liturgijskih slavlja. Nakon Drugoga svjetskog rata sva im je imovina nacionalizirana i sestre su istjerane iz vlastitih škola i bolnica. Prilagođavale

su se radeći u građanskome odijelu, ali su ipak ostale službenice siromaha. Danas Družba ima oko 800 sestara i 116 svojih filijala u 15 zemalja svijeta.

NEIZBRISIV TRAG

Neizbrisiv trag sestre su ostavile u Njemačkoj, u gradu Horb am Neckar (60-km jugozapadno od Stuttgarta), radeći 46 godina u Domu "Ita von Toggenburg" za starije i nemoćne, a isto tako trag su ostavile i u klinici Tübingen.

Oproštaj od Doma u gradu Horbu dogodio se 9. ožujka 2014. godine. U izvješću delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivice Komadine čitamo da je svečano zahvalno misno slavlje u sklopu župne mise u crkvi Naše Gospe u Horbu predvodio mjesni župnik dr. vlč. Elmar Maria Morrein. Vlč. Komadina istaknuo je dobru suradnju sestara s Hrvatskom katoličkom zajednicom Balingen. U tom je Domu godinama jedanput mjesečno slavljen sv. misa na hrvatskome jeziku. Oprostile su se slje-

Katolička zajednica u Horbu mogla je pozdraviti prve sestre u srpnju 1968. godine. Tada su sestre preuzele njegu za 35 stanovnika Doma i 15 stanovnika s posebnom brigom.

Don Ante Kutleša govori na oproštajnom misnom slavlju

deće sestre i vratile se u domovinu: s. Božidara Valjak, s. Elvira Petrić i s. Stjepanka Karajica. U ime provincije u slavlju je sudjelovala provincijalna glavarica s. Vlasta Tkalec zajedno s još nekoliko sestara iz Zagreba, koja je zahvalila gradu i domu, koji su sestrama pružili gostoprimstvo i tako lijepi oproštaj.

U DOMU 'ITA VON TOGGENBURG'

U 46 godina u Horbu je djelovalo 30 sestara. Prema samostanskoj kronici devet sestara obavljalo je službu oborice. Budući da su od utemeljenja 1854. godine u bolnici radile sestre milosrdnice, postojala je želja da i u 1968. godini, u novoizgrađenome staračkom domu "Ita von Toggenburg" budu namještene redovnice. Tadašnji direktor zaklade Georg Maikler i superior Georg Mack stupili su preko tübinškog samostana u kontakt s matičnom kućom u Zagrebu. Katolička zajednica u Horbu mogla je pozdraviti prve sestre u srpnju 1968. godine. Tada su sestre preuzele njegu za 35 stanovnika Doma i 15 stanovnika s posebnom brigom. Osim njega bolesnika, one su preuzele službu u kapeli kao sakristanke, brinule su se za ukrašavanje kapele i za brigu oko crkvenog rublja. Na Tijelovo su se brinule za ukrašavanje oltara na oltarskim postajama. Zatvarale su Gospinu crkvu svaku večer i na kraju tjedna. Bilo je tu još službi koje su sestre obavljale u skrovitosti. Zbog nedostatka novih zvanja u Zagrebu sestre nisu više bile u stanju slati nove sestre. Službeni završetak sestara bio je 31. ožujka 2014. Zahvaljujući zabilješkama sestre Mir-

"Hvala dragom Bogu da smo sve to uspjele lijepo privesti kraju. Nadamo se da smo u svome skrovitom radu uspjele ostaviti male tragove Vinkova djelovanja."

Dirljiv je bio oproštaj od sestara na Sveučilišnoj klinici u Tübingenu

jam Škopljanac-Maćina, sačuvana nam je uspomena na djelovanje i prestanak Družbe na Sveučilišnoj klinici u Tübingenu. Treba reći da zajednica u Tübingenu nije pripadala ni jednoj provinciji, već je bila izravno pod upravom vrhovne poglavarice. U toj zajednici bilo je sestara iz zagrebačke provincije, splitske i riječke. Sestre su bile u službi bolesnika više od 40 godina. Oproštaj sestara Dominike Sente, M. Konzolate Zbodulja, Marinke Odrliin i Mirjam Škopljanac-Maćina sa župskom zajednicom dogodio se 2. veljače 2013. godine, a oproštaj na Klinici bio je 20. veljače.

NA SVEUČILIŠNOJ KLINICI U TÜBINGENU

Evo što nam je zapisala sestra Mirjam, koja je pripadnica splitske provincije: "Naš je oproštaj sa župskom zajednicom bio zaista svečan. Sveto misno slavlje predvodio je kanonik dr. Uwe Scharfnecker u koncelecijaciji s dekanom dr. Tomislavom Begovićem, domaćim nje-mačkim župnikom dušobrižnikom Aloisom Kristom, župnikom naše misije don Antom Kutlešom, bivšim bolničkim dušobrižnikom vlč. Albertom Ro-

ssom i voditeljem Hrvatske katoličke zajednice Waiblingen fra Ivanom Škopljanac-Maćina. Bilo je nazočno 13 sestara milosrdnica. Osim nas domaćih sestara, bile su i s. M. Korona Cigić, zamjenica vrhovne glavarice, s. Beatrica Kvakar, vrhovna ekonomica, s. M. Vlasta Tkalec, provincijalna glavarica Provincije Bezgrešnog Začeca BDM - Zagreb, s. M. Danijela Sinčić, provincijalna glavarica Provincije Majke Dobrog Savjeta - Rijeka, s. M. Zrinka Marković, provincijalna savjetnica Provincije Navještenja Gospodinova - Split te s. Eugenija Turković i s. M. Agneta Sakač, dugogodišnje djelatnice na klinici. Pjevao je zbor Hrvatske katoličke zajednice Tübingen pod vodstvom s. Mirjam Laco i uz orguljsku pratnju Vlatke Vukašinac.

DVORANA JE BILA PREMALENA

Na oproštaju u Klinici skupilo se puno svijeta. Naša dvorana bila je premalena. Došli su i oni koji su davno nekada s nama radili. Bilo ih je dosta i izdaleka. Preko različitih izvora doznali su da odlazimo. Nismo naučene biti u centru pažnje. Ovog smo puta zaista bile. Sve nas je pozdravio naš šef opće kirurgije prof. dr. Alfred Königsreiner i toplim se riječima obratio nama. Srdačno je zahvalio za svaki trud i dobro koje smo ugradile i uložile za dobrobit naše klinike i za bolesnike. Posebno je zahvalio za naše svjedočenje, radosno služenje i nesebično darivanje te brigu za osoblje s kojim smo radile te nam zaželio Božji blagoslov. Nismo se osjećale dostojne svega toga. Baš je bilo lijepo i dostojanstveno. Hvala dragom Bogu da smo sve to uspjele lijepo privesti kraju. Nadamo se da smo u svome skrovitom radu uspjele ostaviti male tragove Vinkova djelovanja." ■

Misno slavlje povodom oproštaja sestara

LJEPOTE HRVATSKE OKOM FOTOGRAFA

ROVINJ

PHOTO BY BORIS KAČAN

Obalni gradić Rovinj jedan je od najpoznatijih gradova svjetski poznate Istre. Lučice, ribarske brodice i uske ulice odražavaju izvorni duh Sredozemlja, te čine ovaj gradić jednom od najromantičnijih destinacija Mediterana.

AMERIČKA VIDEOBLOGERICA SNIMA FILM O LJEPOTAMA HRVATSKE

Cijela Hrvatska je predivna, poručila je Ashley Colburn, američka videoblogerica i producentica te dobitnica dviju nagrada Emmy, iz Vinkovaca gdje trenutno snima novi film o najljepšim hrvatskim turističkim gradovima. Colburn je svoj prvi Emmy (i hrvatsku Zlatnu penkalu) osvojila upravo za travel show "WOW Croatia" te je nakon toga pokrenula pustolovnu seriju "Takeoff with Ashley Colburn", u sklopu koje je u dvije sezone proputovala 25 zemalja i 6 kontinenata. Videoblogerica i producentica poručuje: "Ne uzimajte za gotovo divne stvari kojima ste okruženi. Bogatstvo kulture i tradicije zaslužuju da u njima uživajte svakog dana, ovakve ljepote rijetko tko ima." Na fotografiji Colburn u obilasku rodne kuće Ivana Kozarca u Vinkovcima.

'HOD ZA ŽIVOT, OBITELJ I HRVATSKU' U ZAGREBU I SPLITU

U Zagrebu i Splitu održan je hod građana u znak potpore nerođenoj djeci, njihovim majkama, očevima i obiteljima, pod nazivom 'Hod za život' koji se ove se godine održao pod geslom "Za život, obitelj i Hrvatsku". Organizirale su ga udruge civilnog društva i vjerski pokreti, a HBK je pozvao na molitvu za taj događaj. U Zagrebu se u 'Hodu za život' okupilo oko 15.000 ljudi, i to na Trgu dr. Franje Tuđmana. Na Trgu bana Jelačića organiziran je prigodni program na kojem se sudionicima obratila i glavna koordinatorka 'Hoda za život' Hajdi Begović istaknuvši kako mu je cilj da ljudi počnu razmišljati o tome kada počinje ljudski život. Organizatori najavljuju manifestaciju i iduće godine - i to u tri hrvatska grada - Zagrebu, Splitu i Osijeku.

POBJEDNIK SINJSKE ALKE U VUKOVARU JE ANTE ZORICA

Pobjedom alkara Ante Zorice u Vukovaru je završila Svečana sinjska alka trčana u počast braniteljima toga grada i cijele Hrvatske, a događaju koji je okupio na tisuće posjetitelja nazočila je i predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović. Predsjednica i pokroviteljica Svečane sinjske alke posebično je zahvalila hrvatskim braniteljima Vukovara i Hrvatske rekavši kako su Vukovar i Sinj dva grada s dvije bitke, ali s jednim domoljubljem i ljubavlju prema domovini. Pobjednika Svečane sinjske alke Antu Zoricu darivala je sa zlatnim prstenom s hrvatskim grbom i sabljom. Pobjednikom vukovarske Alke Zoricu je proglasio alkarski vojvoda Ante Vučić i na koplje mu privezao plamenac hrvatske trobojnice, znamenje pobjede, koje je pobjednik pronio ulicama Vukovara. Natjecanje, koje je održano u Županijskoj ulici i u kojem je sudjelovalo 17 alkara, pratilo je više od 5.000 gledatelja.

NORIJADA ZAGREBAČKIH MATURANATA

Mnoštvo maturanata u majicama raznih boja okupilo se na glavnome zagrebačkom trgu na tradicionalnoj proslavi posljednjega dana nastave, "Norijadi", odakle su uz techno glazbu iz DJ kamiona krenuli prema jezeru Bundecku, gdje je za maturante priređen glazbeno-scenski program. Plešući, zviždeći i poliježući se vodom, brašnom i pivom na Trgu bana Jelačića te kupajući se u fontani Manduševac, maturanti slave kraj srednjoškolskih obveza. Na Bundecku je oko 9.000 maturanata čekao bogat glazbeno-scenski program na kojem su nastupili DJ Mike, Kings Live, DJ FRX, te kao specijalno iznenađenje pjevač Ivan Zak.

ODRŽANA HRVATSKA TATTOO KONVENCIJA

Četvrti put u samome središtu Zagreba u impozantnom atriju kina Studentskoga centra održana je Hrvatska Tattoo konvencija 2017., sajam tetoviranja i opreme, poslastica za sve ljubitelje tetovaža! U tri dana konvencije vodeći hrvatski i svjetski majstori tetoviranja predstavili su se sa svojim vrhunskim radovima, a posjetitelje su upoznali sa šarolikim svijetom tetovaža i ljudi koji ih nose. Na konvenciji je izabrana i pin-up djevojka te najbolji bodypainting model.

IVO BAŠIĆ 'PRVI ZA HRVATSKU 2017.'

Skupnik Ivo Bašić, pripadnik Vojnoobavještajne satnije Gardijske mehanizirane brigade, pobjednik je natjecanja za najspremnijeg pripadnika Oružanih snaga RH "Prvi za Hrvatsku 2017.". Bašić je zahtjevnju stazu prešao za 351 minutu i 30 sekundi. Drugi je na cilj stigao razvodnik Marino Potrka, pripadnik Zapovjedništva specijalnih snaga koji je stazu prešao za 368 minuta, dok je treći, s 384 minuta, bio vojnik Nikola Polić, pripadnik bojne Pauci Gardijske mehanizirane brigade.

IV. Hrvatske svjetske igre – najveće Igre do sada

Od 18. do 22. srpnja 2017. godine, u organizaciji Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Hrvatskog svjetskog kongresa te pod visokim pokroviteljstvom Kolinde Grabar Kitarović, predsjednice Republike Hrvatske, u Zagrebu će se održati 4. Hrvatske svjetske igre - amatersko sportsko natjecanje na kojemu sudjeluju Hrvati i njihovi potomci iz cijelog svijeta.

Uz već tradicionalan slogan JEDNO JE SRCE, JEDNA JE HRVATSKA, ovogodišnje Igre okupit će najveći broj sudionika do sada – preko 900 natjecatelja iz cijelog svijeta te 150 natjecatelja iz Republike Hrvatske.

Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, koji je po prvi puta organizator Igara, ne krije zadovoljstvo interesom koje su pobudile 4. Hrvatske svjetske igre među mladim Hrvatima diljem svijeta " Hrvatske svjetske igre su uistinu poseban događaj koji nas, na najljepši način - kroz sport, kulturu, druženje – povezuje i spaja. Okuplja u jedno - i matičnu domovinu, Hrvate iz Bosne i Hercegovine, hrvatsku nacionalnu manjinu i hrvatsko iseljeništvo. Impresivno je vidjeti koliko s puno ljubavi, bez obzira na prostornu i vremensku udaljenost, naši ljudi, Hrvati raseljeni na 5 kontinenata i njihovi potomci, čuvaju i njeguju svoj hrvatski identitet. Znak je to duboke privrženosti domovini predaka, dokaz da Hrvatsku osjećaju "svojom", na što uistinu svi možemo biti i jesmo ponosni".

Vinko Sabljko, predsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa, koji je suorganizator Igara naglašava "Ovo su četvrte Igre, i kao koordinator Igara, ispred Hrvatskog svjetskog kongresa, s ponosom mogu reći da su ove Igre oborile sve rekorde, kako po broju sudionika tako i po broju država iz kojih dolaze sudionici. Jer nisu u pitanju samo sportska nadmetanja, već i druženja kako bi jedni druge su-

sreli, Domovinu bolje upoznali, i uvjerali se da naša Hrvatska nije uzaludno poznata i po drugom imenu, Lijepa naša".

Natjecatelji dolaze iz Angole, Argentine, Australije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Bolivije, Brazila, Crne Gore, Čilea, Danske, Ekvadora, Francuske, Hrvatske, Italije, Irske, Kanade, Makedonije, Nizozemske, Njemačke, Paragvaja, Perua, Rumunjske, SAD a, Slovačke, Slovenije, Srbije, Švicarske, Švedske, Tanzanije, Velike Britanije i Venezuele te će nastupiti u 16 sportskih disciplina.

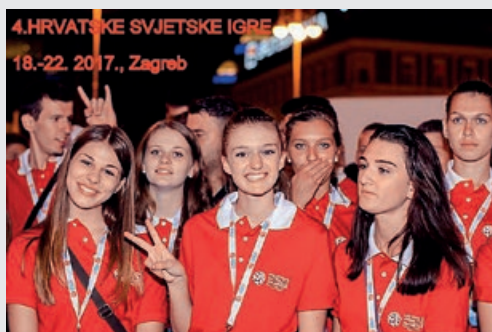
IV Hrvatske svjetske igre posebne su i po velikom odazivu volontera – studentskih i udruga mladih iz Republike Hrvatske, koji će, kao svojevrtni domaćini, svojim sunarodnjacima iz 31 zemlja svijeta nastojati boravak u domovini predaka učiniti nezaboravnim.

Da su Igre prepoznate kao projekt od nacionalnog interesa potvrđuje i to da su punu potporu uspješnoj realizaciji ovogodišnjih Igara dali : Grad Zagreb, Ministarstvo obrane, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo turizma, Ministarstvo zdravstva, Hrvatska turistička zajednica, Turistička zajednica Grada Zagreba, Hrvatski olimpijski odbor i drugi.

Podsjećamo da su Hrvatske svjetske igre amatersko sportsko natjecanje na kojemu sudjeluju Hrvati i njihovi potomci iz cijelog svijeta. Igre su ne samo manifestacija sportskog duha već

događaj koji ujedinjuje matičnu domovinu, hrvatsko iseljeništvo, hrvatsku nacionalnu manjinu i Hrvate iz Bosne i Hercegovine. Igre su i prilika za susrete i druženja, prilika povezivanja Hrvata izvan domovine i jačanje međusobnih veza i zajedništva.

Hrvatske svjetske igre su dosada održane dva puta u Zadru (2006. i 2010.) i u Zagrebu (2014.).

Golovi švicarskoga Hrvata za duplu krunu Rijeke

Riječanima je to prvi naslov u povijesti, a prekinuli su 11-godišnju dominaciju Dinama, koji je bio zaredom prvak od 2005. godine. Rijeka je tek četvrti hrvatski klub s naslovom prvaka, Dinamo ih je skupio 18, Hajduk šest, Zagreb jedan

Osvajači kupa podižu 'Rabuzinovo sunce'

Pobjeda nad Dinamom u finalu kupa

Nakon što je osvojila prvi naslov prvaka, Rijeka je u finalu Kupa u Varaždinu pobijedila Dinamo 3 : 1 i prvi put u povijesti osvojila dvostruku krunu. Golove za novo slavlje Riječana zabili su Mario Gavranović (24. min., 47. min.) i Dario Župarić (73. min.), dok je pogodak za 'modre' zabio Dani Olmo (38. min.). Rijeka je ovim trijumfom četvrti put slavila u Kupu u svome petom finalu, dok je Dinamo u 20. finalu ostvario šesti poraz.

Tekst: Uredništvo (izvor Hina) Foto: Hina

Nogometaši Rijeke osvojili su naslov prvaka Hrvatske nakon što su u susretu 35. kola Prve HNL na svom stadionu pobijedili Cibaliu s 4 : 0 (3 : 0) i kolo prije kraja prvenstva stigli do nedostižnih pet bodova prednosti u odnosu na Dinamo. Riječanima je to prvi naslov u povijesti, a prekinuli su 11-godišnju dominaciju Dinama, koji je bio zaredom prvak od 2005. godine. Rijeka je i tek četvrti hrvatski klub s naslovom prvaka, Dina-

mo ih je skupio 18, Hajduk šest, a jednom je, i to 2002. godine, prvak bio NK Zagreb.

Pred rekordnih 6.000 navijača na Rujevici Rijeka je toliko željenu i iščekivanu pobjedu osigurala već u prvome dijelu. U 11. minuti Mario Gavranović iskoristio je pogrešku braniča gostiju, zaobišao je i vratara Matkovića i lako pogodio nebranjenu mrežu. Samo četiri minute kasnije Andrijašević je izbio sam ispred Matkovića, koji njegov udarac brani, ali je odbijenoj lopti najbliži Gavranović kome nije bilo teško ubaciti loptu u praznu mrežu.

U prvoj minuti sudačke nadoknade Roman Bezjak je iz drugog pokušaja uspio prebaciti vinkovačkoga vratara za golemih 3 : 0 i slavlje je moglo započeti u Rijeci. U drugome dijelu nije bilo golova sve do 72. minute kada je nakon ubačaja s kuta stoper Rijeke Dario Župarić glavom s desetak metara zakucio loptu u mrežu za konačnih 4 : 0. Podsjetimo, Mario Gavranović, jedan od najboljih igrača Rijeke, Hrvat je sa švicarskom putovnicom, rođen 1989. u Luganu.

Prvi naslov nogometnoga prvaka Hrvatske HNK Rijeke proslavljen je vrlo burno u cijeloj Rijeci i okolici, a najbučnije i najveselije u središtu grada, gdje su tisuće navijača slavile uz koncert i vatromet na Gatu Karoline Riječke. Nakon završetka utakmice počelo je veliko slavlje, uz bezbrojne signalne baklje, rakete i pjesmu. ■

Jedan od najboljih igrača Rijeke, napadač Mario Gavranović, Hrvat je sa švicarskom putovnicom rođen 1989. u Luganu.

ENG The Rijeka football (soccer) club clinched the Croatian championship in the 35th round of the Croatian National Premier League with a 4-nil victory over Cibalia FC. The win gave them an unreachable five-point lead over Zagreb's Dinamo FC in the second to last round of league play.

JUG CO OSVOJIO 13. NASLOV PRVAKA

Vaterpolisti Juga Croatije osiguranja osvojili su 13. naslov prvaka Hrvatske nakon što su u trećem susretu finala doigravanja porazili zagrebačku Mladost 11-4 (2-1, 2-1, 2-0, 5-2) upisavši i treću pobjedu. Jug CO slavio je u prvome susretu 7-1, u drugoj utakmici bilo je 13-6, a večeras 11-4 za ukupnih 3-0. Domaćine su do pobjede predvodili Paulo Obradović s tri gola te Felipe Perrone i Maro Joković s po dva gola, dok je Marko Bijač imao četiri obrane. U redovima Mladosti najefikasniji je bio Ivan Domagoj Zović s dva gola, dok je Frano Vićan skupio devet obrana.

LOS ANGELES: MEKSIKO - HRVATSKA 1-2

U prvome nastupu na tlu Sjeverne Amerike hrvatska nogometna reprezentacija pobijedila je u kombiniranome sastavu u Los Angelesu Meksiko 2-1 pred 60.000 gledatelja. Među gledateljima bilo je na tisuće razdraganih američkih Hrvata odjevenih u crveno-bijele kockice. Strahovali smo od katastrofe, a dočekali smo senzaciju. Momčad koja nikada nije igrala zajedno, sastavljena većinom od debitanta, odigrala je sjajnu utakmicu, posebice prvih 45 minuta tijekom kojih je s dva gola šokirala Meksikance. Golove su zabili Duje Čop (36) i Fran Tudor (37). U nastavku susreta Meksiko je uspio smanjiti golom Javiera Hernandeza u 86. minuti. Hrvatska je obranila vodstvo premda je od 76. minute igrala bez isključenoga Borne Barišića. Kako je riječ o terminu izvan službenoga kalendara Fife, izbornik Ante Čačić nije mogao računati na većinu prvotimaca. Na Čačićevu popisu našla su se tek šestorica igrača koji imaju iskustvo igranja za reprezentaciju, a Duje Čop je bio jedini na popisu koji je postigao pogodak u hrvatskome dresu. Meksiko je pak u Los Angeles došao u najboljem sastavu i priprema se za odlučujući dio kvalifikacija za Svjetsko prvenstvo, ali i za nastupe na Kupu Konfederacija i Gold Cupu.

KOŠARKAŠI CEDEVITE PONOVO PRVACI HRVATSKE

Košarkaši Cedevice četvrtu godinu zaredom postali su prvaci Hrvatske, nakon što su pred 6.000 gledatelja u KC Dražen Petrović svladali Cibonu sa 78-75 (15-18, 15-12, 28-16, 20-29) u petoj, odlučujućoj utakmici finalne serije. Luka Žorić je sa 17 koševa, šest skokova i tri asistencije bio najbolji Cibonin igrač. Po 13 koševa ubacili su Željko Šakić i Scott Reynolds, a 12 Petar Marić. Pehar namijenjen prvaku, kapetanu Cedevice Miri Bilanu, uručio je predsjednik Hrvatskoga košarkaškog saveza Stojko Vranković.

MIOČIĆU DRUGI NASLOV UFC PRVAKA U TEŠKOJ KATEGORIJI

Hrvat s američkom putovnicom Stipe Miočić drugi put je 13. svibnja obranio naslov UFC prvaka u teškoj kategoriji nakon što je nokautom u prvoj rundi u Dallasu pobijedio bivšeg UFC-ova prvaka Brazilca Juniora dos Santos. Miočić je dos Santosu uzvratio za poraz iz prosinca 2015. godine. Ujedno je to bila i četvrta Miočićeva pobjeda nokautom u prvoj rundi. Pobjedu nad dos Santosom Miočić je ostvario u borbi koja je trajala manje od četiri minute. Ovom obranom titule Miočić je pokazao da je najbolji teškaš današnjice, ali i čovjek velikog srca. Odmah nakon pobjede s mikrofonom u rukama sjetio se čestitati svojoj majci Majčin dan.

RUKOMETAŠICE LOKOMOTIVE OSVOJILE CHALLENGE CUP

Rukometašice Lokomotive pobjednice su Challenge Cupa nakon što su u uzvratnome dvoboju finala u Švedskoj pobijedile Hoors 24-21 i tako potvrdile pobjedu 23-19 iz prve utakmice. Lokomotivi je ovo drugi europski trofej u povijesti nakon što je 1991. godine osvojila Kup IHF. 'Lokosice' su još četiri puta poražene u finalima. Tri puta su bile finalistice Kupa kupova (1980., 1996., 1998.), a jednom su bile finalistice Kupa prvakinja (1975.). Lokomotivu je do pobjede predvodila Stela Posavec s devet golova, pri čemu je osam zabila iz sedmeraca. Posavec je ove sezone u Challenge Cupu zabila 60 golova i najbolji je strijelac ovoga natjecanja.

ZRINJSKI OBRANIO NASLOV - ŠIROKI OSVOJO KUP BIH

Dominacija hrvatskih klubova u BiH ove sezone okrunjena je titulom Zrinjskog iz Mostara i osvajanjem kupa Širokog iz Širokog Brijega. Nogometaši Hrvatskoga športskog kluba Zrinjski iz Mostara drugu su godinu zaredom, a treći put u posljednje četiri sezone, osvojili naslov prvaka BiH, oni su u susretu posljednjeg, 32. kola, s 3-0 svladali Slobodu iz Tuzle pred rekordnih 12.000 gledatelja na stadionu Bijeli brijeg. Naslov prvaka izazvao je buru oduševljenja u Mostaru. Burno je bilo i u Širokome Brijegu nakon što je Široki na Pecari pred 6.000 gledatelja porazio Sarajevo nakon izvođenja jedanaesteraca i osvojio kup BiH.

OTKRIJTE SVOJU PRIČU NA hrvatska.hr

Puna života

Ne ispunjavajte život danima, ispunite dane životom.

HRVATSKA

PHOTO BY IVO BIOČINA

